

บทที่ 3

กลวิธีการเขียนเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์

ในการวิเคราะห์กลวิธีการเขียนเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ ผู้วิจัยจะศึกษาวิธีการสร้างองค์ประกอบหลัก 3 ประเภทคือ โครงเรื่อง ตัวละคร และฉาก เพื่อแสดงว่าชัยคุปต์ใช้ข้อมูลและทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ในการสร้างองค์ประกอบดังกล่าว

3.1 การสร้างโครงเรื่องในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์

โครงเรื่องคือ การผูกเค้าโครงพฤติกรรมหรือการสร้างเหตุการณ์ เป็นแนวให้เนื้อเรื่องดำเนินตามโครงเรื่องนั้นเป็นการสร้างเรื่องอย่างคร่าว ๆ ส่วนเนื้อเรื่องคือรายละเอียด (บุญยงค์ เกศเทศ, 2539:99)

ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2522:89) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวางโครงเรื่องของนักเขียนไทยไว้ว่า

"การวางผังหรือโครงเรื่อง ที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า พล็อต นั้น นักเขียนแต่ละคนย่อมมีวิธีการกันคนละอย่าง บางคนจะวางผังโครงเรื่องไว้อย่างเลื่อนลางเอาใจใส่กับสารที่จะใคร่ส่ง ลงมือแต่งไปเรื่อย ๆ พล็อตเกิดขึ้นมาเรื่อย ๆ เหมือนกัน บางคนอาจวางผังเรื่องไว้เป็นอย่างดี แต่เมื่อแต่งไปแล้วรักษาเอาไว้ไม่ได้ เพราะตัวละครบางตัวเกิดมีลักษณะนิสัยเป็นของตัวเองขึ้นมาอย่างมากผู้แต่งจะให้ประพุดขัดแย้งกับผังเรื่องที่ทำไว้ก็ทำไม่ได้ ถ้าทำไปก็ผิดบุคลิกของตัวละครนั้น จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนผังเรื่อง"

จากความเห็นของ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า การวางโครงเรื่องของนักเขียนนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการของแต่ละคน บางคนวางโครงเรื่องไว้อย่างดี แต่เมื่อลงมือแต่งแล้ว ตัวละครบางตัวมีลักษณะนิสัยไม่เป็นไปตามโครงเรื่องที่ทำไว้ นักเขียนก็ต้องเปลี่ยนโครงเรื่อง

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2521:101) ได้กล่าวถึงลักษณะโครงเรื่องที่ดีไว้ว่า

“โครงเรื่องที่ดีและที่ผู้อ่านนิยมนั้น คือโครงเรื่องที่มีปัญหาหรือความขัดแย้ง (Conflict) ที่สำคัญเกิดขึ้นกับตัวเอกของเรื่อง เป็นปัญหาหรือความขัดแย้งที่มีความเข้มข้นรุนแรง”

ประทีป เหมือนนิล (2521:14) มีความเห็นว่า ถ้าไม่มีปัญหาหรือความขัดแย้งแล้วจะถือว่าเรื่องนั้นไม่มีโครงเรื่อง โดยยกตัวอย่างของ E.M. Foster ว่า “พระราชาลิ้นพระขนม พระราชินีลิ้นพระขนม” ถือว่าไม่ใช่โครงเรื่อง เพราะไม่มีปัญหาหรือความขัดแย้ง แต่ถ้าเป็น “พระราชาลิ้นพระขนม พระราชินีลิ้นพระขนมตามด้วยความเศร้าเสียพระทัย” จึงมีโครงเรื่องเพราะมีความขัดแย้ง การต่อสู้รุนแรงภายในพระทัยของพระราชินี อันเนื่องมาจากการพลัดพรากจากบุคคลที่รักจนลิ้นพระขนมในที่สุด

โครงเรื่องของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ มีการสร้างปมปัญหาหรือข้อขัดแย้งเป็นลักษณะเด่นเช่นเดียวกับเรื่องสั้นชนิดอื่น ๆ ส่วนใหญ่ แต่เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์มักจะใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ในการสร้างปมปัญหาหรือข้อขัดแย้งของโครงเรื่อง จึงทำให้เรื่องสั้นชนิดนี้มีลักษณะเฉพาะของโครงเรื่องที่แตกต่างจากเรื่องสั้นแนวอื่น

ชัยคุปต์ใช้กลวิธี 2 ประเภทใหญ่ ๆ ในการสร้างโครงเรื่องของเรื่องสั้นที่นำมาศึกษา ดังนี้

3.1.1 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก

3.1.1.1 สร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นเงื่อนไขของปัญหา

3.1.1.2 สร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นแนวทางหรือเครื่องมือ

แก้ปัญห

3.1.2 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยข้อมูลทางจินตนาการเป็นหลัก การสร้างโครงเรื่องที่อาศัยข้อมูลทางจินตนาการเป็นหลักนั้น มักมีความสัมพันธ์กับแนวเรื่องจึงอาจแบ่งกลวิธีนี้ตามแนวเรื่องเป็น 5 กลวิธีย่อย คือ

3.1.2.1 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องการเดินทางระหว่างดวงดาวและการผจญภัยในอวกาศ มนุษย์ต่างดาว และสงครามระหว่างดวงดาว

3.1.2.2 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ การทดลองวิทยาศาสตร์ และแนวเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา

3.1.2.3 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องเกี่ยวกับเวลาและมิติเวลาที่เหลื่อมซ้อนกัน

3.1.2.4 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องโลกในอนาคต

3.1.2.5 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3.1.1 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก

การสร้างโครงเรื่องในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ โดยทั่วไปมักใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลักในการสร้างปมปัญหา ผู้วิจัยพบว่า ชัยคุปต์ ใช้กลวิธี 2 แบบในการสร้างโครงเรื่องของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์คือ

3.1.1.1 สร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นเงื่อนไขของปัญหา ผู้วิจัยพบว่า ชัยคุปต์ ใช้ทฤษฎีหรือแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ที่เด่นชัด 4 ทฤษฎี* ในการสร้างเงื่อนไขของปัญหาในโครงเรื่องของเขา คือ

1. ทฤษฎีจุดดับบนดวงอาทิตย์
2. ทฤษฎีควอนตัม
3. ทฤษฎีมีเวตชัน
4. ทฤษฎีหลุมดำ

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงทฤษฎีหรือแนวคิดทั้ง 4 ทฤษฎีนี้เพียงย่อ ๆ เพื่อให้เข้าใจว่าทฤษฎีดังกล่าวถูกนำมาใช้สร้างเงื่อนไขของปมปัญหาในลักษณะใด

1. ทฤษฎีจุดดับบนดวงอาทิตย์ ทฤษฎีนี้กล่าวว่าเมื่อเกิดจุดดับบนดวงอาทิตย์จะเกิดสภาพความแปรปรวน เปรียบเสมือนเกิดพายุบรรยากาศบนดวงอาทิตย์ เช่นเดียวกับพายุบนโลก แต่เนื่องจากดวงอาทิตย์มีสภาพเป็นก๊าซร้อนทั้งดวง พายุที่เกิดจึงรุนแรง การที่เรามองเห็นแถบบริเวณจุดดับบนดวงอาทิตย์เป็นสีดำเพราะตาของเรามองเห็นพื้นผิวดวงอาทิตย์ในสภาพเปรียบเทียบ กล่าวคือ ตรงบริเวณจุดดับบนดวงอาทิตย์มีอุณหภูมิต่ำกว่าบริเวณพื้นผิวดวงอาทิตย์รอบจุดดับ เราจึงมองเห็นจุดดับบนดวงอาทิตย์เป็นสีดำ ถ้าจุดดับบนดวงอาทิตย์ขยายจนเต็มดวงแล้ว สภาพของดวงอาทิตย์ที่ปรากฏต่อสายตาเราจะไม่แตกต่างไปจากดวงอาทิตย์ในสภาพปัจจุบันนัก

* คำอธิบายทฤษฎีส่วนใหญ่ ผู้วิจัยศึกษาจากงานเขียนเชิงทฤษฎีของชัยวัฒน์ คุปตะกุล และจากข้อเขียนประกอบผลงานเรื่องสั้นของ ชัยคุปต์ เอง เพราะเนื้อหาทฤษฎีวิทยาศาสตร์โดยตรงจะซับซ้อนเกินความจำเป็นในที่นี้

ขณะที่มีการขยายขนาดของจุดดับหรือการเพิ่มจำนวนของจุดดับบนดวงอาทิตย์ ผลที่จะเกิดขึ้นก็คือปฏิกิริยาไฟฟ้าและแม่เหล็กทำให้เกิดพายุแม่เหล็ก และความแปรปรวนของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ตลอดทั้งลมสุริยะ ซึ่งหมายถึงบรรดาอนุภาคจำพวกโปรตอน อิเล็กตรอน และนิวตรอนจากดวงอาทิตย์ พายุแม่เหล็กจะไปรบกวนระบบการสื่อสารด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าของโลก รั้วสีคอสมิกอาจจะเพิ่มปริมาณลงมาถึงพื้นโลกมากขึ้น (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2529:137-138)

เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ที่ใช้ทฤษฎีนี้เป็นเงื่อนไขของปมปัญหาของโครงเรื่องได้แก่ เรื่อง ด็อกเตอร์ชั้น เมืองลอยฟ้า แสงในท้องฟ้า

โครงเรื่องด็อกเตอร์ชั้น โลกเกิดพายุแม่เหล็กจากความเปลี่ยนแปลงของดวงอาทิตย์ ตัวละครเอกเป็นนักวิทยาศาสตร์พบปัญหานี้ แต่ไม่มีใครเชื่อจนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริง ๆ ตัวละครแก้ปัญหาโดยการเดินทางด้วยจรวดไปยังดวงอาทิตย์เพื่อยับยั้งเหตุการณ์ครั้งนี้ โลกจึงปลอดภัยจากพายุแม่เหล็ก

โครงเรื่องเมืองลอยฟ้า โลกอนาคตจะเกิดพายุคลื่นรังสีอัลตราไวโอเล็ตจากดวงอาทิตย์ ตัวละครเป็นวิศวกรได้รับคำสั่งจากรัฐบาลให้สร้างมหานครลอยฟ้า และเกราะคุ้มครองโลก เพื่อป้องกันภัยจากดวงอาทิตย์ ตัวละครรู้ว่าถูกหลอกจึงหนีจากมหานครลอยฟ้ากลับมาหาครอบครัว ต่อมามหานครลอยฟ้าตกใกล้ฝั่งประเทศออสเตรเลีย

โครงเรื่องแสงในท้องฟ้า โลกกำลังจะถูกทำลายจากการปะทุของดวงอาทิตย์ ตัวละครเอกเป็นนักวิทยาศาสตร์พบปัญหานี้ จึงแก้ปัญหาด้วยการแอบสร้างสนามพลังป้องกันภัยจากดวงอาทิตย์ โลกจึงปลอดภัย

จากเรื่องสั้นที่ยกมานี้จะเห็นว่าผู้เขียนใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นปมปัญหา กล่าวคือ ผู้เขียนสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีจุดดับบนดวงอาทิตย์ซึ่งเป็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดปัญหา ซึ่งก็คือภัยพิบัติของโลกที่กำลังจะเกิดขึ้น แต่คนส่วนใหญ่จะไม่เชื่อตามที่ตัวละครเอกค้นพบหรือชี้ให้เห็นปัญหา และนำไปสู่การแก้ปัญหาของตัวละครเอกที่มีผลทำให้ปัญหานั้นสิ้นสุดลง

2. ทฤษฎีควอนตัม มีหลักการสำคัญ 2 ข้อคือ

(1) ควอนตัมแปลว่า "ขั้น" หรือ "ก้อน" เป็นการกล่าวถึงปริมาณหรือพลังงานที่มีอยู่ในธรรมชาติ ซึ่งเป็นปริมาณที่ "ไม่ต่อเนื่อง" คือเป็นปริมาณที่มีสภาพเป็น "ก้อน" หรือ "ขั้น" หรือ "ช่วง" เช่น พลังงานของอนุภาคจะมีสภาพเป็นขั้น ๆ เป็นระดับไม่ต่อเนื่องกัน

(2) ผลของการวัด หรือการสังเกตปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์ใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็สิ่งเกิดขึ้นเองในธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้นมา จะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลาย ๆ อย่างของการวัด เพราะผลของการวัดจะมีสภาพเป็น "ความอาจเป็นไปได้" ไม่ใช่ "เป็นความจริงที่สมบูรณ์แน่นอน" หมายความว่า ในการวัดปริมาณบางอย่างทางวิทยาศาสตร์ เช่น การวัดตำแหน่ง วัดความเร็ว วัดพลังงาน ของอนุภาคหรือวัตถุใดก็ตาม ผลการวัดจะได้ไม่ "คงเดิม" ทุกครั้งไป ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการวัด เช่น เครื่องมือ แสงสว่าง และวิธีการวัด ซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนต่อผลการวัด แต่ปัญหานี้จะแก้ไขได้โดยการปรับปรุงปัจจัยที่ใช้ในการวัด ทฤษฎีควอนตัมมีการวัดปริมาณเป็นคู่ ๆ ซึ่งเป็นกฎพื้นฐานของธรรมชาติว่า เมื่อเราวัดความแม่นยำของตัวหนึ่งมากเท่าไร ความแม่นยำอีกตัวหนึ่งจะน้อยลงไปเท่านั้น นี่คืธรรมชาติของควอนตัม (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2537:77)

จากทฤษฎีควอนตัมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ควอนตัมไม่ใช่สิ่งหรือปรากฏการณ์ที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง หากเคลื่อนที่เป็นลักษณะขาดเป็นช่วง ๆ จึงมีช่องว่างระหว่างขณะเวลาหนึ่ง ๆ และช่องว่างเล็กน้อยนี้อาจมีมิติของเวลาที่เป็นของโลกอื่นหรือจักรวาลซ้อนอยู่โดยที่แต่ละโลกหรือจักรวาลก็ต่างโลกต่างอยู่ไม่รบกวนกันเลย และไม่ทราบเลยว่ามีโลกอื่นเหลือมล้ำอยู่...คือ ในโลกของเรา เราอาจจะกำลังนั่งอ่านหนังสืออยู่ในห้อง แต่ขณะเดียวกันก็มีโลกอื่นที่ดำรงอยู่ เหลือมล้ำกับโลกของเรา และในขณะเดียวกันนั้น เสือใหญ่ตัวหนึ่งกำลังเดินอยู่ในป่า เสือและป่านี้อาจจะซ้อนกับห้องของเราทีเดียว หากมองจากมิติอื่นก็อาจเห็นทั้งมิติเดิมของเราและมิติที่เสืออยู่ในป่า จะเห็นโลกสองโลกเหลือมล้ำซ้อนกันอยู่ เสมือนหนึ่งเห็นเสือกำลังเดินอยู่ในห้อง แต่จริง ๆ แล้วโลกสองโลกจะไม่มีโอกาสสัมผัสและรู้สึกกันเลย (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2531:79)

โครงเรื่องที่ใ้ทฤษฎีควอนตัมสร้างเงื่อนไขปัญหาได้แก่ เรื่อง มิติคู่ขนาน ห้องสมุดเมืองสนธยา ลูกแก้วยักษ์สีรุ้ง

โครงเรื่องมิติคู่ขนาน ตัวละครพบว่ามึทหารเยอรมันมาปรากฏตัว ทหารเยอรมันนี้มาจากมิติอื่นโดยผ่านทางประตูเชื่อมมิติ และได้พบกับขบวนการใต้ดินของอีกมิติหนึ่งที่ต้องการปลดปล่อยโลกคู่ขนาน จึงเล่ารายละเอียดให้พวกใต้ดินฟังถึงหลักการสร้างระเบิดนิวเคลียร์ จากนั้นจึงใช้ยานเวลากลับสู่ออดีต เพื่อทำลายศัตรูจากโลกในมิติคู่ขนาน

โครงเรื่องห้องสมุดเมืองสนธยา ก้องพบประตูเชื่อมมิติกับอีกโลกหนึ่ง เขาได้พบกับนักเขียนไทยหลายคนในอดีต เขาได้พำนั้กเขียนคนหนึ่งออกมาด้วย แต่เขากลับไปยังมิติเดิมไม่ได้เพราะประตูเชื่อมมิติพังลง

โครงเรื่องลูกแก้วยักษ์สีรุ้ง มีลูกแก้วยักษ์ไหลขึ้นมากลางสนามฟุตบอล ลูกแก้วยักษ์กำลังจะหล่นทับผู้คนในสนาม แต่มีมือหนึ่งไหลออกมาจากอีกมิติหนึ่งมาคว้าลูกแก้วไว้แล้วค่อย ๆ หายไป

ในเรื่องสั้นทั้ง 3 เรื่องนี้ ผู้เขียนใช้ทฤษฎีควอนตัมเป็นพื้นฐานของเงื่อนไขในการสร้างปัญหาเพื่อเสนอเรื่องเกี่ยวกับมิติของเวลาที่เชื่อมซ้อนกัน ในแง่ของหลักการทางวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่ซับซ้อนและยากเกินกว่าที่จะเข้าใจ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่เคยศึกษาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์มาก่อน ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องอธิบายหลักการต่าง ๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก ทฤษฎีต่าง ๆ มีลักษณะเป็นนามธรรม ผู้เขียนจะต้องสร้างทฤษฎีเหล่านี้ให้เป็นรูปธรรมขึ้นมาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน ในเรื่อง มิติคู่ขนาน ห้องสมุดเมืองสนธยา -ลูกแก้วยักษ์สีรุ้ง โครงเรื่องที่กล่าวถึงมิติเวลาอีกมิติหนึ่ง หรือโลกอีกโลกหนึ่ง ที่อยู่ใกล้กับโลกของเราในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ช่องว่างระหว่างมิติอาจจะเปิดออก เราจะได้พบมิติอีกมิติหนึ่งที่ไม่ใช่โลกที่เราอยู่ ผู้เขียนใช้คำว่า ประตูแห่งมิติเวลา แทน ช่องว่างระหว่างเวลา ประตูใช้เป็นทางเข้าออกจากสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นรูปธรรมที่เข้าใจได้ง่ายกว่า “ช่องว่างระหว่างเวลา” ซึ่งเป็นนามธรรม ที่ผู้อ่านจะต้องอาศัยรายละเอียดทางวิทยาศาสตร์ที่ซับซ้อนในการอธิบายจึงจะเข้าใจ ผู้เขียนจึงใช้ “ประตูแห่งมิติเวลา” เป็นเงื่อนไขปัญหา โดยให้ตัวละครสามารถเดินทางจากมิติหนึ่งข้ามมายังอีกมิติหนึ่งได้ ทำให้ตัวละครได้พบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอีกมิติเวลาหนึ่งที่เป็นปัญหา

ในเรื่องห้องสมุดเมืองสนธยา เมื่อตัวละครเดินทางเข้าไปในประตูเชื่อมมิติ ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อเขาพานักเขียนคนหนึ่งออกมาด้วย แต่เขาพากลับไปส่งมิติเดิมไม่ได้ เพราะประตูเชื่อมมิติพังลง เรื่องลูกแก้วยักษ์สีรุ้ง ปัญหาของเรื่องเกิดขึ้นเพราะมีลูกแก้วยักษ์จากอีกมิติหนึ่งไหลขึ้นมากลางสนามฟุตบอล และกำลังจะหล่นทับคนดูกลางสนาม ในเรื่องมิติคู่ขนาน ปัญหาไม่ได้เกิดจากประตูเชื่อมมิติ แต่ประตูเชื่อมมิติทำให้ตัวละครมีโอกาสช่วยขบวนการใต้ดินปลดปล่อยโลกคู่ขนาน

จะเห็นได้ว่า ในเรื่องมิติคู่ขนาน และห้องสมุดเมืองสนธยา ประตูเชื่อมมิติเป็นเงื่อนไขหรือทางแก้ไขปัญหา แต่เรื่อง ลูกแก้วยักษ์สีรุ้ง ไม่มีการเน้นเรื่องประตูเชื่อมมิติ แต่ก็เข้าใจได้ว่าลูกแก้วยักษ์ปรากฏขึ้นได้เพราะผ่านทางประตูเชื่อมมิติ

3. ทฤษฎีมิวเตชัน (Mutation)

มิวเตชัน หมายถึง การเกิดลักษณะทางพันธุกรรมใหม่ ๆ ที่เรียกว่า มิวแทนต์ (mutant) ซึ่งแตกต่างไปจากลักษณะปกติดั้งเดิม มิวเตชันเป็นการเปลี่ยนแปลงภายใน

ยีนหรือโมเลกุลดีเอ็นเอ การเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมอาจเกี่ยวข้องกับลักษณะรูปร่างทั่วไป หรือเกี่ยวกับลักษณะทางสรีระหรือทางชีวเคมีหรือลักษณะทางพฤติกรรมของสปีชีส์ก็ได้

การเกิดมิวเตชันขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก 2 ประการคือ

1. ปัจจัยทางฟิสิกส์ ได้แก่ อนุภาคจากรังสีที่มีพลังงานสูง เช่น เอกซ์เรย์ แกมมาเรย์ CO^{60} แสงอัลตราไวโอเล็ต ฯลฯ ส่วนมากปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดผลเสียหายในทางการเปลี่ยนแปลงโครโมโซม นักวิทยาศาสตร์ผู้ค้นพบการชักนำให้เกิดยีนมิวเตชันโดยการใช้รังสีเอกซ์ คือ เอช.เจ. มุลเลอร์ (H.J. Muller) โดยการทดลองกับแมลงหวี่

2. ปัจจัยทางเคมีโดยฤทธิ์จากสารเคมีชนิดต่าง ๆ และยังมีสารอื่น ๆ ที่เป็นพิษต่อร่างกาย เช่น LSD อะฟลาทอกซิน และสารที่ทำให้เกิดอาการประสาทหลอน สารเคมีเหล่านี้มักทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จุดใดจุดหนึ่งในโมเลกุลดีเอ็นเอในรูปแบบต่าง ๆ กัน แล้วแต่สมบัติทางเคมีของสารชนิดนั้น (วิสุทธิ ไบไม้, 2536:141-142)

เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของ ชัยคุปต์ ที่ใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีนี้เป็นปมปัญหา ได้แก่ เรื่องเงาสีเขียว

โครงเรื่องเงาสีเขียว ตัวละครทดลองอาบรังสีนิวตรอนให้กับเมล็ดพืชชนิดหนึ่ง ทำให้พืชชนิดนี้กลายเป็นต้นไม้ที่มีพลังจิต มันใช้พลังจิตทำร้ายคนที่เข้ามาใกล้ต้นไม้ ตัวละครเห็นว่า หากปล่อยไว้จะเป็นอันตราย จึงทำลายด้วยระเบิดเพลิง

ปัญหาของเรื่องอยู่ที่การใช้รังสีนิวตรอนอาบเมล็ดพืช ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงภายในยีน เมื่อนำเมล็ดไปเพาะ และเจริญเติบโตขึ้นจึงกลายเป็นต้นไม้ที่มีลักษณะผิดแผกไปจากเดิม ทำให้เกิดลักษณะพิเศษทางพันธุกรรมที่ไม่เป็นที่ต้องการ คือ ทำให้พืชชนิดนี้กลายเป็นพืชที่มีพลังจิต ซึ่งเป็นพลังในด้านลบ พืชจะใช้พลังจิตทำร้ายคนที่เข้าใกล้ต้นไม้ หากปล่อยไว้จะเป็นอันตรายต่อคนอื่นอีก ดังนั้นจึงถูกทำลายไป จะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์คือ ทฤษฎีมิวเตชันเป็นเงื่อนไขของปมปัญหา

4. ทฤษฎีหลุมดำ (Black Hole)

นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่ามีสิ่งที่เรียกกันว่า "หลุมดำ" (Black Hole) ซึ่งเป็นดาวหรือวัตถุที่มีขนาดเล็กแต่มีมวลมหาศาล จึงมีความโน้มถ่วงสูง สามารถดึงดูดทุกสิ่งทุกอย่างเข้าหาตัวเองแม้แต่แสง ทำให้มองไม่เห็น จึงมีชื่อเรียกว่า "หลุมดำ"

เนื่องจากหลุมดำมีมวลมหาศาล ดังนั้นเวลาสำหรับสิ่งหรือเหตุการณ์ที่อยู่ในหลุมดำหรือเฉียดเข้าไปใกล้หลุมดำ จึงเคลื่อนไปอย่างช้ามาก และภายใน "หลุมดำ" เองเวลาก็เกือบจะหยุดหรืออาจจะหยุดนิ่งไป (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2524:135)

นักวิทยาศาสตร์บางคนเสนอแนวความคิดที่แปลกใหม่ว่า หลุมดำ อาจเป็นทางลัดเชื่อมต่อระหว่างจักรวาลหรือมิติได้ กล่าวคือ เมื่อวัตถุหนึ่งถูกดูดเข้าสู่หลุมดำทางหนึ่ง ก็ออกไปจากหลุมดำอีกทางหนึ่งสู่จักรวาลหรือมิติใหม่ และมีการตั้งชื่อส่วนที่เป็นช่องหรือทางออกจากหลุมดำเปิดสู่อีกจักรวาลหรือมิติหนึ่งว่า "หลุมขาว" (White Hole) (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2539:26-27)

ยานหรือวัตถุที่มีความเร็วและทิศทางการเคลื่อนที่ที่เหมาะสมจะผ่านเข้าทางหลุมดำแล้วไปออกทางหลุมขาว หลุมขาวหรือทางออกของหลุมดำหรืออุโมงค์กาลวภาคนี้ตามทฤษฎีแล้วคาดกันว่าอาจจะไปโผล่ออกในเอกภพเดียวกันหรือในเอกภพอื่นหรือในมิติแห่งกาลเวลาอื่น (อดีตหรืออนาคตก็ได้) (เรตสตาร์, 2525:35)

คาร์ล ซาแกน (Carl Sagan) เสนอความคิดว่า เนื่องจากในจักรวาลนี้น่าจะมีหลุมดำอยู่เป็นจำนวนมาก (เพราะดาวฤกษ์ที่มีมวลมากกว่าดวงอาทิตย์ของเรา 2.5 เท่าขึ้นไป จะเปลี่ยนสภาพไปเป็นหลุมดำสำหรับวาระสุดท้าย และในจักรวาล แม้แต่ในกาแล็กซีทางช้างเผือกของเราเอง ก็มีดาวฤกษ์จำนวนมากที่มีมวลมากกว่ามวลของดวงอาทิตย์ 2.5 เท่า) ดังนั้นจึงไม่เป็นที่เหนือความเป็นไปได้สักที่อาจจะมีการคมนาคมระหว่างอารยธรรมต่าง ๆ ในกาแล็กซีหรือในจักรวาลที่มีหลุมดำเป็นทางลัดสำหรับทั้งระยะทางและเวลา... นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าได้ค้นพบ "หลุมดำ" แล้ว (หลุมดำแรกที่เชื่อกันว่าค้นพบแล้วนั้น คือหลุมดำของดาวฤกษ์คู่แฝดของดาวฤกษ์ขนาดยักษ์ดวงหนึ่ง ซึ่งมีมวลมากกว่าดวงอาทิตย์ของเรา 15 เท่า อยู่ในกลุ่มดาวซิกนัค หรือดาวหงส์ และอยู่ห่างจากโลกเราออกไปประมาณ 8,000 ปีแสง) แต่คาร์ล ซาแกนเชื่อว่า สำหรับมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตที่ทรงปัญญา ที่มีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพียงพอที่จะใช้ "หลุมดำ" เป็นทางลัดสำหรับระยะทางและเวลาแล้ว มันก็ไม่น่าจะเกินความสามารถของพวกเขา ที่จะสร้างยานอวกาศที่สามารถจะทนต่อสภาพแรงโน้มถ่วงมหาศาลของหลุมดำได้ (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2524:137)

เรื่อง ชุมทางหลุมดำเจาะเวลา เป็นเรื่องเดี่ยวในแนวเรื่องการผจญภัยในอวกาศที่ผู้เขียนใช้ทฤษฎีวิทยาศาสตร์เรื่องหลุมดำเป็นปมปัญหา

เรื่อง ชุมทางหลุมดำเจาะเวลา ยานอวกาศถูกหลุมดำดูดเข้าไป ทำให้นานอวกาศเดินทางย้อนกลับสู่อดีตยุคไดโนเสาร์ เหลือผู้โดยสารคนเดียวที่รอดชีวิต และได้วาดภาพเรื่องราวไว้ที่ผนังถ้ำ

ชัยคุปต์ใช้ทฤษฎีหลุมดำเป็นเงื่อนไขของปัญหา กล่าวคือ ยานอวกาศของตัวละครเดินทางเข้าไปใกล้หลุมดำ ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อยานอวกาศถูกหลุมดำดูดเข้าไป ทำให้นานอวกาศของตัวละครเดินทางย้อนอดีตสู่ยุคไดโนเสาร์

ชัชคุปต์ใช้ทฤษฎีหลุมดำเป็นกลวิธีสร้างปมปัญหาในเรื่องสั้นเพียงเรื่องเดียว คือ ชุมทางหลุมดำเจาะเวลา ซึ่งเป็นเรื่องในแนวการเดินทางระหว่างดวงดาวและการผจญภัยในอวกาศ เรื่องในแนวนี้ชัชคุปต์จะไม่ค่อยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก แต่มักเน้นที่บุคลิกลักษณะและพฤติกรรมตัวละคร และเหตุการณ์ที่เป็นปมปัญหา (ดู 3.1.2 การสร้างโครงเรื่องที่อาศัยข้อมูลทางจินตนาการเป็นหลัก)

3.1.1.2 สร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นแนวทางหรือเครื่องมือแก้ปัญหา

ทฤษฎีที่ ชัชคุปต์ ใช้ในเรื่องสั้นของเขาในลักษณะเป็นแนวทางหรือเครื่องมือที่จะแก้ปัญหาได้แก่

1. ทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษ
2. ทฤษฎีโคลนนิ่ง
3. ทฤษฎีพันธุวิศวกรรม

1. ทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษ (Special Theory of Relativity)

หลักการหรือทฤษฎีของทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษซึ่งตั้งขึ้นโดยอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ กล่าวว่า "อวกาศ" หรือ "การวัดตำแหน่ง" และ "เวลา" เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างลึกซึ้ง เป็นเรื่องที่ยกออกจากกันไม่ได้ ต่างจากทฤษฎีในยุคก่อนหน้านี้อีกกล่าวว่า เรื่องของ "อวกาศ" หรือ "การวัดตำแหน่ง" กับเรื่องของ "เวลา" เป็นเรื่องที่ยกจากกัน เป็นเรื่องที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันแต่อย่างใด ทฤษฎีของไอน์สไตน์กล่าวถึงความสัมพันธ์ของมิติ 4 มิติ โดยมีมิติของตำแหน่ง กว้าง ยาว สูง อยู่ 3 มิติ และมิติของเวลาอีก 1 มิติ เป็นมิติที่ 4

ทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษ อธิบายว่า วัตถุใด ๆ ก็ตามที่กำลังเคลื่อนที่เร็วขึ้น วัตถุนั้นจะมีขนาดเล็กลงแต่มีมวลเพิ่มขึ้น และเวลาจะเคลื่อนที่ช้าลง เช่น จรวดที่ถูกยิงขึ้นจากพื้นโลกในขณะที่กำลังเคลื่อนที่ออกไปจากโลก จรวดนั้นจะมีขนาดเล็กลงแต่มีมวลเพิ่มขึ้น และเวลาของจรวดลำนั้นก็จะเคลื่อนที่ช้าลงด้วย นั่นคือ ถ้ามีนาฬิกาอยู่ในจรวดที่กำลังเคลื่อนที่ นาฬิกาจะวิ่งช้ากว่านาฬิกาที่อยู่กับที่บนผิวโลก ปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับวัตถุทุกชนิดที่เคลื่อนที่ คือแม้แต่คนเราที่อยู่บนผิวโลก ขนาดของร่างกายและมวลของคนเราตลอดจนกระทั่งเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตราบเท่าที่มีความเร็วสัมพัทธ์ หรือการเคลื่อนที่ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเห็นชัดเจนในกรณีที่วัตถุเคลื่อนที่ด้วยความเร็วสัมพัทธ์สูง โดยใช้ความเร็วของแสงใน

สุญญากาศซึ่งมีค่าประมาณ 186,000 ไมล์ต่อวินาทีหรือ 300,000 กิโลเมตรต่อวินาทีเป็นเกณฑ์ ยิ่งวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็วเข้าใกล้ความเร็วของแสงมากเท่าใด การเปลี่ยนแปลงของ "ขนาด" "มวล" และ "เวลา" ก็จะมีปรากฏชัดเจนนั่น ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ ขนาด มวล และเวลา จึงไม่ปรากฏชัดในชีวิตประจำวัน เพราะความเร็วที่เกี่ยวข้องเป็นความเร็วที่ต่ำกว่า ความเร็วของแสงในสุญญากาศ (ชยวัฒน์ คุประตกุล, 2524:118-120)

ปรากฏการณ์เกี่ยวกับเวลา อาจแสดงให้เห็นชัดโดยเปรียบเทียบ ฝาแฝด 2 คน อายุ 20 ปีเท่ากัน ฝาแฝดคนพี่อยู่บนโลก ฝาแฝดคนน้องอยู่บนยานอวกาศ และให้ ยานอวกาศออกเดินทางด้วยความเร็วเท่าแสง สมมติเวลาบนโลกผ่านไป 40 ปี ตามหลักทฤษฎี สัมพัทธภาพพิเศษของไอน์สไตน์ เวลาบนยานอวกาศยังคงมีค่าเท่ากับยานอวกาศเริ่มออกจาก โลกเมื่อ 40 ปีล่วงมาแล้ว แต่เมื่อฝาแฝดคนน้องกลับมายังโลก เขาไม่รู้ว่าเขาไปไหนมา หากรู้แต่ว่า เวลาบนโลกได้เปลี่ยนไปแล้วในความคิดของเขา เขาคิดว่าเขาถูกจับอยู่ในยานเวลา ซึ่งพาเขาโดด ข้ามเวลาไปในอนาคตได้ถึง 40 ปี แล้วได้พบคู่แฝดของเขาที่มีอายุ 60 ปี ในอนาคต โดยที่ตัวเขา เองมีอายุเพียง 20 ปีกับอีกไม่กี่นาที แต่แฝดพี่คงไม่คิดเช่นนั้น เขาจะยืนยันว่าน้องชายได้หายไป ใน อวกาศด้วย "ความเร็วเท่าแสง" เป็นเวลาล่วงมาแล้ว 40 ปี

ในการกลับสู่อดีตนั้นยานอวกาศจะต้องวิ่งด้วยความเร็วมากกว่า แสง และปรากฏการณ์บนยานอวกาศที่มีความเร็วขนาดนั้นก็คือ นาฬิกาจะเริ่มเดินถอยหลัง ซึ่ง หมายถึงว่ากระบวนการทุกอย่างทางชีววิทยาจะถอยหลังกลับกัน เช่น ถ้าเราอายุ 20 ปี เดินทางไป ในยานอวกาศที่มีความเร็วมากกว่าแสง อายุของเราก็จะน้อยลงเรื่อย ๆ เป็น 19, 18, 17 ...จน กระทั่งกลายเป็นเด็กทารกคลานตัวมดเตี้ยมอยู่ในยานอวกาศ ถ้า "ความเร็วกว่าแสง" ยังไม่หยุดยั้ง เด็กทารกคนนั้นก็อาจกลับไปอยู่ในครรภ์มารดาใหม่

ทฤษฎีสัมพัทธภาพของไอน์สไตน์ได้รับการทดสอบแล้วว่าเป็นจริง ดังนั้นคนที่เดินทางจะแก่ช้าลงจริง เมื่อเปรียบเทียบกับคนบนโลก เพราะกระบวนการต่าง ๆ ใน ร่างกาย ระบบการเผาไหม้ต่าง ๆ ในร่างกาย การแตกสลายของเซลล์และการเกิดใหม่ของเซลล์จะ เป็นไปในอัตราช้าลงกว่าของคนบนโลก คนที่เดินทางจึงแก่ช้ากว่า (สุชาติ สวัสดิ์ศรี, 2524:34) เรื่องสั้นที่ผู้เขียนใช้ทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษมาอธิบายการแก้ปัญหาได้แก่เรื่อง สู่อินาคต 14 ล้าน องศา พวงนี้ชั่ววินาที คนท่องเวลา มิติแห่งประวัติศาสตร์ สู่อินาคต 20,000 ปี สู่อินาคต 20,000 ปี นึกว่าพัน คนขอบเพชร หนีไปกับเวลา ศัตรูจากอนาคต นักท่องเวลาคนแรกของโลก สู่ประตูดงบ้านตำรวจเวลา

โครงการสู่นาคต 14 ล้านองศา ตัวละครประสบปัญหาหนี้สินทางธุรกิจมากมาย เขาจึงพยายามจะแก้ปัญหาด้วยการเดินทางด้วยยานเวลาไปสู่นาคต เพื่อจะได้ทราบความเคลื่อนไหวในด้านธุรกิจ

โครงการพรุ่งนี้ชั่ววินาที ตัวละครทำงานหนักจนไม่มีเวลาให้กับครอบครัว จนกระทั่งครอบครัวของเขาประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต เขาตั้งใจจะแก้ปัญหาด้วยการเดินทางไปในอดีตเพื่อจะแก้ตัวใหม่โดยให้เวลากับครอบครัวให้มากที่สุด

โครงการคนทอเวลา ครอบครัวของตัวละครประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตทั้งหมด ตัวละครจึงแก้ปัญหาด้วยการเดินทางสู่ออดีต เพื่อไปเตือนภรรยาและลูกสาวก่อนที่จะประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต

โครงการมิติแห่งประวัติศาสตร์ ตัวละครรู้ว่าพระยาจักรีเป็นไฉ่ฉิกให้พม่า จึงแก้ปัญหาด้วยการเดินทางด้วยยานเวลากลับสู่ออดีตสมัยการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เพื่อเตือนให้คนไทยรู้ว่าพระยาจักรีเป็นไฉ่ฉิกให้พม่า

โครงการสู่ออดีต 20,000 ปี ตัวละครไม่ชอบสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษ จึงแก้ปัญหาด้วยการเดินทางไปกับยานเวลาเพื่อกลับสู่ออดีต โดยหวังว่าจะพบกับสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น

โครงการสู่นาคต 20,000 ปี ตัวละครไม่ชอบความวุ่นวายไร้ระเบียบในสังคมปัจจุบัน จึงแก้ปัญหาด้วยการเดินทางสู่นาคต แต่กลับได้พบสังคมที่มีแต่ระเบียบและกฎเกณฑ์จนเกินสมควร

โครงการศัตวรรษจากอนาคต ฮิตเลอร์เดินทางด้วยยานเวลาสู่นาคต แต่ยานเวลาถูกชิปนาซูล่าลาย

โครงการนักทอเวลาคนแรกของโลก สายัณห์ สัญญา และนาที ใฝ่ฝันที่จะได้เดินทางทอเวลา เมื่อโตขึ้นพวกเขาเป็นนักวิทยาศาสตร์และสามารถสร้างยานเวลาได้ และเดินทางกลับสู่ออดีตเพื่อจะกลับไปทำในสิ่งที่เขาต้องการ

โครงการสู่ประตูสถาบันตำรวจเวลา กรณ์ ไกร และพิม สมัครเข้าเรียนในสถาบันตำรวจเวลา พวกเขาได้รับการทดสอบโดยให้เดินทางกลับสู่ออดีตเพื่อกลับไปทำในสิ่งที่พวกเขาต้องการ

โครงการนี่กว่าพัน ตัวละครถูกตำรวจตามจับในข้อหาฉ้อโกงคนอื่น เขาจึงแก้ปัญหาด้วยการเดินทางสู่นาคต 20 ปีข้างหน้า เพื่อหนีกฎหมาย แต่เขาก็หนีไม่พ้นเพราะในอนาคตมีกฎหมายสำหรับคนที่ใช้ยานเวลาหนีการจับกุม

โครงเรื่องคนชอบเพชร ตัวละครโมยเพชรในศูนย์การค้า เขากลัวตำรวจจับจึงแก้ปัญหาด้วยการใช้ยานเวลาเดินทางสู่ออนาคตถึง 459 ปี เพื่อหนีกฎหมาย แต่โลกอนาคตมีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามาก สามารถผลิตเพชรได้เพชรที่ขโมยมาจึงไร้ค่า

โครงเรื่องหนีไปกับเวลา ตัวละครโมยทองคำจากบ้านของศาสตราจารย์คนหนึ่ง ตำรวจกำลังตามจับตัวอยู่ ตัวละครจึงแก้ปัญหาด้วยการเดินทางสู่ออนาคตเพื่อหนีการจับกุม แต่กลับเป็นสภาพของจังหวัดขอนแก่นหลังสงครามนิวเคลียร์

จะเห็นได้ว่าโครงเรื่องประเภทนี้ผู้เขียนใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เพื่ออธิบายวิธีการแก้ปัญหาของตัวละคร หากมองเพียงผิวเผินจะคล้ายกับว่า เรื่องการเดินทางไปกับเวลาสู่ออนาคตหรืออดีตเป็นเพียงจินตนาการ แต่แท้ที่จริงแล้วเรื่องการเดินทางไปกับเวลามีความคิดหรือทฤษฎีวิทยาศาสตร์กำกับอยู่ หมายความว่าสามารถที่จะอธิบายได้ด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ คือ ทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษซึ่งกล่าวว่า ไม่มีอะไรเดินทางได้เร็วกว่าแสง แต่เมื่อยานเวลาเดินทางได้เร็วกว่าแสง ยานเวลาก็สามารถที่จะเดินทางไปยังอนาคตหรือกลับสู่ออดีตได้ ดังนั้นเมื่อสามารถกลับไปยังอดีตหรืออนาคตได้ ก็ย่อมกลับไปแก้ไขปัญหาหรือความผิดพลาดในอดีต จะเห็นได้ว่าเกือบทุกเรื่องตัวละครจะต้องประสบกับปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์กับเงื่อนไขเวลาแล้ว ตัวละครจะเดินทางด้วยยานเวลากลับไปยังอดีตเพื่อแก้ปัญหาหรือป้องกันเหตุการณ์ไม่ให้เกิดขึ้น ส่วนการเดินทางไปยังอนาคต เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ๆ เช่น เรื่องนี้กว่าพัน คนชอบเพชร หนีไปกับเวลา ตัวละครหนีการจับกุมของตำรวจจึงแก้ปัญหาด้วยการเดินทางไปยังอนาคตเพื่อหนีกฎหมาย ฉะนั้นยานเวลาจึงเป็นเสมือนยานพาหนะทำให้ตัวละครกลับไปแก้ปัญหาในอดีตหรือเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละคร

อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่อง มักลงเอยด้วยการที่ตัวละครพบว่ามีผลสะท้อนหรือผลที่เกิดจากทฤษฎีนั่นเอง แต่มาจากเงื่อนไขอีกแง่หนึ่งที่ตัวละครไม่ได้คาดคิดไว้หรือลืมนึกไป ทำให้การแก้ปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ จึงดูเหมือนว่าทฤษฎีหรือความคิดนั้นทำให้เกิดปัญหาซ้อนขึ้นมาในตอนจบของเรื่อง

นอกจากนั้นเรื่องสั้นบางเรื่องยังใช้ความคิดเกี่ยวกับการเดินทางในอวกาศเพื่อแก้ปมปัญหา แต่อาจไม่ใช่ปมปัญหาหลักของเรื่อง เช่น เรื่องยานนานูอยู่ไหน และ นครโดมแห่งระบบสุริยะดาวคู่แฝด

โครงเรื่องยานนานูอยู่ไหน ตัวละครเป็นกัปตันยานอวกาศ ระหว่างการเดินทางได้รับสัญญาณขอความช่วยเหลือจากยานนานู เนื่องจากเชื้อเพลิงใกล้จะหมด ปัญหาเกิดขึ้นว่ากัปตันจะทำอะไรจึงจะช่วยเหลือยานนานูได้ทัน กัปตันจึงแก้ปัญหาด้วยวิธีการเดินทางเจาะทะลุอวกาศโค้ง เพื่อไปช่วยเหลือให้ทันการ ตัวละครสามารถค้นหายานนานูจนพบ

โครงเรื่องนครโดมแห่งระบบสุริยะดาวคู่แฝด ตัวละครหนึ่งหมื่นคน เดินทางด้วยยานอวกาศเป็นเวลาประมาณ 30 ปี บนยานอวกาศ แต่เป็นเวลาเกือบหนึ่งพันปีบนโลก เพื่อค้นหาโลกใหม่ ตัวละครทั้งหมดได้พบดาวเคราะห์ดวงหนึ่งที่มีวิทยาการและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามาก ตัวละครทั้งหมดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพื่อเดินทางหาดาวเคราะห์ดวงใหม่และอีกกลุ่มหนึ่งคงอยู่ที่ดาวเคราะห์ดวงนี้ต่อไป

แนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางและการผจญภัยในอวกาศมักมีการใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นตัวอธิบายถึงการแก้ปัญหา ในเรื่องเกี่ยวกับการที่มนุษย์สามารถเดินทางในอวกาศได้นานนับเป็นร้อยเป็นพันปี และการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยความเร็วสูงสุด ในเรื่องยานานอู่ยไหนด ผู้เขียนใช้ทฤษฎีสัมพัทธภาพทั่วไปของอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ซึ่งมีหลักการว่า "สนามความโน้มถ่วงของวัตถุใด ๆ จะมีผลทำให้อวกาศ (space) รอบ ๆ วัตถุนั้นบิดเบี้ยวไปจากสภาพปกติ" (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2524:127) ผู้เขียนใช้หลักการและจินตนาการให้ตัวละครเดินทางด้วยยานอวกาศเดินทางไปสู่จุดหมายได้อย่างรวดเร็ว เรื่องนครโดมแห่งระบบสุริยะดาวคู่แฝด ใช้ทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ มาอธิบาย การที่มนุษย์โลกจำนวนมากเดินทางในอวกาศเป็นเวลานานเกือบพันปีตามเวลาบนโลก โดยให้ยานอวกาศเดินทางด้วยความเร็วสูงเกือบเท่าแสง ซึ่งตามหลักการของทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษแล้วไม่มีวัตถุชนิดใดเดินทางได้เร็วกว่าแสง ดังนั้น "การเดินทางที่เร็วกว่าแสงจะทำให้เกิดการยืดของช่วงเวลา" เช่น ถ้าเราให้คนหนึ่ง ขึ้นจรวดเดินทางไปในอวกาศด้วยความเร็วสูงเกือบเท่าแสงแล้วก็ให้เขาเดินทางกลับมาสู่โลก เวลาของเขาผ่านไป 5 ปี แต่เวลาบนโลกอาจจะเป็นเวลา 10 ปี 20 ปี 100 ปี (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2524:122) ดังนั้น มนุษย์จึงอาจอยู่ในยานอวกาศได้นานนับเป็นร้อยเป็นพันปีตามเวลาบนโลกเพราะผู้เขียนใช้หลักการของทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษมาอธิบาย

มีผู้กล่าวถึงเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ที่มีแนวเรื่องเกี่ยวกับการเดินทางระหว่างดวงดาวและการผจญภัยในอวกาศที่ผู้เขียนใช้วิธีการแก้ปัญหาในเรื่องให้มีความเป็นไปได้และมีความสมจริงไว้อย่างน่าสนใจว่า

การเดินทางไปในอวกาศสู่อดวงดาวต่าง ๆ ทั้งในระบบสุริยะและนอกระบบสุริยะและมักพบปัญหาและอุปสรรคนานัปการ ซึ่งปัญหาของการเดินทางในอวกาศสู่อดวงดาวอื่น ๆ คือระยะทางระหว่างโลกกับดวงดาวต่าง ๆ นั้นเป็นระยะทางมหาศาลก็จริง แต่ดวงดาวในระบบสุริยะนั้นยังอยู่ในขอบเขตที่มนุษย์ไปถึงได้ด้วยวิทยาการปัจจุบัน แต่การเดินทางสู่ระบบดาวดวงอื่นนอกระบบ

สุริยะจักรวาลนั้น ยานอวกาศต้องเดินทางด้วยระยะทางที่นับเป็นปีแสง หรือ ระยะทางที่แสงเดินทางได้ ในเวลา 1 ปี เช่น ระบบดาวอัลฟาเซนทอรัส ที่อยู่ ใกล้ที่สุดนั้นยังห่างจากโลกถึง 4.3 ปีแสง ดังนั้นปัญหาการเดินทางสู่ระบบดาว ดวงอื่นแม้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่ก็เป็นที่เป็นไปได้ยาก จึงมีการหาทางแก้ ปัญหาดังกล่าวด้วยแนวคิด 2 วิธี คือ วิธีแรกคือการเดินทางด้วยยานอวกาศที่มีความเร็วสูงมาก วิธีที่สองคือ การเดินทางด้วยความเร็วที่ไม่สูงนัก หรือทำให้ลูกเรือหมดความรู้สึกขณะเดินทาง (ปีเตอร์ นิคอล อ้างถึงใน สิทธิชัย บุญยะกาญจน์, 2536:337)

2. ทฤษฎีการโคลนนิ่ง (Cloning)

การโคลนนิ่ง คือ การสืบพันธุ์โดยไม่อาศัยเพศ (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2531:78) หรืออีกนัยหนึ่งคือ ขบวนการลอกแบบสิ่งมีชีวิต (ออตโตโรบ, 2524:4-6) หลักการของการโคลนนิ่งได้แก่ การนำไข่มุกำจัดนิวเคลียส ซึ่งเป็นที่อยู่ของยีนต่าง ๆ ออกให้หมด แล้วนำนิวเคลียสของเซลล์ต้นแบบที่เราต้องการไปใส่แทน ไข่ก็จะแบ่งตัวเจริญเติบโตเป็นมนุษย์ โดยที่เราอาจนำตัวอ่อนนี้กลับไปใส่ในครรภ์ของหญิงใดก็ได้ หรือจะเลี้ยงตัวอ่อนในหลอดทดลองก็ได้ มนุษย์ที่เกิดขึ้นมาจะมีลักษณะทางกายภาพเช่นเดียวกับเจ้าของเซลล์ทุกประการ การเจริญเติบโตของมนุษย์ที่เกิดจากการโคลนนิ่งจะมีขั้นตอนการเจริญเติบโตเช่นเดียวกับมนุษย์ทั่วไป คือจากเซลล์เป็นตัวอ่อนมนุษย์ เป็นทารก และจึงเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่มนุษย์โคลนนิ่งจากต้นแบบเดียวกัน ซึ่งหากเกิดขึ้นตามธรรมชาติที่เรียกว่าแฝดแท่นั้นจะมีเพียงลักษณะทางกายภาพที่เหมือนกัน แต่ความสามารถและอุปนิสัยใจคอจะแตกต่างกัน เพราะตามหลักการวิทยาศาสตร์ ยีนหรือพันธุกรรม จะมีอิทธิพลต่อมนุษย์เพียง 15% ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมถึง 85% (ชัยวัฒน์ คุประตกุล อ้างถึงใน บงกช สิงหกุล, 2536:223) เรื่องที่ใช้ทฤษฎีโคลนนิ่งในการแก้ปัญหาได้แก่ เรื่องโลกลับแล

โครงเรื่องโลกลับแล ตัวละครเป็นสามีภรรยาทั้งคู่กลับจากการสำรวจระบบสุริยะ ปรากฏว่าประชากรบนโลกตายหมด ต่อมาสามีตายภรรยาจึงแก้ปัญหาด้วยการใช้โคลนนิ่ง สร้างประชากรขึ้นมา แต่กลับเป็นผู้หญิงทั้งหมด

ชัยคุปต์ สร้างโครงเรื่องโลกลับแล โดยให้ตัวละครแก้ปัญหาการสูญพันธุ์ของมนุษย์ด้วยการใช้วิธีการโคลนนิ่งซึ่งเป็นทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์พันธุกรรม สร้างมนุษย์ขึ้นมาใหม่จากเซลล์ของตนเอง เพื่อให้โลกกลับมามีมนุษย์เหมือนเดิม

3. *ทฤษฎีพันธุวิศวกรรม (Genetic Engineering)*

พันธุวิศวกรรมเป็นการตัดต่อยีน เพื่อให้ได้ยีนใหม่ที่มีลักษณะตามที่ต้องการ และนำยีนใหม่ไปทำให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น หลักการคือ นำชิ้นส่วนของยีน หรือดีเอ็นเอ ที่แยกจากพืชหรือจุลินทรีย์ที่ต้องการ มาสอดแทรกหรือต่อเข้ากับดีเอ็นเอของตัวนำ จะเกิดเป็นดีเอ็นเอลูกผสม และนำดีเอ็นเอลูกผสมไปใส่ในจุลินทรีย์ที่เป็นตัวให้อาศัย ตัวอาศัยมีการแบ่งตัว ลูกหลานตัวต่อ ๆ มาจะมีดีเอ็นเอลูกผสมอยู่ เซลล์ที่เกิดใหม่จะมีลักษณะเหมือนเซลล์ต้นกำเนิดและมีปริมาณมากพอ เช่น ดีเอ็นเอที่เติมเข้าไปเป็นดีเอ็นเอที่กำหนดให้สร้างอินซูลิน เมื่อมีการแบ่งตัวเซลล์ในรุ่นต่อ ๆ มา จะสร้างอินซูลินได้ (สิทธิชัย บุญกาญจน์, 2536:342) เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ที่ใช้การสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นตัวอธิบายการแก้ปัญหาได้แก่ เรื่อง ลาฟ

โครงเรื่องลาฟ ดร.เจ็ด เป็นนักวิทยาศาสตร์ เขาเสนอโครงการวิจัยที่ช่วยแก้ปัญหาความอดอยากของมนุษย์โดยการสร้างลาฟขึ้นมาจากระบวนการทางพันธุวิศวกรรม โดยผสมพันธุลิงกอริลล่ากับปลาวาฬ แต่ถูกปฏิเสธทุนสนับสนุนจากรัฐบาล เขาจึงยุให้ลาฟถล่มกรุงเทพฯ แต่ลาฟกลับล้มทับบ้านของดร. เจ็ด

เรื่องลาฟ ชัยคุปต์ผูกโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางพันธุวิศวกรรมเป็นตัวอธิบายการแก้ปัญหาโดยให้ตัวละครในเรื่องใช้ทฤษฎีนี้ผสมพันธุลิงกอริลล่ากับปลาวาฬเพื่อทดลองสร้างสัตว์ชนิดใหม่ขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาความอดอยากของมนุษย์ นับเป็นการแก้ปัญหาส่วนรวมของมนุษยชาติ เมื่อวันหนึ่งในกาลข้างหน้าอาหารหมดไปจากโลก หรือเกิดการขาดแคลนก็สามารถใช้กระบวนการทางพันธุวิศวกรรมสร้างสัตว์มาเป็นอาหารของมนุษย์ได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าชัยคุปต์ใช้ทฤษฎีทางพันธุวิศวกรรมเป็นตัวอธิบายการแก้ไขปัญหา

จากการวิเคราะห์โครงเรื่องที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ชัยคุปต์ใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก มีทั้งหมด 22 เรื่อง แบ่งเป็น

กลวิธีการสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นเงื่อนไขของปัญหามี 8 เรื่อง ได้แก่เรื่อง ด็อกเตอร์ซัน เมืองลอยฟ้า แสงในท้องฟ้า มิติคู่ขนาน ห้องสมุดเมืองสนธยา ลูกแก้วยักษ์สีรุ้ง เงาสีเขียว และชุมทางหลุมดำเจาะเวลา

กลวิธีการสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นความคิดหรือเครื่องมือแก้ปัญหา มี 14 เรื่อง ได้แก่ เรื่องสู่นาคต 14 ล้านองศา พวงนี้ชั่ววันจันทร์ คนท่องเที่ยว มิติแห่งประวัติศาสตร์ สู่อดิต 20.000 ปี สู่นาคต 20.000 ปี นี่กว่าพัน คนชอบเพชร หนีไปกับ

เวลา ศัตรูจากอนาคต สู่ประตูสถาบันตำรวจเวลา โลกกลับแล ล่าพิ นักท่องเที่ยวคนแรกของโลก กลวิธีการสร้างโครงเรื่องเหล่านี้ใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์หรืออิงหลักการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก

ชัยคุปต์ได้นำหลักการหรือความคิดเกี่ยวกับพลังจิตมาอธิบายพฤติกรรมของตัวละคร หรือใช้ในการสร้างปมปัญหาของเรื่องสั้น 2 เรื่อง คือ เรื่องจอย และ ศึกพันปี หลักการเกี่ยวกับพลังจิตนี้แม้จะยังไม่ถือเป็นทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็มีการศึกษาทดลองและยอมรับกันโดยทั่วไปในทางวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะนำเรื่องหลักการของพลังจิตมาเสนอไว้ดังนี้

พลังจิตเป็นพลังงานรูปหนึ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์และสามารถถ่ายทอดระหว่างดวงจิตหนึ่งไปยังอีกดวงจิตหนึ่ง หรือถ่ายทอดสู่วัตถุหนึ่งวัตถุใดก็ได้ (เรดสตาร์, 2527:13)

พลังจิตมีชื่อเรียกเป็นที่รู้จักกันดีในวงการวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการจิตศาสตร์ว่า อีเอสพี (ESP) หรือ Extra-Sensory perception ปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับพลังจิตอีเอสพีมีหลายชนิด แต่ที่รู้จักกันดีและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป มีอยู่ 3 ชนิดคือ

เทเลพาตี (Telepathy) หรือ โทรจิต เป็นอำนาจจิตพิเศษในการส่งข่าวสารติดต่อถึงกัน ไม่ใช่การสื่อสารกันโดยวิธีการที่มนุษย์สามัญทั่วไปใช้กัน คือ ด้วยวาจา หรือ การอ่านใจของคนบางคนได้

เทเลไคเนซิส (Telekinesis) คือ การบังคับหรือควบคุมการเคลื่อนไหวของศัตรู และการทำให้วัตถุเปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนรูปร่างลักษณะโดยอำนาจจิต เช่น การทำให้โต๊ะเก้าอี้ลอยขึ้น การทำให้วัตถุบางอย่างเคลื่อนที่ รวมทั้งการบังคับให้คนลอยขึ้นจากพื้นดินดังเช่น การเหาะเหินเดินอากาศ

เทเลพอร์เทชัน (Teleportation) คือ การเคลื่อนย้ายวัตถุ...รวมทั้งร่างกายมนุษย์จากตำแหน่งหนึ่งไปอีกตำแหน่งหนึ่งในทันทีทันใด ซึ่งจะมีผลปรากฏเป็นเสมือนกับความสามารถในการล่องหนหายตัว (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2524:80)

จากการศึกษาข้อมูลและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของพลังจิตอีเอสพี ตามหลักวิทยาศาสตร์จะสรุปเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของอีเอสพีว่า พลังจิตอีเอสพีมีจริง คนบางคนมีพลังจิตอีเอสพีจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังจิต "เทเลพาตี" สำหรับ "เทเลไคเนซิส" มีข้อมูลที่น่าสนใจว่าอาจจะจริง ปรากฏการณ์เกี่ยวกับเทเลพาตี...มีการทดลองศึกษาและรวบรวมข้อมูลไว้มากมาย การทดลองที่ทำกันบ่อย ๆ ก็มี เช่น ให้ผู้ที่มีความคิดว่ามีพลังจิตอีเอสพีอ่านใจของคนอื่นเกี่ยวกับ

ไฟ (การทนายไฟ) การวาดรูป ความคิดคำนึงบางเรื่อง การส่งข่าวสารถึงกันและกัน ฯลฯ การทดลองที่ได้ผลมากคือ การให้ผู้ทำการทดลองสองคน อาจเผชิญหน้ากันหรืออยู่ห่างกันหลายสิบไมล์ แล้วคนหนึ่งก็วาดภาพ... ภาพอะไรก็ได้ จากนั้นคนที่วาดภาพก็จะพยายามส่งกระแสจิตไปถึงอีกคนหนึ่ง ให้อีกคนหนึ่งวาดภาพตาม ผลออกมาน่าสนใจและน่าทึ่งมาก การทดลองอีกแบบหนึ่งที่ใช้กันบ่อยในการทดสอบพลังจิต คือ การทนายไฟ จากข้อมูลและผลการทดลองเป็นที่ปรากฏค่อนข้างชัดเจนว่า การติดต่อสื่อสารกันโดยกระแสจิตหรือเทเลพาที มักจะเกิดขึ้นระหว่างผู้ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ เช่น พ่อแม่กับลูก สามีกับภรรยา และระหว่างเพื่อนที่สนิทกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในขณะที่คนใดคนหนึ่งอยู่ในภาวะเครียดหรือตกใจมากเป็นพิเศษ เช่น ในระหว่างอันตราย หรือในขณะที่คนใดคนหนึ่งกำลังจะสิ้นใจและคิดถึง หรือเป็นห่วงอีกคนหนึ่งอย่างรุนแรง ซึ่งก็จะเป็นการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ บางอย่างได้ เช่น การที่คนเราเกิดความรู้สึกนึกถึงคนใดคนหนึ่งขึ้นมาอย่างทันทีทันใด หรือเกิดความรู้สึกเป็นห่วงคนบางคนขึ้นมาอย่างทันทีทันใด ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เขามองเห็นนั้นส่งกระแสจิตอย่างแรงมาแล้วไปกระตุ้นสมองทำให้เกิดเป็นภาพปรากฏให้เห็น เพราะว่า การมองเห็นของเรามีกระบวนการที่เกี่ยวข้อง 2 ตอนคือ ที่ตาและที่สมอง นั่นคือ แสงจากวัตถุกระทบตา แล้วประสาทที่ตาก็ส่งสัญญาณภาพที่ได้รับไปยังสมอง สมองก็ทำหน้าที่ตีความหมายเป็นภาพที่มองเห็น

สำหรับ "เทเลพอร์เทชัน" ก็ได้รับความสนใจในแง่ที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่มีคนหายไปอย่างลึกลับ บางคนก็ไปปรากฏตัว ณ จุด หรือยังอีกตำแหน่งหนึ่ง แต่...บางคนและส่วนใหญ่ทีเดียวก็หายสาบสูญไปจากโลกนี้ ไม่ปรากฏตัวให้เห็นอีกเลย รายงานเกี่ยวกับการหายไปของคนและยานพาหนะใหญ่ เช่น เรือ เครื่องบิน มีอยู่มากที่สุด สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการหายไปอย่างลึกลับของคนก็คือ ... มีคนหายไปบ่อย ๆ อย่างไม่มีร่องรอย...อย่างลึกลับ คนแรกที่หายไปและได้รับความสนใจจากผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษาเรื่องการหายไปของคนอย่างลึกลับ คือ ผู้นำทางนักล่าสัตว์คนหนึ่งหายไปในขณะที่กำลังนำทางนักไต่เขากลุ่มหนึ่ง...ต่อมาเด็กสาวคนหนึ่งก็หายไปอย่างลึกลับอีกในขณะที่กำลังเดินทางท่องเที่ยวอยู่บริเวณนั้น...ได้มีการค้นหากันอย่างหนัก และมีการสืบสวนสอบสวนจนกระทั่งฝ่ายเจ้าหน้าที่มั่นใจว่า ไม่ใช่เป็นการหายไป เพราะถูกฆาตกรรมหรือจงใจหนีหายไปเพื่อหลบหนีหรือด้วยเหตุผลอันใด มีบางกรณีที่คนหายไปจากจุดหนึ่ง แล้วไปปรากฏตัวยังอีกตำแหน่งหนึ่งไกลจากตำแหน่งเดิมมากโดยไม่รู้สึกรู้สึกรู้สึกตัว เช่น มีกรณีของชายชาวอังกฤษที่หมดสติไปขณะอยู่ในกรุงลอนดอนแล้วก็รู้สึกตัวขึ้นมาที่แอฟริกา กรณีของหญิงสาวชาวอเมริกันคนหนึ่งก็หมดสติไป แล้วก็ไปฟื้นขึ้นในออสเตรเลีย

โดยสรุปจากข้อมูลและผลการศึกษาทดลองและทดสอบต่าง ๆ เกี่ยวกับพลังจิต "เทเลพาที" และ "เทเลพอร์เทชัน" ถึงแม้ว่าข้อมูลหรือความเห็นที่ตรงกันของผู้ที่ทำการศึกษา "เทเลพอร์เทชัน" จะน้อยที่สุด หรือมีแนวโน้มว่า "เทเลพอร์เทชัน" ในความหมายที่เข้าใจกันทั่ว ๆ ไปอาจจะไม่มีจริง แต่ข้อมูลและผลจากการทดลองสำหรับ "เทเลพาที" ก็มีมากพอที่จะสรุปได้ว่า พลังจิตหรืออีเอสพีมีแนวโน้มว่ามีจริง (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2524:95-98)

จากการศึกษาลักษณะเฉพาะบางประการของพลังจิตอีเอสพี จากการทดสอบโดยทั่ว ๆ ไปปรากฏว่า แรงอีเอสพี มีลักษณะใกล้เคียงกับแรงแม่เหล็กไฟฟ้ามากที่สุด นักวิทยาศาสตร์จำนวนมากเชื่อว่า พลังจิตอีเอสพีมีแหล่งกำเนิดคือที่สมองและระบบประสาทของคนเรา เพราะสมองของคนเราทำงานในลักษณะเป็นเครื่องผลิตไฟฟ้าที่สลับซับซ้อนมาก การทำงานของระบบประสาทก็เป็นไปในลักษณะของการรับและส่งสัญญาณไฟฟ้า ตัวของคนเราก็มีรังสีหรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าแผ่ออกมาตลอดเวลา เช่น คลื่นสมอง รังสีอินฟราเรด ... ตามหลักวิทยาศาสตร์ พลังงานของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (ถ้าอีเอสพี เป็นแรงแม่เหล็กไฟฟ้า) ก็ขึ้นอยู่กับความถี่ของคลื่นเป็นสำคัญ และในปัจจุบันนี้ มนุษย์สามารถส่งคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าไปไกลเป็นระยะทางถึงพันล้านไมล์ทีเดียว ซึ่งเชื่อกันว่าถึงขอบนอกของจักรวาล โดยสรุปแล้วพลังจิตอีเอสพีมีข้อมูลหลักฐานมากพอที่จะเชื่อกันได้ว่ามีจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับแรงที่เกี่ยวข้องกับอีเอสพีที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นแรงแม่เหล็กไฟฟ้าได้มากกว่าแรงชนิดอื่นในขณะนี้ (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, เล่มเดิม:100-103)

เรื่องสั้นที่อธิบายพฤติกรรมของตัวละครและปัญหาของเรื่องโดยอาศัยความคิดเกี่ยวกับพลังจิต ได้แก่เรื่อง จอย ศึกพันปี

โครงเรื่องจอย ตัวละครเป็นเด็กหญิงที่มีพลังจิต สามารถติดต่อสื่อสารคุยกับสัตว์ได้ทุกชนิดทางโทรจิต ต่อมาตัวละครถูกตำรวจจับตามล่า ตัวละครต้องหนีไปอยู่หมู่บ้านในป่าลึกซึ่งเป็นหมู่บ้านของคนที่มีพลังจิต

โครงเรื่องศึกพันปี ตัวละครเป็นมนุษย์ที่มีพลังจิต สามารถใช้พลังจิตที่มีอยู่นำระเบิดนิวเคลียร์มาจากโลกมนุษย์เพื่อมาทำลายมนุษย์เผ่าโตโต้ซึ่งเป็นศัตรูกัน แต่เพราะการนำอาวุธที่ร้ายแรงจากโลกอื่นเป็นการทำลายมนุษย์โลกด้วยตนเอง ตัวละครจึงนำระเบิดนิวเคลียร์กลับคืนที่เดิม

ชัยคุปต์ใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องทั้ง 2 เรื่องนี้โดยใช้ข้อมูลหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่นักวิทยาศาสตร์ได้ศึกษาและทดลองแล้วว่าเป็นเรื่องจริง มาอธิบายพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครในเรื่อง ให้ตัวละครมีพลังจิตสามารถติดต่อกับสัตว์ทางจิตได้โดยไม่ต้องส่งเสียงออกมาเป็นคำพูด ตรงกับพลังจิตแบบที่เรียกว่า "เทเลพาที" คือ เป็นพลังจิตที่สามารถส่ง

ข่าวสารติดต่อกันโดยไม่ใช้วาจา ซึ่งตรงกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง จอย ส่วนเรื่อง ศึกพันปี ตัวละครในเรื่องมีพลังจิตที่สามารถเคลื่อนย้ายวัตถุสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้ ตรงกับพลังจิตแบบที่เรียกว่า "เทเลพอร์เทชัน" จะเห็นว่าผู้เขียนนำข้อมูลหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับพลังจิตมาอธิบายพฤติกรรมของตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจลักษณะของบุคคลที่มีพลังจิต และประเภทของพลังจิตในลักษณะต่าง ๆ กัน โดยที่ชัยคุปต์นำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้กับตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

3.1.2 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยข้อมูลทางจินตนาการเป็นหลัก

ที่กล่าวไปแล้วในตอนต้นเป็นกลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ในหัวข้อต่อไปนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่ใช้อยู่ข้อมูลทางจินตนาการเป็นหลัก กล่าวคือ กลวิธีการสร้างโครงเรื่องประเภทนี้ไม่ได้ใช้หลักการหรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ แต่จะใช้อยู่ข้อมูลทางจินตนาการสร้างโครงเรื่อง กลวิธีนี้มักจะสัมพันธ์กับแนวเรื่อง ผู้วิจัยจึงแบ่งออกเป็นกลวิธีย่อย 5 กลวิธี ตามแนวเรื่อง 5 กลุ่ม (ดูรายละเอียดในบทที่ 2) ซึ่งในแต่ละแนวเรื่องนั้นมีการสร้างปมปัญหาที่เกิดจากบุคลิกลักษณะของตัวละคร พฤติกรรมของตัวละคร และเหตุการณ์

3.1.2.1 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องเกี่ยวกับการเดินทางระหว่างดวงดาวและการผจญภัยในอวกาศ มนุษย์ต่างดาว และสงครามระหว่างดวงดาว

3.1.2.1.1 แนวเรื่องการเดินทางระหว่างดวงดาวและการผจญภัยในอวกาศ มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเดินทางในอวกาศ โดยมีจุดประสงค์เพื่อค้นหาดาวเคราะห์ดวงใหม่ หรือเพื่อสำรวจดาวเคราะห์ต่าง ๆ ในจักรวาล ในขณะที่ตัวละครกำลังเดินทางอยู่ในอวกาศ ตัวละครในเรื่องมักจะพบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ แนวเรื่องการเดินทางและการผจญภัยในอวกาศมีกลวิธีการสร้างโครงเรื่องดังต่อไปนี้

กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นเหตุการณ์ที่เป็นปัญหา มี 9 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง กาแล็กซี่-8 จากไททัน สัญญาณจากดาวหาง โลกมังกร โจรสลัดอวกาศ คณิตโบราณ คืนชีพ ดาวพระศุกร์ หัวใจอังคาร ยานนาอูอยู่ไหน นครโดมแห่งระบบสุริยะดาวคู่แฝด

โครงเรื่องกาแล็กซี่-8 จากไททัน มนุษย์โลกเดินทางกลับมาจากดวงจันทร์ไททัน แต่เมื่อกลับมาถึงโลกมนุษย์ปรากฏว่าไม่มีมนุษย์เหลืออยู่เลย เพราะถูกสารกัมมันตภาพรังสีจากสงครามนิวเคลียร์ปกคลุม มนุษย์โลกจึงหนีไปอยู่ใต้น้ำ

โครงเรื่องสัญญาณจากดาวหาง ตัวละครเดินทางสำรวจดาวหางอินทรา และได้รับสัญญาณจากดาวหาง แท้จริงแล้วมนุษย์ผลึกที่อาศัยอยู่บนดาวหางส่งสัญญาณ

สื่อสารกับสิ่งมีชีวิตในอวกาศ เพราะยานอวกาศกำลังจะทับนครผลิก ในขณะที่เดียวกันโลกก็ส่งสัญญาณให้ยานเดลต้าหาร่องรอยของสัญญาณ แต่ก็หาไม่พบ

โครงเรื่องโลกมังกร ตัวละครอพยพไปอยู่บนดาวเคราะห์ดวงใหม่ ซึ่งมีบรรยากาศคล้ายกับโลกมาก ตัวละครต้องต่อสู้กับมังกรซึ่งเป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่บนโลกนี้มานานแล้ว แต่ในที่สุดทั้งมนุษย์และมังกรก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

โครงเรื่องโจรสลัดอวกาศ ตัวละครเดินทางไปกับยานอวกาศทัวร์คอสมิก-6 และถูกโจรสลัดอวกาศบังคับให้กัปตันยานอวกาศเปลี่ยนเส้นทาง แต่ตัวละครใช้ไหวพริบแก้ไขสถานการณ์ได้สำเร็จ

โครงเรื่องคณิตโบราณคืนชีพ รอสเดินทางไปกับยานอวกาศ "เอลก้า" ต่อมายานอวกาศถูกอุกกาบาตชน ทำให้คอมพิวเตอร์ส่วนที่ใช้คำนวณเสียหาย รอสใช้การคำนวณด้วยสมองของตนเอง ทำใหยานอวกาศเดินทางสู่วงโคจรรอบโลกในตำแหน่งเดิมได้สำเร็จ

โครงเรื่องดาวพระศุกร์ บัทมา เกรียงไกร และศักดิ์ดา เดินทางมายังดาวพระศุกร์ เกรียงไกรและศักดิ์ดาทำร้ายกันเองจนเสียชีวิต เพราะแย่งกันหินที่ทั้งสองเห็นว่าเป็นสิ่งมีค่า

โครงเรื่องหัวใจอังคาร ยานอวกาศชื่อ อังคาร เดินทางไปในอวกาศ ระหว่างการเดินทางมีคนลอบขึ้นยานทำให้น้ำหนักเกินพิกัด แต่ยานอังคารก็พาผู้โดยสารเดินทางถึงจุดหมายอย่างปลอดภัย

โครงเรื่องยานนานูอยู่ไหน กัปตันดาร์ได้รับสัญญาณขอความช่วยเหลือจากยานนานูเนื่องจากเชื้อเพลิงใกล้จะหมด แต่กัปตันก็หายานนานูไม่พบ กัปตันพบยานนานูซึ่งเป็นยานขนาดจิ๋วติดอยู่ในยานของกัปตันนั่นเอง

โครงเรื่องนครโดมแห่งระบบสุริยะดาวคู่แฝด มนุษย์โลกจำนวนหนึ่งเดินทางไปสำรวจดาวเคราะห์ดวงใหม่ และได้พบกับดาวเคราะห์ดวงหนึ่งที่มีวิทยาการและเทคโนโลยีก้าวหน้ามาก แต่เป็นเมืองร้าง มนุษย์กลุ่มหนึ่งไม่ไว้ใจจึงเดินทางไปหาดวงดวงใหม่ต่อไป

จะเห็นได้ว่าแนวเรื่องการเดินทางระหว่างดวงดาวและการผจญภัยในอวกาศจะใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องแบบเน้นเหตุการณ์ จะไม่ใช่ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ในการสร้างปัญหาหรืออธิบายการแก้ปัญหา แต่จะเน้นเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นตามจินตนาการของผู้เขียน ทำให้ตัวละครต้องแก้ปัญหาเหตุการณ์นั้น ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ซับซ้อนที่ใช้การสร้างโครงเรื่องแบบเน้นเหตุการณ์เป็นเพราะลักษณะแนวเรื่องการผจญภัยนั้นต้องการให้เรื่องมีความตื่นเต้น ตัวละครในเรื่องต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและต้องแก้ไขให้ได้ทันเวลาที่

3.1.2.1.2 แนวเรื่องมนุษย์ต่างดาว เนื้อเรื่องมักเกี่ยวกับการที่มนุษย์ต่างดาวมาเยือนโลกด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ยึดครองโลก ใช้เป็นที่อยู่อาศัยใหม่หรือเพื่อติดต่อและศึกษามนุษย์โลกในแง่ต่าง ๆ มนุษย์โลกอาจเดินทางไปค้นหาหรือติดต่อกับมนุษย์ต่างดาวในดาวอื่น ๆ ของระบบจักรวาลด้วย โดยทั่วไปเรื่องมักเสนอแนวคิดว่ามนุษย์ต่างดาวที่ภูมิปัญญาและความรู้ทางเทคโนโลยีขั้นสูงกว่ามนุษย์โลก แต่ลักษณะภายนอกและความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ต่างดาว จะถูกวาดขึ้นตามจินตนาการของผู้เขียนในแต่ละเรื่อง

เนื่องจากความคิดความสนใจใคร่รู้เกี่ยวกับดวงดาวอื่น และมนุษย์ต่างดาว เป็นความคิดที่แพร่หลายและอยู่ในความนิยมของผู้อ่านเรื่องแนววิทยาศาสตร์ จึงมีเรื่องมนุษย์ต่างดาวอยู่เป็นจำนวนมาก จินตนาการของผู้เขียนและผู้อ่านที่มีต่อเรื่องมนุษย์ต่างดาวทำให้เรื่องในแนวนี้นี้ได้รับความนิยมสูง

ชัยคุปต์ใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องมนุษย์ต่างดาวเป็น 2 ลักษณะ คือ การสร้างโครงเรื่องโดยเน้นบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของมนุษย์ต่างดาวที่เป็นตัวละครจินตนาการในเรื่อง และการสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์มาประกอบการเริ่มปัญหา แต่ยังคงเน้นเกี่ยวกับบุคลิกและพฤติกรรมของมนุษย์ต่างดาว และมนุษย์โลกที่เป็นตัวละครในเรื่อง

1. กลวิธีการสร้างโครงเรื่องโดยเน้นบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของมนุษย์ต่างดาว มี 34 เรื่อง ได้แก่เรื่อง ทายาทเผ่าพันธุ์มนุษย์โลก อาวุธลับกองทัพโลก พราณครั้งสุดท้าย คำเตือนจากธอร์ โทรทัศน์อาวุธยึดโลก เผ่น มนุษย์หมอกกัมมันตรังสี พลังใจจากดวงดาว วิภากับมนุษย์ต่างดาว 2 วิชาบูรุษเจียบ ผู้รุกรานจากต่างดาว สุริยะกับวสันต์ เจ้าโลกใหม่ วันนัดพบ ไม่มีใครอีกแล้วในระบบสุริยะ ชายดวงจันทร์ จากใจกลางกาแล็กซีสู่โลก ไม่มีเสียงตอบจากดาวเวกัส เดลต้า 4 ใจแอนทิส ผู้พิทักษ์จากอวกาศ จัมปีแห่งดาวอังคาร เพื่อนใหม่จากซีริอัส โลกใหม่ใกล้ขอบกาแล็กซี ดร.กันย์ กับ ดร.ตรีชัย นักล่าจากขอบกาแล็กซี สัญญาณจากอวกาศ เพื่อนต่างดาว ผู้มาจากดวงดาว โครชนะ ทูตสาวจากดาวบาร์นาร์ด หยุดโลก แผนเฟสสาม ผู้พิชิต

โครงเรื่องทายาทเผ่าพันธุ์มนุษย์โลก มนุษย์ต่างดาวเดินทางมาจากดาวเคราะห์ดวงหนึ่งในกาแล็กซีมายังโลกเพื่อนำเด็กชาย หญิง จำนวน 50 คน ไปตั้งถิ่นฐานเผ่าพันธุ์มนุษย์โลกบนดาวเคราะห์ดวงใหม่

โครงเรื่องอาวุธลับกองทัพโลก มนุษย์ต่างดาวจากดาวเคราะห์เอง เจลล่าต้องการจะไปอยู่ที่โลก จึงคอยสอดแนมดูความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของมนุษย์ มนุษย์

ต่างดาวเห็นว่ามนุษย์โลกมีอาวุธที่ก้าวหน้า จึงเตรียมอาวุธที่ทันสมัย กองทัพมนุษย์ต่างดาวรบชนะมนุษย์ เพราะมนุษย์ต่างดาวมีรูปร่างเหมือนค้างคาว อาวุธที่มนุษย์ใช้จึงมีเพียงลิ้มและค้อน

โครงเรื่องพรานครั้งสุดท้าย มนุษย์ต่างดาวเห็นว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประหลาดสำหรับพวกเขา จึงพยายามจับมนุษย์โลกไปไว้ในสวนสัตว์ที่ดาวของพวกเขา

โครงเรื่องคำเตือนจากธอร์ มนุษย์ต่างดาวพยายามป้องกันการรบกวนของมนุษย์จากโลกอื่น ด้วยการใช้ภาพของมนุษย์ต่างดาวที่น่าเกลียดน่ากลัวของผู้ที่จะเข้าใกล้ เพื่อพวกเขาจะได้อยู่อย่างสงบสุข

โครงเรื่องโทรทัศน์อาวุธยึดโลก มนุษย์ต่างดาวต้องการควบคุมจิตใจมนุษย์ผ่านทางโทรทัศน์ เพราะต้องการยึดครองโลก

โครงเรื่องแผ่น มนุษย์ต่างดาวมาเยือนโลก และได้ไปคุยกับบรรดาสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งรู้ว่ามนุษย์โหดร้าย มนุษย์ต่างดาวจึงหนีจากโลกไป

โครงเรื่องมนุษย์หมอกกัมมันตรังสี มนุษย์ต่างดาวหนีแม่มาเที่ยวอย่างสนุกสนานจนกระทั่งแม่มาตามกลับไป

โครงเรื่องพลังใจจากดวงดาว มนุษย์ต่างดาวเป็นฝาแฝดกับอ้อม มนุษย์ต่างดาวต้องการนำอ้อมไปอยู่ที่ดวงดาวของเธอด้วย แต่อ้อมปฏิเสธเพราะจะต้องเลี้ยงดูยายและน้อง

โครงเรื่องวิภากับมนุษย์ต่างดาว มนุษย์ต่างดาวเดินทางหาดาวเคราะห์ดวงใหม่ที่พวกเขาจะอาศัยอยู่ได้ และได้พบกับวิภา มนุษย์ต่างดาวเข้าใจว่าวิภาเป็นมิตรที่จริงใจ จึงตัดสินใจไม่ทำลายโลก

โครงเรื่อง 2 วีรบุรุษเงียบ มนุษย์ต่างดาวต้องการจะบุกยึดโลก แต่เข้าใจผิดคิดว่าเหล่าที่มนุษย์กินทำให้มนุษย์มีอำนาจวิเศษ มนุษย์ต่างดาวจึงหนีจากโลกไป

โครงเรื่องผู้รุกรานจากต่างดาว มนุษย์ต่างดาวถูกมนุษย์จากดาวเคราะห์โลกรุกราน จึงหนีเข้าป่า แต่ก็ถูกมนุษย์จากดาวเคราะห์โลกติดตามอย่างไม่ลดละ

โครงเรื่องสุริยะกับวสันต์ มนุษย์ต่างดาวประสบอุบัติเหตุยานอวกาศตก มนุษย์โลกบังเอิญถือก้อนเหล็กมาด้วย มนุษย์ต่างดาวจึงใช้ก้อนเหล็กเป็นชิ้นส่วนซ่อมยานอวกาศจนสำเร็จ มนุษย์ต่างดาวตอบแทนมนุษย์ด้วยการใช้เครื่องปรับสมองมนุษย์ให้ฉลาดที่สุดในโลก

โครงเรื่องเจ้าโลกใหม่ มนุษย์ต่างดาวยุ่งไม่ให้นมนุษย์ไว้ใจซึ่งกันและกัน จนกลายเป็นสงครามโลก มนุษย์ถูกทำลายหมด มนุษย์ต่างดาวจึงครองโลกแทน

โครงเรื่องวันนัดพบ มนุษย์ต่างดาวเขียนจดหมายผ่านทางคอมพิวเตอร์มาถึงรัตนา มนุษย์ต่างดาวต้องการมายังโลก และเมื่อถึงกำหนดมนุษย์ต่างดาวมายังโลกจริง ๆ

โครงเรื่องไม่มีใครอีกแล้วในระบบสุริยะ มนุษย์ต่างดาวเฝ้ามองความเป็นไปของมนุษย์ เพื่อหวังว่าเมื่อมนุษย์เจริญขึ้นถึงระดับหนึ่ง มนุษย์ต่างดาวจะเปิดเผยตัวเองกับมนุษย์ แต่มนุษย์กลับทำสงครามทำลายล้างกันเอง มนุษย์ต่างดาวจึงเดินทางออกนอกระบบสุริยะไป

โครงเรื่องขายดวงจันทร์ มนุษย์ต่างดาวขอซื้อดวงจันทร์กับมนุษย์โลก มนุษย์คิดว่าเป็นรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับดาราศาสตร์ จึงขายดวงจันทร์ให้ มนุษย์ต่างดาวจึงนำดวงจันทร์ไปจากโลก

โครงเรื่องจากใจกลางกาแล็กซีสู่โลก มนุษย์ต่างดาวชื่อ โอ-เอล และ อา-ริล เดินทางมายังโลกมนุษย์เพื่อศึกษาชีวิตมนุษย์ ทั้งสองพยายามใช้พลังจิตติดต่อกับนักบินและมนุษย์แต่ติดต่อกไม่ได้ ต่อมาทั้งสองถูกทำร้าย อา-ริล เสียชีวิต โอ-เอลจึงฆ่าตัวตายตาม

โครงเรื่องไม่มีเสียงตอบจากดาวเวกัส มนุษย์ต่างดาวจากโลกเวกัสพยายามจะส่งข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันภัยจากดวงอาทิตย์ไปกับยานออยเจอร์-1 ที่มนุษย์ส่งขึ้นไป แต่มนุษย์ต่างดาวได้ถอดรหัสจากปลาวาฬว่ามนุษย์เป็นผู้ที่โหดร้ายต่อโลก และสิ่งมีชีวิตหลายชนิดถูกทำลายเพราะมนุษย์ ดังนั้นมนุษย์ต่างดาวเวกัสจึงไม่ส่งสัญญาณตอบกลับไปที่โลก

โครงเรื่องเดลต้า 4 มนุษย์ต่างดาวต้องการหาที่อยู่ใหม่จึงพยายามจับตัวมนุษย์โลกเป็นเชลย แต่ถูกมนุษย์หุ่นยนต์ทำร้ายจนมนุษย์ต่างดาวแพ้

โครงเรื่องใจแอนทิส มนุษย์ต่างดาวจากดาวใจแอนทิสแกล้งป่วยเพราะต้องการยึดดาวเคราะห์นาทาน และแกล้งกล่าวหาดาวเคราะห์นาทานว่าใช้เวทมนต์คาถาทำร้ายคนะทูตจากดาวใจแอนทิส

โครงเรื่องผู้พิทักษ์จากอวกาศ มนุษย์ต่างดาวจากดาวเคราะห์ดาร์ลต้องการจะยึดครองโลกจึงวางแผนส่งยานอวกาศมาโจมตีโลกมนุษย์ มนุษย์จากดาวเคราะห์ดาร์ลจึงส่งหน่วยพิทักษ์สันติมาช่วยมนุษย์โลก แต่ที่จริงแล้วหน่วยพิทักษ์สันติคือมนุษย์จากดาวเคราะห์ดาร์ลที่จะมายึดครองโลกนั่นเอง

โครงเรื่องจัมปีแห่งดาวอังคาร มนุษย์ต่างดาวชื่อจัมปีอาละวาดบนยานอวกาศที่จะนำจัมปีกลับไปยังโลก แต่จัมปีไม่ยอมไป จัมปีจึงทำลายข้าวของ แต่มนุษย์สามารถสื่อสารให้จัมปีเข้าใจได้ จัมปีจึงหยุดอาละวาดทำลายข้าวของ

โครงเรื่องเพื่อนใหม่จากซิริอัส พุทธ จันทรังคาร ได้รับการติดต่อจากมนุษย์ต่างดาวว่าจะมาเยือนโลก เขาเฝ้าคอยด้วยใจจดจ่อ วันหนึ่งลูกชายของเขาพาเพื่อนคนหนึ่งที่มีลักษณะแปลก ๆ มาด้วย แต่เขาไม่สนใจ เขาเห็นจานบินในสวนหลังบ้านจึงรู้ว่าเพื่อนที่ลูกชายพามาพบคือมนุษย์ต่างดาว

โครงเรื่องโลกใหม่ใกล้ขอบกาแล็กซี มนุษย์ต่างดาวกลุ่มหนึ่งเฝ้ามองดูวิวัฒนาการของมนุษย์ จนกระทั่งเดินทางไปในอวกาศได้ มนุษย์โลกสร้างอาวุธทำลายกันเอง มนุษย์จึงสูญพันธุ์

โครงเรื่องดร.กันย์ กับ ดร.ตรัย ดร.กันย์ พบกลุ่มยานอวกาศ ดร.ตรัย จึงคิดสร้างอาวุธลับคอยรับมือกับมนุษย์ต่างดาว มียานอวกาศจากต่างดาวจริง ๆ แต่อาวุธของ ดร.ตรัยใช้ไม่ได้ผล ดร.กันย์ แปลสัญญาณได้ว่ามนุษย์ต่างดาวมาเยือนโลกอย่างมิตร

โครงเรื่องนักล่าจากขอบกาแล็กซี พรานจากต่างดาวเดินทางมายังโลกมนุษย์เพื่อจับมนุษย์ไปไว้ในสวนสัตว์ของพวกเขา

โครงเรื่องสัญญาณจากอวกาศ ดร.จักรกริช ได้รับสัญญาณลึกลับจากยานอวกาศต่างดาว มนุษย์ไม่สามารถแปลรหัสได้ โลกจึงจรวดทำลายยานอวกาศ ขณะเดียวกันที่สถานีอวกาศบนดวงจันทร์ มนุษย์แปลรหัสได้ว่ายานอวกาศของมนุษย์ต่างดาวมาช่วยชาวโลกในการป้องกันภัยจากดวงอาทิตย์

โครงเรื่องเพื่อนต่างดาว แหม่มขาดความอบอุ่นเพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาให้ แหม่มมีเพื่อนเป็นมนุษย์ต่างดาว มนุษย์ต่างดาวพาแหม่มไปจากโลก

โครงเรื่องผู้มาจากดวงดาว ยานอวกาศของมนุษย์ต่างดาวประสบอุบัติเหตุตกลงมาบนโลก มนุษย์ต่างดาวมีขนาดเล็กมาก มนุษย์คิดว่ามนุษย์ต่างดาวเป็นแมลงจึงฉีดยาฆ่าแมลง

โครงเรื่องใครชนะ มนุษย์ต่างดาวคนหนึ่งเล่าให้ชาวดาวอิลยาฟังว่าโลกมนุษย์เกิดสงครามระหว่างมนุษย์กับหุ่นยนต์ แต่เขายังไม่รู้ว่าใครเป็นฝ่ายชนะ

โครงเรื่องทูตสาวจากดาวบาร์นาร์ด ราวีรับอาสาทำหน้าที่ทูตชั่วคราวเพื่อต้อนรับทูตจากสหพันธ์ดาวบาร์นาร์ด เขาพอใจที่จะได้พบกับทูตสาวแสนสวย แต่เมื่อไปถึงเขาพบว่าทูตจากดาวบาร์นาร์ดมีร่างกายที่ใหญ่มาก

โครงเรื่องหยุดโลก มนุษย์ต่างดาวต้องการยึดครองโลก จึงส่งยานอวกาศเดินทางมายังโลกทำลายดาวเคราะห์อานานิคมของโลกหลายดวง มนุษย์ไม่มีทางต่อสู้จึงวางแผนด้วยการหยุดความเคลื่อนไหวบนโลก

โครงเรื่องแผนเฟสสาม มนุษย์ต่างดาวเห็นว่ามนุษย์ฝ่ายผิวขาวและผิวเหลืองทำลายร้ายกัน จึงส่งกองกำลังพิทักษ์สันติสุขแห่งจักรวรรดิกาแล็กซีมารุกรานมนุษย์โลก เพื่อให้มนุษย์ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันขับไล่กองกำลังของมนุษย์ต่างดาว และไม่ทำสงครามทำลายกันเองอีก

โครงเรื่องผู้พิชิต ยานอวกาศผู้พิชิตเดินทางมาเพื่อยึดครองโลก กับต้นยานอวกาศเห็นหนูสู้กับแมงและเป็นฝ่ายชนะทุกครั้งไปจึงรีบเดินทางออกจากโลก เพราะแท้ที่จริงแล้วกับต้นยานอวกาศคือมนุษย์แมง

2. กลวิธีการสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์มาประกอบการเริ่มปัญหาแต่ยังคงเน้นบุคลิกและพฤติกรรมของตัวละคร มี 2 เรื่องได้แก่เรื่อง ผู้รุกรานจากดาวมาด้า และเรื่องอย่าดีกว่า

โครงเรื่องผู้รุกรานจากดาวมาด้า ปัญหาเริ่มขึ้นเมื่อดาวเคราะห์มาด้าเกิดภัยจากพายุแม่เหล็กของดวงอาทิตย์ จึงทำให้มนุษย์ดาวมาด้าต้องการหาที่อยู่ใหม่ มนุษย์จากดาวมาด้าต้องการยึดครองโลกจึงยึดสมองของพวกมนุษย์แต่ทำไม่ได้ สมองมนุษย์เป็นสมองที่ซับซ้อนเพราะแท้ที่จริงแล้วเป็นสมองของคนป่วยโรคจิต

โครงเรื่องอย่าดีกว่า ปัญหาเริ่มขึ้นเมื่อดาวเคราะห์โมอูก้าเกิดความแปรปรวนของสนามแม่เหล็กจากดวงอาทิตย์ มนุษย์ต่างดาวจึงไปยังโลกมนุษย์ เพื่อดูความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยปะปนกับมนุษย์เผ่าอาหรับด้วยการใช้ผ้าโพกศีรษะคลุมถึงไหล่ทำให้ไม่มีใครสังเกตเห็น

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการสร้างจากโครงเรื่องที่เน้นบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของมนุษย์ต่างดาวที่ทำให้เกิดปัญหา จะมีจินตนาการเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยมนุษย์ต่างดาว เป็น 3 แบบ คือ

1. มนุษย์ต่างดาวมีภูมิปัญญาสูงและมีความรู้เทคโนโลยีสูงและต้องการยึดครองโลกเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยใหม่ หรือเพื่อให้มนุษย์โลกเป็นบริวารของตน ได้แก่ เรื่อง อาวุธลับกองทัพโลก โทรทัศน์อาวุธยึดโลก 2 วีรบุรุษเจียบ เจ้าโลกใหม่ ชายดวงจันทร์ พรวนครั้งสุดท้าย วิภากับมนุษย์ต่างดาว โลกใหม่ใกล้ขอบกาแล็กซี นักล่าจากขอบกาแล็กซี หยุดโลก ผู้พิชิต

2. มนุษย์ต่างดาวมีภูมิปัญญาสูงและมีความรู้เทคโนโลยีสูง ต้องการติดต่อกับมนุษย์โลกอย่างมิตร เพื่อศึกษาข้อมูลหรือเพื่อช่วยเหลือมนุษย์โลกให้พ้นภัยพิบัติ ได้แก่ เรื่อง

ทายาทเผ่าพันธุ์มนุษย์โลก จากใจกลางกาแล็กซีสู่โลก ไม่มีเสียงตอบจากดาวเวกัส เดลต้า-4 ผู้พิทักษ์จากอวกาศ ไม่มีใครอีกแล้วในระบบสุริยะ วันนัดพบ ดร.กันย์ กับ ดร.ดริย แผนเฟล สลาม สัญญาจากอวกาศ

เรื่องในกลุ่ม 2 กลุ่มนี้อาจจบลงด้วยความสำเร็จของมนุษย์ต่างดาว หรืออาจเป็นความล้มเหลว ซึ่งขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของมนุษย์โลก ตามที่ผู้เขียนจินตนาการไว้ในแต่ละเรื่อง

3. มนุษย์ต่างดาวอาจมีภูมิปัญญาสูงกว่ามนุษย์โลกหรือเสมอกัน หรือด้อยกว่ามนุษย์โลก มนุษย์โลกเป็นฝ่ายเริ่มการติดต่อหรือการรุกรานด้วยจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง นั่นคือมนุษย์โลกเป็นฝ่ายกระทำ และมนุษย์ต่างดาวเป็นฝ่ายถูกกระทำ ซึ่งต่างจากโครงเรื่องในลักษณะที่ 1 และ 2 ได้แก่ เรื่อง ผู้รุกรานจากต่างดาว คำเตือนจากธอร์ จัมปีแห่งดาวอังคาร ทูตสาวจากดาวบาร์นาร์ด เพื่อนใหม่จากซีริอัส

ในการสร้างโครงเรื่องที่กล่าวมานี้ ผู้เขียนจะเน้นจินตนาการเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของตัวละคร โดยเฉพาะมนุษย์ต่างดาว เป็นสำคัญ

ในเรื่องผู้รุกรานจากดาวมาต้า และเรื่องอย่าดีกว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์มาประกอบการเริ่มปัญหา กล่าวคือ ใช้ทฤษฎีจุดดับบนดวงอาทิตย์มาอธิบายการที่ดวงอาทิตย์ขยายขนาดของจุดดับจึงทำให้เกิดพายุแม่เหล็กซึ่งเป็นจุดเริ่มปัญหาของเรื่อง ความแปรปรวนของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เป็นผลให้มนุษย์ต่างดาวที่อาศัยอยู่บนดาวเคราะห์มาต้า และดาวเคราะห์โมอูก้าได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ ทำให้มนุษย์ต่างดาวต้องหาที่อยู่ใหม่เพื่อให้พ้นจากภัย ดังนั้นมนุษย์ต่างดาวจึงต้องการยึดครองโลก ซึ่งเป็นจุดเน้นถึงบุคลิกและพฤติกรรมที่เป็นปมปัญหาหลัก

ผู้เขียนแสดงให้เห็นพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ต่างดาวที่มีจุดมุ่งหมายจะมารุกรานโลกในเรื่องผู้รุกรานจากดาวมาต้า มนุษย์ต่างดาวพยายามใช้พลังจิตยึดสมองของมนุษย์แต่กลับไปยึดสมองของมนุษย์ที่เป็นคนโรคจิตจึงสับสน ส่วนเรื่องอย่าดีกว่า มนุษย์ต่างดาวพยายามปะปนกับชาวอาหรับ โดยใช้ผ้าโพกศีรษะพรางตัวเพื่อดูความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลกมนุษย์ การสร้างโครงเรื่องในลักษณะที่ 2 ซึ่งอาศัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์มาสร้างปมปัญหาประกอบกับการแสดงบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของมนุษย์ต่างดาวนี้ จะเห็นได้ว่ายังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ต่างดาวกับมนุษย์โลก ในลักษณะคล้ายคลึงกับโครงเรื่องลักษณะที่ 1 คือ มนุษย์ต่างดาวต้องการรุกรานมนุษย์โลก และมนุษย์ต่างดาวต้องการศึกษา

เทคโนโลยีของมนุษย์โลกความแตกต่างของโครงเรื่องทั้ง 2 กลุ่มนี้จึงอยู่ที่การใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เข้ามาเป็นข้อมูลประกอบพฤติกรรมตัวละคร ดังที่ปรากฏในเรื่อง ผู้ภรรยาจากดาวมาด้า และเรื่อง อย่าดีกว่า ที่กล่าวแล้วข้างต้น

3.1.2.1.3 แนวเรื่องสงครามระหว่างดวงดาว เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสงครามระหว่างมนุษย์และมนุษย์ต่างดาว มีกลวิธีการสร้างโครงเรื่องดังต่อไปนี้

โครงเรื่องที่เน้นบุคลิกลักษณะของตัวละคร ได้แก่ เรื่องเพลงแห่งจักรวาล

โครงเรื่องเพลงแห่งจักรวาล โลกและดาวเนปจูนทำสงครามผลัดกันชนะ โลกกำลังจะแพ้สงครามเพราะดาวอังคารปราการสุดท้ายของโลกถูกทำลาย มนุษย์ต่างดาวเนปจูนคิดถึงหญิงคนรักที่มีจิตใจอ่อนโยน และความโหดร้ายของสงครามต่อมนุษย์ ตัวละครจึงตัดสินใจยอมสงบศึกกับโลกมนุษย์

การสร้างโครงเรื่องของแนวเรื่องสงครามระหว่างดวงดาวเน้นบุคลิกลักษณะของตัวละครที่ผู้เขียนจินตนาการขึ้นให้มีจิตใจอ่อนโยนและยอมทำสัญญาสงบศึกกับโลกเพื่อยุติสงคราม เพราะตัวละครเห็นว่าผลของสงครามทำให้ผู้คนต้องเสียชีวิตไปมากมาย ดังนั้นการยุติสงครามจึงนำมาซึ่งความสงบสุขของทั้งสองฝ่าย

3.1.2.2 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ แนวเรื่องการทดลองทางวิทยาศาสตร์ และแนวเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา

3.1.2.2.1 แนวเรื่องสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลิตผลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ หุ่นยนต์ คอมพิวเตอร์ รวมไปถึงสิ่งประดิษฐ์จากจินตนาการของมนุษย์นั่นคือ เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง ๆ เช่น เครื่องอ่านความคิดของมนุษย์ เครื่องแปลภาษาระหว่างพืชกับมนุษย์ หรือมนุษย์กับสัตว์ เป็นต้น สิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์เหล่านี้ล้วนมีความล้ำหน้ามากกว่าความเป็นจริง จากการวิเคราะห์เรื่องในกลุ่มนี้ ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีกลวิธีการสร้างโครงเรื่องเพียงแบบเดียว คือ กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นพฤติกรรมของตัวละครในจินตนาการของผู้เขียน แบ่งย่อยได้เป็น 2 ลักษณะตามสถานะของตัวละครในเรื่อง คือ

1. โครงเรื่องที่เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ เรื่องหุ่นยนต์ป้องกันลูกแมว บ๊อบบี้-1 ยนต์ ผู้กลับมาจากดาวอังคาร สวรรค์ที่คุณครุทีอาร์-3 นั่งห้องหุ่นยนต์ไม่ธรรมดา หุ่นยนต์เทพเจ้า แม่คอมพิวเตอร์ที่ 5 เพื่อชัยชนะ

โครงเรื่องหุ่นยนต์ป้องกันลูกแมว เน้นพฤติกรรมของป้องกันตัวละครที่เป็นหุ่นยนต์ที่เป็นเพื่อนกับเด็กหญิงคนหนึ่ง ป้องกันผูกพันกันเด็กหญิงมาก และได้ช่วยเหลือเด็กหญิงจากการจมน้ำจนกระทั่งร่างของตนเองเป็นสนิม

โครงเรื่องบ๊อบบี้-1 เน้นพฤติกรรมของบ๊อบบี้-1 ตัวละครที่เป็นมนุษย์ซึ่งช่วยเหลือคนงานที่ติดอยู่ในเหมือง จากการเกิดอุกกาบาตพุ่งชนดวงจันทร์ทำให้เกิดแผ่นดินไหวเหมืองถล่ม บ๊อบบี้-1 พยายามใช้มือดึงก้อนหินที่ปิดปากเหมืองออกได้สำเร็จ

โครงเรื่องยนต์ เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นหุ่นยนต์ ซึ่งเป็นเพื่อนเล่นกับเด็กหญิงคนหนึ่งชื่อนิดจนกระทั่งโต ยนต์รักและผูกพันกับนิดมาก เมื่อนิดแต่งงานคนรักของเธอไม่ชอบหุ่นยนต์ ยนต์จึงเสียสละด้วยการจากนิดไป

โครงเรื่องผู้กลับมาจากดาวอังคาร เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นหุ่นยนต์ ซึ่งถูกส่งไปสำรวจดาวอังคารแล้วหายไป ต่อมาหุ่นยนต์เดินทางกลับมายังโลกด้วยสภาพที่พิกลพิการ มีอารมณ์บ้าคลั่ง และทำลายสิ่งของที่ขวางอยู่ข้างหน้า พร้อมทั้งเรียกหาผู้ที่สร้างตนขึ้นมาว่า "แม่" ในที่สุดหุ่นยนต์ถูกจรวดทำลาย

โครงเรื่องสวัสดิ์คุณครูที่อาร์-3 เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่อาร์-3 ที่เป็นหุ่นยนต์ ซึ่งถูกจ้างให้มาสอนนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง นักเรียนทุกคนไม่ชอบ ที่อาร์-3 ช่วยเด็กคนหนึ่งจากการถูกรถชนจนร่างกายชำรุดต้องเข้าโรงซ่อม เด็กนักเรียนไม่ต้องการหุ่นยนต์ตัวอื่นมาแทน ที่อาร์-3 จึงกลับมาสอนเหมือนเดิม

โครงเรื่องนึ่งหน่องหุ่นยนต์ไม่ธรรมดา เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นหุ่นยนต์ ซึ่งถูกส่งมาให้เลี้ยงเด็ก นึ่งหน่องทำหน้าที่เคร่งครัดมากเกินไป ถึงกับไม่ยอมให้พ่อแม่ของเด็กเข้าบ้าน พ่อแม่ของเด็กจึงตั้งใจจะเลี้ยงลูกเอง

โครงเรื่องหุ่นยนต์เทพเจ้า เน้นพฤติกรรมของตัวละครซึ่งเป็นหุ่นยนต์ที่ฉลาด ชอบเรียนรู้แต่มักถูกคนอื่นแกล้งเสมอ ต่อมาหุ่นยนต์และลูกเรือตกเป็นเชลยของมนุษย์อีกโลกหนึ่ง หุ่นยนต์กลายเป็นเทพเจ้าของพวกเขา หุ่นยนต์จึงแกล้งใช้ลูกเรือบางคนที่เคยแกล้งเขาเหมือนอย่างทาส หากใครขัดขืนก็จะถูกเขี่ยไปด้วยแล้ว

โครงเรื่องแม่คอมพิวเตอร์ที่ 5 เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นคอมพิวเตอร์ที่มีอารมณ์ ความรู้สึกเหมือนมนุษย์ที่อาละวาดเพราะเกิดความรักและห่วงลูกขึ้นมา

โครงเรื่องเพื่อชัยชนะ เน้นพฤติกรรมของครูที่อาร์-3 ที่คอยช่วยเหลือและสร้างความมั่นใจให้กับคักดาในการแข่งขันบาสเกตบอลด้วยการให้ดื่มน้ำยาที่ปรุงพิเศษ

โครงเรื่องแบบนี้จะเน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ คือ หุ่นยนต์ หุ่นคน และคอมพิวเตอร์ ที่มีพฤติกรรมและการกระทำแตกต่างกันออกไปตามจินตนาการของผู้เขียน แต่ส่วนใหญ่แล้วตัวละครจะมีพฤติกรรมเหมือนกับมนุษย์นั่นคือ มีอารมณ์ความรู้สึก รัก หวงแหน โกรธ และความผูกพัน เหมือนกับมนุษย์ทุกอย่าง การสร้างโครงเรื่องชนิดนี้จะไม่ใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์หรืออิงหลักการทางวิทยาศาสตร์ในการสร้างปัญหาของเรื่อง แต่เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นปัญหา จึงมีลักษณะเด่นในการใช้จินตนาการเพื่อสร้างบุคลิกลักษณะและความรู้สึกนึกคิดที่มีผลต่อพฤติกรรมของตัวละครมากกว่าทฤษฎีหรือแนวคิดวิทยาศาสตร์

2. โครงเรื่องที่เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ เรื่องจามจรี ระเบิดล้างโลก รัตติกาล เหตุเกิดจากเกมคอมพิวเตอร์ อุโมงค์ทะลุมิติ คนเก่งที่โลกไม่ต้องการ ที่สุดของสรรพสิ่ง การทดสอบขั้นสำคัญที่สุดของอูลดร้า เสียงเรียกจากดวงดาว ดับดวงอาทิตย์ในนครลับแล

โครงเรื่องจามจรี ตัวละครคือเด็กหญิงจามจรีอายุ 12 ปี สามารถเล่นเกมคอมพิวเตอร์จนติดต่อกับโลกภายนอกได้ เธอมักจะเล่นเกมคอมพิวเตอร์เป็นเวลานาน จนกระทั่งเธอหายตัวไป แม่เลี้ยงพบข้อความที่น่าสงสัยในคอมพิวเตอร์จึงแจ้งตำรวจ จามจรีได้รับการช่วยเหลือก่อนที่จะถูกแก๊งขโมยเด็กส่งไปขายต่างประเทศ

โครงเรื่องระเบิดล้างโลก เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่ประดิษฐ์ระเบิดล้างโลก เพื่อช่วยให้ประเทศต่าง ๆ ยุติสงคราม จนกระทั่งโลกยอมรับข้อเสนอและปฏิบัติตามคำเรียกร้อง

โครงเรื่องรัตติกาล เน้นพฤติกรรมของรัตติกาลที่เป็นนักเขียนนิยายวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีผลงานที่มีชื่อเสียง เขาถูกทางราชการจับตัวเพราะหนังสือเล่มหนึ่งเปิดเผยความลับทางราชการ แต่เขาเป็นคนพิการ ตาบอด และเป็นใบ้ ที่เขาเขียนหนังสือได้เพราะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับคนตาบอด

โครงเรื่องเหตุเกิดจากเกมคอมพิวเตอร์ เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการตรวจจับดาวเคราะห์หรืออวกาศที่อันตรายที่จะชนโลก แต่ตัวละครกลับแข่งกันสร้างและเล่นเกมคอมพิวเตอร์อย่างสนุกสนาน ปรากฏว่าโลกถูกโจมตีจากยานอวกาศนอกโลก แต่ไม่มีใครรู้เพราะมันแต่เล่นเกมกันอยู่ ต่อมาจึงถูกห้ามเล่นเกมคอมพิวเตอร์ในสถานอวกาศ

โครงเรื่องอุโมงค์ทะลุมิติ เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่ทำธุรกิจผิดกฎหมายหลายอย่าง แต่กฎหมายเอาผิดไม่ได้ นักวิทยาศาสตร์คนหนึ่งจึงประดิษฐ์เครื่องลงโทษคนผิด ในรูปของโทรทัศน์สามมิติซึ่งจะดูคนทำผิดหายเข้าไปในอุโมงค์

โครงเรื่องคนเก่งที่โลกไม่ต้องการ เน้นพฤติกรรมของปัญญาที่เป็นนักประดิษฐ์ เขาสร้างคอมพิวเตอร์แปลภาษาระหว่างมนุษย์กับสัตว์ได้ ทำให้มนุษย์เลิกกินเนื้อสัตว์ ต่อมาเขาประดิษฐ์คอมพิวเตอร์ล่ามแปลภาษาระหว่างมนุษย์กับพืชทำให้มนุษย์โลกอดอยาก เขาจึงถูกห้ามประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ตลอดชีวิต

โครงเรื่องที่สุดของสรรพเสียง พฤติกรรมของตัวละครที่เป็นนักธุรกิจ เขาต้องการรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของคนอื่น จึงให้นักวิทยาศาสตร์ประดิษฐ์เครื่องอ่านใจคนให้ แต่ผลปรากฏว่ากลับมีเสียงความคิดของคนอื่นมากมายดังอยู่ในสมองของเขา

โครงเรื่องการทดสอบขั้นสำคัญที่สุดของอุลตรา เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ประดิษฐ์คอมพิวเตอร์ที่สามารถเลียนแบบสมองมนุษย์ได้ แต่คอมพิวเตอร์กลับเลียนแบบสมองของเด็กหญิงอายุ 5 ขวบ

โครงเรื่องเสียงเรียกจากดวงดาว เน้นพฤติกรรมของสภานักที่มีความสามารถในการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ และสามารถแก้ปัญหาเกมคอมพิวเตอร์ได้ เขาจึงสอบเข้าโรงเรียนนักบินอวกาศได้

โครงเรื่องดับดวงอาทิตย์ในนครลับแล เน้นพฤติกรรมของโกลมที่สามารถใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า คำนวณวันที่จะเกิดสุริยุปราคาได้ถูกต้อง

โครงเรื่องที่เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ หมายถึงโครงเรื่องที่เน้นการกระทำของตัวละครที่เป็นผู้สร้าง หรือคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์และทำให้เกิดปัญหาในเรื่องรวมไปถึงการที่ตัวละครเองเป็นผู้ใช้หรือได้รับผลกระทบจากสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งกลายเป็นปัญหาในเรื่อง เช่น เรื่องจามจรี เด็กหญิงจามจรีเป็นผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ จนถูกแก๊งขโมยเด็กจับตัวจะไปขายยังต่างประเทศเพราะสามารถติดต่อกับโลกภายนอกได้ เรื่องรัตติกาล เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นนักเขียนนิยายวิทยาศาสตร์ที่ตามอดที่สามารใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับคนตาบอด เขียนนิยายวิทยาศาสตร์ได้ เรื่องเหตุเกิดจากเกมคอมพิวเตอร์ เน้นพฤติกรรมของตัวละครที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการแข่งกันเล่นเกมจนกระทั่งไม่รู้ว่ามียานอวกาศจากนอกโลกบุกเข้ามา เป็นต้น

เรื่องเหล่านี้สร้างปัญหาโดยการใช้พฤติกรรมของตัวละครเอกเป็นเงื่อนไขควบคู่ไปกับสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์หรือผลการทดลองทางวิทยาศาสตร์ จะเห็นได้ว่ากลวิธีการสร้างโครงเรื่องแนวนี้จะมุ่งที่การสร้างพฤติกรรมของตัวละครตามจินตนาการของผู้เขียน

มากกว่าที่จะกล่าวถึงแนวคิดหรือทฤษฎีวิทยาศาสตร์โดยตรง และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เป็นข้อมูลประกอบปัญหาในเรื่อง

3.1.2.2.2 แนวเรื่องการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ เรื่องที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการทดลองทางวิทยาศาสตร์ซึ่งมักเป็นการทดลองสร้างสิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้นทั้งเพื่อประโยชน์สำหรับมนุษยชาติ หรือเป็นการทดลองเพื่อแก้ปัญหาบางอย่างของมนุษย์ บางครั้งการทดลองทางวิทยาศาสตร์ยังเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสำหรับตัวมนุษย์เอง เช่น เรื่องฤาจะถึงยุคของหนู ตัวละครเป็นนักวิทยาศาสตร์ได้รับจ้างบริษัทแห่งหนึ่งให้ผลิตตัวยาพิเศษเพิ่มพลังสมองโดยทดลองกับหนู โดยตัวละครได้รับเงินจำนวนมากจากผู้ว่าจ้าง แนวเรื่องการทดลองทางวิทยาศาสตร์มักใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นผลที่เกิดจากการทดลองหรือที่เกี่ยวกับการทดลองโดยมีตัวละครเอกเป็นผู้ทำให้เกิดการทดลองนั้นขึ้นมา หรือมีความเกี่ยวข้องกัผลการทดลองนั้น ดังนั้นแนวเรื่องนี้จึงมักเสนอปัญหาที่เกี่ยวกับการทดลองโดยตรง มีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครเป็นตัวเสนอปัญหา และมีความคิดหรือจินตนาการทางวิทยาศาสตร์เป็นข้อมูลประกอบเพื่อสร้างความสมจริง

เรื่องสั้นที่มีแนวเรื่องเกี่ยวกับการทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เสนอปัญหาที่เกี่ยวกับการทดลอง มี 6 เรื่อง ได้แก่เรื่อง คำตอบที่รับไม่ได้ ฤาจะถึงยุคของหนู ฤาที่สุดมมนุษย์คือหุ่นยนต์ อยากจะเป็นจอมพลัง มนุษย์ล่องหน เหลวอีกแล้ว

โครงเรื่องคำตอบที่รับไม่ได้ ตัวละครรู้ความลับของเพื่อนที่ทำการทดลองเพื่อหาคำว่าอะไรอยู่เบื้องหลังพฤติกรรมที่บ้าคลั่งของมนุษย์ ต่อมาเพื่อนของเขาฆ่าตัวตาย เขาได้รับข้อมูลคำตอบของการทดลอง ซึ่งมีคำเตือนถึงความน่ากลัวของคำตอบ เขาสับสนมากระหว่างความอยากรู้คำตอบและคำเตือนของเพื่อน

โครงเรื่องฤาจะถึงยุคของหนู ตัวละครเป็นนักวิทยาศาสตร์ เขารับจ้างผลิตยาเพิ่มพลังสมองให้กับตัวแทนบริษัทแห่งหนึ่ง โดยทดลองกับหนูผลปรากฏว่าหนูที่ถูกทดลองฉลาดมากขึ้น นักวิทยาศาสตร์ถูกหนูทดลองจับใส่กรงแทนบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่เคยถูกขัง

โครงเรื่องฤาที่สุดมมนุษย์คือหุ่นยนต์ ดร.เมธา เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ทดลองถ่ายทอดประสบการณ์จากสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งไปยังสิ่งมีชีวิตอีกชนิดหนึ่งได้ แต่โครงการของเขาถูกปฏิเสธ เพราะการถ่ายทอดประสบการณ์และการเรียนรู้เป็นการทำลายมนุษย์

โครงเรื่องอยากจะเป็นจอมพลัง สมชายเป็นคนอ่อนแอมาตั้งแต่เด็ก เขาจึงทดลองใช้เครื่องฉายแสงอาบร่างของเขาให้กลายเป็นคนแข็งแรง แต่กลับทำให้เขาตัวเล็กลงเรื่อย ๆ

โครงเรื่องมนุษย์ล่องหน ตัวละครเป็นนักเคมี เขาคิดสูตรยาล่องหนได้สำเร็จ เมื่อเขากินยาสูตรนั้นแล้วก็ล่องหนได้จริง แต่ตากลับมองไม่เห็น

โครงเรื่องเหลวอีกแล้ว ตัวละครเป็นนักวิทยาศาสตร์ เขาทดลองก๊าซย่อยส่วนได้สำเร็จ ต่อมาสุนัขทำตุ้ทดลองแตก ก๊าซย่อยส่วนกระจายออกมาทำให้โลกหดเล็กลง

แนวเรื่องในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเน้นจินตนาการทางวิทยาศาสตร์เป็นส่วนสำคัญ กล่าวคือ ผู้เขียนสร้างบรรยากาศและเหตุการณ์ในเรื่องให้เกี่ยวเนื่องกับวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะการทดลองทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสิ่งแปลกใหม่ เช่น ยาล่องหน ก๊าซย่อยส่วน เครื่องมือที่ถ่ายทอดประสบการณ์จากสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งไปยังสิ่งมีชีวิตอีกชนิดหนึ่ง ล้วนเป็นจินตนาการที่อาศัยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาประกอบ มักจะใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องโดยนำการทดลองหรือผลการทดลองวิทยาศาสตร์มาเป็นปัญหา ไม่ใช่ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์โดยตรง

3.1.2.2.3 แนวเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา ได้แก่เรื่องที่กำลังกล่าวถึงการที่มนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงยีนภายในร่างกายให้อาศัยอยู่ใต้น้ำได้ หรือการผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะของมนุษย์ เรื่องในกลุ่มนี้มักใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นพฤติกรรมของตัวละครในจินตนาการ ได้แก่เรื่อง เมืองใต้น้ำ กองพันทหารใจสิงห์ และสนธยาเด็กน้อยผู้พิเศษ

กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นพฤติกรรมของตัวละคร

โครงเรื่องเมืองใต้น้ำ วารี อาศัยอยู่เมืองใต้น้ำได้ เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงยีนในร่างกายจนสามารถหายใจใต้น้ำได้

โครงเรื่องกองพันทหารใจสิงห์ ตัวละครมีหัวใจผิดปกติมาตั้งแต่กำเนิด และต้องการหัวใจที่ฮึกเหิม จึงผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจโดยเอาหัวใจของสิงโตมาใส่แทน จากนั้นก็หวังจะเปลี่ยนหัวใจทหารทั้งกองทัพให้มีหัวใจของสิงโต

โครงเรื่องสนธยาเด็กน้อยผู้พิเศษ สนธยาเป็นเด็กที่มีรังสีในตัวมาตั้งแต่กำเนิดและสามารถรักษาโรคได้ วันหนึ่งสนธยาถูกใจจรจับตัวไปเรียกค่าไถ่ แต่รังสีในตัวของสนธยาทำให้พวกใจจรได้รับอันตราย

อาจจะเห็นได้ว่าเรื่องในกลุ่มนี้เน้นพฤติกรรมของตัวละครในจินตนาการ เช่น วารี เจ้าชาย... และสนธยา ตัวละครเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงยีน การผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะ และการได้รับรังสีจากอวกาศตั้งแต่อยู่ในท้องจนทำให้เมื่อคลอดออกมามีรังสีติดตัวมาด้วย ชัยคุปต์ใช้จินตนาการในการสร้างตัวละครและพฤติกรรมให้แตกต่างกันออกไปซึ่งมีผลต่อการสร้างโครงเรื่อง แต่ไม่กล่าวถึงทฤษฎีโดยตรง บางเรื่องก็นำแนวความคิดเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ เรื่องการผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะมาเป็นข้อมูลประกอบ ได้แก่ เรื่อง กองพันทหารใจสิงห์ เป็นต้น

3.1.2.3 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปกับเวลา
แนวเรื่องกลุ่มนี้ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ เป็นหลัก ผู้วิจัยเห็นว่าแนวเรื่องกลุ่มนี้สามารถแยกย่อยโดยใช้กลวิธีสร้างโครงเรื่องที่ใช้จินตนาการ เป็นหลักได้อีก โดยใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นพฤติกรรมของตัวละคร กล่าวคือผู้เขียนสร้าง พฤติกรรมของตัวละครเอกให้เป็นไปตามอุปนิสัยของตัวละครนั้น ๆ เช่น ตัวละครเอกเป็นขโมย ซึ่ง เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ตัวละครเอกเป็นบุคคลที่ไม่พอใจสิ่งต่าง ๆ ที่ตนประสบอยู่ และ ต้องการที่จะให้ตนเองพ้นจากสภาพนั้น ๆ

การใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นเงื่อนไขของปัญหา หรือเป็นแนวความคิด ในการแก้ปัญหา แต่เกิดจากจินตนาการที่ผู้เขียนสร้างพฤติกรรมของตัวละครประกอบปัญหาใน เรื่อง มีทั้งหมด 12 เรื่อง ดังต่อไปนี้

3.1.2.3.1 แนวเรื่องการเดินทางจากปัจจุบันสู่นาคต มี 6 เรื่อง ดังนี้

โครงเรื่องศัตรูจากอนาคต อิตเลอร์เดินทางด้วยยานเวลาสู่นาคต แต่ยานเวลาถูกขีปนาวุธทำลาย

โครงเรื่องคนชอบเพชร เพชรได้ขโมยเพชรจากศูนย์การค้าเพชร ซึ่ง เขากำลังถูกตำรวจตามจับตัว เขาจึงขโมยยานเวลาของนักวิทยาศาสตร์เดินทางสู่นาคตเพราะ เพชรคิดว่าเขาจะพ้นจากการถูกจับ

โครงเรื่องนี้กว่าพัน ชานิกงทรีพียจากคนอื่น เขากำลังถูกตำรวจ ตามจับเขาจึงขโมยยานเวลาของนักวิทยาศาสตร์คนหนึ่ง เดินทางสู่นาคตเพราะเขาคิดว่าเขาจะ พ้นจากการถูกตำรวจจับ

โครงเรื่องสู่นาคต 20,000 ปี แสงไม่พอใจกับสภาพจิตใจของคน ปัจจุบันที่มีแต่ความไม่จริงใจ เขาจึงเดินทางด้วยยานเวลาสู่นาคตเพราะเขาคิดว่าโลกอนาคตจะ ดีกว่าที่เป็นอยู่นี้ แต่ในโลกอนาคตแสงได้พบกับโลกที่มีระเบียบและกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด เขา จึงเดินทางกลับโลกปัจจุบัน

โครงเรื่องสู่นาคต 14 ล้านองศา สมพงษ์ เป็นนักธุรกิจที่มีหนี้สิน มากมาย เขาจึงเดินทางด้วยยานเวลาสู่นาคต เพื่อจะได้ทราบความเคลื่อนไหวทางธุรกิจ แต่ยาน เวลากลับเดินทางเข้าสู่ใจกลางดวงอาทิตย์ที่มีแต่ความร้อนมหาศาล

โครงเรื่องหนีไปกับเวลา พันลและประสงค์ ขโมยทองคำแท่งและ กำลังถูกตำรวจตามจับ พวกเขาจึงขโมยยานเวลาของศาสตราจารย์คนหนึ่ง เดินทางสู่นาคต เพราะพวกเขาคิดว่าเมื่อพวกเขาอยู่ในโลกอนาคต จะหนีการจับกุมของตำรวจได้ แต่ปรากฏว่าพวกเขา มาสู่โลกอนาคตหลังสงครามนิวเคลียร์ที่มีแต่ซากปรักหักพังของเมือง

3.1.2.3.2 แนวเรื่องการเดินทางจากปัจจุบันสู่อดีต มี 4 เรื่อง ดังต่อไปนี้

โครงเรื่องพรุ่งนี้ชั่ววินาที ตัวละครทำงานหนักจนไม่มีเวลาให้กับครอบครัว เขาจึงเดินทางด้วยยานเวลากลับสู่อดีตเพื่อให้เวลากับครอบครัวมากที่สุด

โครงเรื่องคนท้อเวลา ตัวละครเดินทางด้วยยานเวลากลับสู่อดีตเพื่อกลับไปเตือนลูกและภรรยาของเขาก่อนเสียชีวิต

โครงเรื่องสู่อดีต 20,000 ปี แสงไม่พอใจกับสภาพโลกปัจจุบันที่มีแต่สภาพแวดล้อมที่เป็นพิษ เขาจึงเดินทางด้วยยานเวลาสู่อดีต เพราะเขาคิดว่าโลกในอดีตจะมีสภาพแวดล้อมที่ดี แต่ปรากฏว่ามีแต่สัตว์ป่าและคนป่า เขาจึงเดินทางกลับโลกปัจจุบัน

โครงเรื่องนักท้อเวลาคนแรกของโลก สายัณห์ สัญญา และพาที ฝ้ายนั้ที่จะได้เดินทางท้อเวลา เมื่อโตขึ้นพวกเขาสามารถสร้างยานเวลาได้ และเดินทางกลับสู่อดีตเพื่อจะกลับไปทำในสิ่งที่เขาต้องการ

3.1.2.3.3 แนวเรื่องการเดินทางจากอนาคตสู่อดีต มี 2 เรื่อง ดังต่อไปนี้

โครงเรื่องมิติแห่งประวัติศาสตร์ จินต์ ไม่พอใจการกระทำของพระยาจักรีที่เป็นไส้ศึกให้พม่าจนทำให้อยุธยาเสียกรุงครั้งที่ 1 เขาจึงเดินทางด้วยยานเวลาสู่อดีตเพื่อเตือนคนไทยให้รู้ตัว แต่เขากลับถูกทหารไทยตามล่า เพราะนี่กว่าเขาเป็นศัตรู

โครงเรื่องสู่ประตูสถาบันตำรวจเวลา กรณ์ ไกร และพิม สมัครเข้าเรียนในสถาบันตำรวจเวลา พวกเขาได้รับการทดสอบโดยให้เดินทางกลับสู่อดีตเพื่อกลับไปทำในสิ่งที่พวกเขาต้องการ

เรื่องในกลุ่มนี้ได้กล่าวไว้ในส่วนที่อธิบายกลวิธีการสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีวิทยาศาสตร์เป็นแนวความคิดหรือเครื่องมือในการแก้ปัญหา (ดูรายละเอียดหน้า 45-46) คือ ทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษของไอน์สไตน์ อย่างไรก็ตามเรื่องทั้ง 12 เรื่องในกลุ่มนี้ยังใช้การเน้นพฤติกรรมของตัวละครในจินตนาการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในการสร้างโครงเรื่อง เช่น ตัวละครเป็นนักขโมยเพชรต้องการหลบหนีการจับกุม จึงอาศัยยานเวลาหนีไปสู่อนาคต เขานี้การจับกุมได้สำเร็จ แต่กลับพบว่าในช่วงเวลาของอนาคตที่เขาเดินทางไปถึงนั้น เพชรไม่มีค่า เพราะนักวิทยาศาสตร์ของโลกอนาคตสังเคราะห์เพชรได้ตามต้องการ จะเห็นได้ว่าในเรื่องที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ ทฤษฎีวิทยาศาสตร์เป็นความคิดที่กำกับโครงเรื่องอยู่ แต่เรื่องดำเนินไปได้ด้วยการใช้พฤติกรรมของตัวละครเข้ามาประกอบ ผู้วิจัยจึงใครจะนำเรื่องในกลุ่มนี้มาวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นส่วนประกอบของโครงเรื่อง โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยคือ

3.1.2.3.1 แนวเรื่องการเดินทางจากปัจจุบันสู่ออนาคต

3.1.2.3.2 แนวเรื่องการเดินทางจากปัจจุบันสู่อดีต

3.1.2.3.3 แนวเรื่องการเดินทางจากอนาคตสู่อดีต

การใช้จ่ายเวลาเดินทางไปสู่ออนาคตหรือย้อนกลับสู่อดีตก็ดี การอธิบายความเป็นไปได้ของการเดินทางไปกับเวลาก็ดี ต้องอาศัยทฤษฎีวิทยาศาสตร์เรื่องสัมพัทธภาพพิเศษมาเป็นความคิดกำกับโครงเรื่อง แต่เหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องเกิดขึ้นและดำเนินไปตามบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้นตามจินตนาการ

3.1.2.4 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องเกี่ยวกับโลกในอนาคต มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการคาดคะเนสภาพสังคมในอนาคต สภาพแวดล้อม สภาพความเป็นอยู่ของคน รวมไปถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตอันใกล้ หรืออาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตอีกหลายหมื่นหลายแสนปีข้างหน้า แนวเรื่องโลกอนาคตมักเป็นเรื่องของการคาดคะเนโดยอาศัยความรู้หรือเหตุการณ์ที่ดำเนินอยู่แล้วในปัจจุบันมาสร้างจินตนาการถึงอนาคต จินตนาการเกี่ยวกับโลกอนาคตสามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 กลุ่ม ผู้วิจัยจะศึกษากลวิธีการสร้างโครงเรื่องใน 2 กลุ่มนี้ เพื่อจะได้เห็นกลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นข้อมูลจินตนาการเกี่ยวกับโลกอนาคต ซึ่งมีทั้งหมด 20 เรื่อง ดังต่อไปนี้

3.1.2.4.1 จินตนาการเกี่ยวกับสภาพของโลกอนาคต หมายถึงสภาพต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกอนาคต เช่น สภาพการปกครองที่มีระบบและระเบียบของโลกในอนาคต การศึกษา สภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ในโลกอนาคต สภาพโลกหลังสงครามนิวเคลียร์ที่ทำลายทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งชีวิตมนุษย์ เรื่องที่แสดงจินตนาการเกี่ยวกับสภาพของโลกอนาคตมี 3 เรื่องได้แก่เรื่อง ประวัติศาสตร์ ซ้ำรอย ซ้ำรอย ทายาทสูดวงดาว ไชลาไรต์

1) กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นสภาพโลกหลังสงครามนิวเคลียร์

โครงเรื่องประวัติศาสตร์ ซ้ำรอย ซ้ำรอย โลกเกิดสงครามนิวเคลียร์พีช สัตว์ และมนุษย์ส่วนหนึ่งถูกทำลาย โลกจึงส่งเด็กจำนวน 500 คน เดินทางเพื่อค้นหาดาวเคราะห์ดวงใหม่ที่จะใช้เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ตั้งหลักแหล่งอยู่บนดาวเคราะห์ดวงใดดวงหนึ่งแล้วก็เกิดเหตุการณ์เช่นครั้งแรกอีกซ้ำแล้วซ้ำเล่าไม่มีวันสิ้นสุด

โครงเรื่องทายาทสูดวงดาว ค่ายผิวขาวและผิวเหลืองขัดแย้งกันจนก่อให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 3 นักวิทยาศาสตร์จึงส่งเด็กชายหญิงเดินทางสู่อวกาศเพื่อหาดาวเคราะห์ดวงใหม่

โครงเรื่องโซลาไรต์ มนุษย์ฝ่ายตะวันตกและฝ่ายตะวันออกพยายามจะแย่งชิงเมืองแร่โซลาไรต์บนดาวอังคาร ต่างฝ่ายต่างพยายามพัฒนาหุ่นยนต์ของตนให้มีความฉลาดมากยิ่งขึ้นเพื่อจะได้เป็นเจ้าของเมืองโซลาไรต์ จนกระทั่งแทนที่หุ่นยนต์จะรบกันเอง ปรากฏว่าหุ่นยนต์หันมาทำศึกกับมนุษย์แทน

กลวิธีการสร้างโครงเรื่องแบบนี้จะจินตนาการถึงสภาพของโลกหลังสงครามนิวเคลียร์ ในเรื่องประวัติศาสตร์ ซ้ำรอย ซ้ำรอย ทายาทสู่อวกาศ สิ่งมีชีวิตทุกชนิดบนโลกถูกทำลาย ทำให้โลกต้องค้นหาดาวเคราะห์ดวงใหม่ที่จะให้มนุษย์ตั้งถิ่นฐานและดำรงเผ่าพันธุ์มนุษย์เอาไว้ ส่วนเรื่องโซลาไรต์ ผู้เขียนจินตนาการถึงสภาพของโลกเมื่อค่ายผิวดาวและผิวเหลืองแย่งชิงเมืองโซลาไรต์ จนในที่สุดก็เกิดสงครามมนุษย์กับหุ่นยนต์ที่มนุษย์สร้างขึ้น

2) กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นจินตนาการสภาพของโลกอนาคต และผลที่เกิดกับตัวละคร ได้แก่เรื่อง มนุษย์คนสุดท้าย กำแพงมิดที่ขอบโลก กันย์ 4828 คนแรกในรอบ 219 ปี นักเป่าขลุ่ยคนสุดท้าย วันกีฬาโลกปี 2999 ดินทองที่ดาวศุกร์ แผนซ่อนแผน ซ่อนแผน ที่สุดเพื่อชีวิต

โครงเรื่องมนุษย์คนสุดท้าย ดร.กัลป์ พงศ์สุริยะ เป็นผู้บุกเบิกดาวอังคารเพื่อใช้เป็นที่อยู่ของมนุษย์ ต่อมาโลกมีคำสั่งให้เขากลับไป แต่เขาไม่ยอมกลับยืนยันที่จะอยู่บนดาวอังคารกับหุ่นยนต์คอมพิวเตอร์ จนกระทั่งโลกเกิดสงครามไม่มีใครกลับมาที่ดาวอังคารอีก ในที่สุด ดร.กัลป์ ซึ่งเป็นมนุษย์คนสุดท้ายที่เหลืออยู่ตายจากไป บนดาวอังคารจึงเหลืออยู่แต่หุ่นยนต์คอมพิวเตอร์

โครงเรื่องกำแพงมิดที่ขอบโลก รอน ไม่ชอบการปกครองที่เคร่งครัด จึงพยายามฝ่าฝืนกฎของนคร เขาพยายามฝ่ากำแพงที่กั้นโลกออกสู่อวกาศ รอนทำสำเร็จและพบว่าโลกภายนอกมีธรรมชาติที่สวยงาม

โครงเรื่องกันย์ 4828 กันย์ 4828 ไม่ชอบเรียนกับครูหุ่นยนต์และไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูหุ่นยนต์ เขาอยากเรียนกับครูจริง ๆ จึงถูกส่งไปยังแผนกแก้ไขซึ่งเป็นที่สำหรับความผิดร้ายแรง และได้พบกับขบวนการใต้ดินที่จะล้มล้างหุ่นยนต์ที่ปกครองโลก และได้พบกับครูจริง ๆ ที่เป็นมนุษย์

โครงเรื่องคนแรกในรอบ 219 ปี นิชาเกิดจากการผสมของไข่และสเปิร์มในหลอดแก้ว แต่เมื่อจะตั้งท้องตัวนิชากลับทำในสิ่งที่ไม่มีใครทำคือตั้งท้องเอง แทนการใช้มดลูกเทียม

โครงเรื่องนักเป่าขลุ่ยคนสุดท้าย ทิมเข้าร่วมการแข่งขันดนตรี มหัทศวรรษย์ คนอื่น ๆ ที่เข้าแข่งขันล้วนใช้เครื่องดนตรีที่ทันสมัยด้วยเทคโนโลยี แต่ตัวทิมใช้เพียง ขลุ่ยธรรมดาที่มีความไพเราะมาก เขาตั้งใจกลับไปโลกเพื่อไปหาลุงขลุ่ย ซึ่งเป็นนักเป่าขลุ่ยคนสุดท้ายบนโลก

โครงเรื่องวันกีฬาโลกปี 2999 ตัวละครเป็นหุ่นคนที่เข้าขมาการแข่งขัน กีฬา ผู้เล่นกีฬาทุกคนล้วนเป็นหุ่นคนทั้งนั้น เพราะมนุษย์ได้สูญพันธุ์ไปจากโลกหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 3 หุ่นคนพยายามจะสร้างมนุษย์ขึ้นมาอีกครั้ง

โครงเรื่องตื่นทองที่ดาวศุกร์ โลกอนาคตมีการเดินทางท่องเที่ยว ระหว่างโลกกับดาวศุกร์ ปฐมเปิดกิจการท่องเที่ยว แต่กิจการขาดทุน จึงสร้างข่าวลือว่ามีทองคำบน ดาวศุกร์ ทำให้คนหลงเชื่อพากันมาขุดทองบนดาวศุกร์มากมาย กิจการของเขาดีขึ้น จนเขาคิดว่ามี ทองคำบนดาวศุกร์จริง เขาจึงเดินทางไปยังดาวศุกร์และพบว่ามันเป็นเพียงข่าวลือ

โครงเรื่องแผนซ่อนแผน ซ่อนแผน ในอนาคตมนุษย์สามารถสร้าง อาณาจักรบนดาวอังคารได้ นา-อี ต้องการเป็นผู้นำอาณาจักรคนต่อไปจึงวางแผนให้โจรจับตัวนา-อา น่องชายไป ปรากฏว่าในขณะที่ยานของนา-อีเดินทางเข้าใกล้ดวงจันทร์ เขากลับถูกโจรจับตัวแทน นา-อา น่องชาย

โครงเรื่องที่สุดเพื่อชีวิต โลกอนาคตประชากรมีน้อย ครอบครัวของบี ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตเหลือบีเพียงคนเดียว หมอต้องการรักษาชีวิตบีไว้จึงสร้างหุ่นคนแทนพ่อแม่ และพี่สาว

จะเห็นได้ว่าเรื่องสั้นที่มีแนวเรื่องการคาดคะเนสภาพของโลกในอนาคตมักจะแสดงทัศนคติหรือจินตนาการในเชิงลบ คือ เห็นว่าโลกในอนาคตจะพินาศจากสงคราม นิวเคลียร์ มนุษย์จะสูญหายไป เกิดการแทนที่มนุษย์ด้วยหุ่นยนต์ ศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ สูญหาย ในขณะเดียวกันผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าสภาพเช่นนั้นไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงเกิดความพยายามที่จะ เปลี่ยนแปลง โครงเรื่องของกลุ่มนี้จึงเน้นสภาพโลกตามจินตนาการซึ่งเป็นสภาพความพินาศ สูญเสีย ไม่น่าปรารถนา และส่งผลต่อตัวละครที่ไม่พอใจสภาพที่เกิดขึ้น และพยายามเปลี่ยนแปลง ดังนั้นเรื่องในกลุ่มนี้จะไม่ใช้ทฤษฎีหรือความคิดทางวิทยาศาสตร์มาเป็นปัญหาหรือแก้ปัญหา แต่ จะเป็นเพียงข้อมูลประกอบเรื่องให้สมจริงหรือเป็นเหตุเป็นผลเท่านั้น โครงเรื่องจะเน้นที่สภาพของโลกเป็นปัญหาหลัก และสภาพของโลกที่ผู้เขียนบรรยายก็เป็นสภาพตามจินตนาการของผู้เขียนเอง

3.1.2.4.2 จินตนาการที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอนาคต คือ การคาดคะเนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต รวมทั้งเทคโนโลยีอันล้ำยุคที่เกิดจากจินตนาการของผู้เขียน เช่น เทคโนโลยีเกี่ยวกับการลงโทษ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เทคโนโลยีเกี่ยวกับการสำรวจอวกาศและการแข่งขันกีฬาในอวกาศ ได้แก่เรื่อง ไซล-3 สูดวงอาทิตย์ แข่งเรือใบอวกาศสู่ดาวอังคาร ซัง...บ้าน ยิ่งกว่านรกบนดิน ไม่เชื่อ โคตรมณีแห่งดาวลีโอนีย์ บัตรชุกอม จีลฟ์อวกาศ

โครงเรื่องไซล-3 สูดวงอาทิตย์ ไซล-3 เป็นยานอวกาศสำรวจดวงอาทิตย์ที่เป็นคอมพิวเตอร์ สามารถตรวจสอบและเก็บข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อส่งข้อมูลเกี่ยวกับดวงอาทิตย์ส่งมายังโลก และไซล-3 ถูกพัฒนาให้มีความรู้สึกเหมือนมนุษย์มาก ไซล-3 พบปัญหาอุณหภูมิของดวงอาทิตย์ที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ก็ทนไม่ได้เพราะรู้สึกว้าวร้อน จึงตัดสินใจหนีออกจากดวงอาทิตย์

โครงเรื่องแข่งเรือใบอวกาศสู่ดาวอังคาร ในโลกอนาคตมีการแข่งเรือใบอวกาศ โดยใช้พลังงานไฟตอนจากดวงอาทิตย์และลมสุริยะพัดให้เรือใบอวกาศสามารถแล่นไปได้ จุดหมายคือดาวอังคาร ตัวละครในเรื่องถูกคู่แข่งกลั่นแกล้งให้เดินทางออกนอกเส้นทาง แต่ตัวละครใช้วิธีนำยานเกาะไปยังดาวหางทำให้นานของตัวละครถึงเส้นชัย

โครงเรื่องซัง...บ้าน ก้องถูกจับข้อหาขโมยชิปคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมเมือง เขาถูกตัดสินให้เลือกว่าจะยอมติดคุกสิบปีในเรือนจำหรือ 5 ปี ในบ้าน ก้องเลือกถูกจำคุกในบ้าน เขาถูกฝังคอมพิวเตอร์ไว้ที่ท้ายทอย เมื่อใดที่ออกนอกเขตบ้านเขาจะปวดหัวอย่างรุนแรง ในที่สุดเขาจึงขอกลับไปติดคุกในเรือนจำ

โครงเรื่องยิ่งกว่านรกบนดิน ประจวบเป็นอาชญากรสิ่งแวดล้อมและฆ่าคนตาย เขาถูกลงโทษด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทำให้เขามีความรู้สึกเสมือนเป็นผู้ที่ถูกเขาทำร้าย ประจวบทนการลงโทษลักษณะนี้ไม่ได้ เขาจึงหนีออกจากคุกแต่ถูกตำรวจจับได้

โครงเรื่องไม่เชื่อ ทวีทรัพย์มีธุรกิจโรงทองเวลา แต่ธุรกิจของเขาประสบกับปัญหาขาดทุน ทวีทรัพย์จึงปรับปรุงโรงทองอดีตทำให้มีลูกค้ามาก เขาถูกตำรวจจับเพราะลักลอบใช้เทคโนโลยีการทองเวลาซึ่งเป็นอันตรายต่อมนุษยชาติ

โครงเรื่องโคตรมณีแห่งดาวลีโอนีย์ โจนส์เข้าไปขโมยโคตรมณีบนดาวเคราะห์ลีโอนีย์ แต่ด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าของดาวลีโอนีย์ ทำให้ความคิดที่จะขโมยโคตรมณีปรากฏเป็นภาพบนจอโทรทัศน์ เขาเดินทางจากดาวเคราะห์ลีโอนีย์โดยที่เขาทำอะไรไม่ได้เลย

โครงเรื่องบัตรชุกอม วรกาพลิ้มบัตรชุกอมไว้กับภรรยาที่ไปต่างจังหวัดทำให้เขาเข้าบ้านไม่ได้และติดต่อกับใครไม่ได้เลย วรกาพอดข้าวเป็นเวลาหลายวันกว่าภรรยาจะกลับ

หลังจากนั้นเขาจึงพาครอบครัวย้ายออกไปอยู่ที่อื่น และตั้งใจจะไม่กลับไปอีก เพราะบัตร์ชูกอมซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ากลับทำให้เขาเกือบอดตาย

โครงเรื่องลิฟท์อวกาศ กรณ์ กัมมันต์ เดินทางไปกับลิฟท์อวกาศจากโลกสู่อวกาศ เมื่อพ้นจากแรงดึงดูดของโลก ลิฟท์อวกาศจะเปลี่ยนสภาพคล้ายกับตู้รถไฟผู้โดยสารสามารถเดินไปมาได้ แต่ลิฟท์อวกาศถูกหัวหน้าแก๊งอาชญากรรมลอบวางระเบิดจาก ต่อมาหัวหน้าแก๊งถูกยิงเสียชีวิตและเครื่องบังคับระเบิดเสียหายใช้การไม่ได้ต้องย้ายคนออกจากลิฟท์อวกาศ ชุดอวกาศไม่พอกับจำนวนคน กรณ์จึงเสียสละไม่สวมชุดอวกาศ เขาและผู้โดยสารหนีออกจากลิฟท์อวกาศได้ทันก่อนที่ลิฟท์จะระเบิด

จะเห็นว่าเรื่องในกลุ่มนี้ไม่ได้ใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก แต่จะเน้นจินตนาการเกี่ยวกับเทคโนโลยีการลงโทษในอนาคต ตัวละครในเรื่องกระทำความผิดและถูกลงโทษด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทำให้ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน ดังในเรื่อง ซัง...บ้าน ยิ่งกว่านรกบนดิน โคตรมณีแห่งดาวลีโอนีย์ นอกจากนี้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในอนาคตยังทำให้ตัวละครในเรื่องมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ในเรื่อง ไซล-3 สูดวงอาทิตย์ ไซล-3 เป็นยานอวกาศสำรวจดวงอาทิตย์ที่มีความก้าวหน้ามาก กล่าวคือ มีความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับมนุษย์ เมื่อไซล-3 เดินทางเข้าใกล้ดวงอาทิตย์ที่ร้อนมาก ไซล-3 ก็ทนไม่ได้ และเดินทางออกนอกเส้นทาง เรื่อง**บัตร์ชูกอม** บัตร์ชูกอมเป็นเทคโนโลยีในอนาคตที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นตัวกำหนดการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งหมดของมนุษย์ในเมือง บัตร์เพียงใบเดียวทำให้ตัวละครเกือบเสียชีวิตเพราะอดข้าว จะเห็นได้ว่าผู้เขียนจินตนาการถึงเทคโนโลยีในอนาคต โดยใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาประกอบเพื่อให้เรื่องมีความสมจริง

3.1.2.5 กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มักมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีผลกระทบต่อปัจเจกชน หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แบ่งย่อยได้เป็น 2 กลุ่ม ผู้วิจัยจะศึกษาวิธีการสร้างโครงเรื่องทั้งสองกลุ่มนี้

3.1.2.5.1 แนวเรื่องที่เป็นปัญหาที่เกิดจากนิเวศลิษฐ์ ซึ่งเป็นความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อส่วนรวม มี 3 เรื่อง ได้แก่เรื่อง แล้ววันนั้นก็มาถึง อมนุษย์โลกมีดยุคที่ 2

กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่จินตนาการถึงปัญหานิเวศลิษฐ์ต่อมนุษย์

โครงเรื่องแล้ววันนั้นก็มาถึง เกิดสงครามนิวเคลียร์ที่จังหวัด นครราชสีมา เพราะรัสเซียยิงขีปนาวุธใส่ฐานทัพของอเมริกา ตัวละครเดินทางไปพบคนรักที่จังหวัด นครราชสีมา ตัวละครและคนรักป่วยหนักเพราะถูกพิษของแก๊สมันตาภาพรังสี

โครงเรื่องอมนุษย์ เกิดสงครามโลกครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นสงครามนิวเคลียร์ ตัวละครหนีเข้าไปอยู่ในป่าเพื่อหนีภัยจากสารแก๊สมันตาภาพรังสี และผลของสงครามทำให้มนุษย์มี ร่างกายพิกลพิการ

โครงเรื่องโลกมีดยุคที่ 2 เมื่อโลกเกิดสงครามนิวเคลียร์ ทุกสิ่งทุกอย่างถูกทำลาย วิชช เป็นนักบินอวกาศเดินทางกลับมายังโลก พบว่ามนุษย์ปฏิเสธรหัสวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยานอวกาศของเขาเองก็ถูกทำลาย เขาจึงต้องอยู่บนโลกต่อไป

เรื่องในกลุ่มนี้ผู้เขียนใช้ข้อมูลพื้นฐานเรื่องนิวเคลียร์ซึ่งเป็นความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาจินตนาการถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อมนุษย์ เพราะผลของสงครามทำให้มนุษย์ส่วนหนึ่งต้องอาศัยอยู่ตามถ้ำในป่าเขาเพื่อหนีภัยจากแก๊สมันตาภาพรังสี ทำให้มนุษย์ได้รับผลกระทบโดยตรง คือ ตัวละครป่วยหนักหรือมีร่างกายที่พิการจากผลอันร้ายแรงของสงครามนิวเคลียร์ทำให้มนุษย์หวาดกลัว มนุษย์จึงปฏิเสธรหัสวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้วหันไปหาธรรมชาติ เพราะเกรงว่าจะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก นอกจากนี้ผู้เขียนยังจินตนาการถึงสภาพหลังสงครามที่ทุกสิ่งทุกอย่างพินาศย่อยยับด้วยอาวุธอานุภาพอันมหาศาลของแรงระเบิด

3.1.2.5.2 แนวเรื่องที่เป็นปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อบัจเจกชน มี 3 เรื่อง ได้แก่เรื่อง อมตะ ปฏิบัติการยึดเมืองฟ้า สงครามมนุษย์ VS นคร

กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่จินตนาการถึงผลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โครงเรื่องอมตะ ตัวละครที่มีอายุยืนยาวถึง 298 ปี เพราะผ่าตัดสมองและเปลี่ยนแปลงยีนของสมอง จึงทำให้ตัวละครสามารถอยู่ในที่ที่เป็นอันตรายได้ แต่ต้องมีชีวิตอยู่อย่างเจียมเหนงาเพราะคนอื่นตายหมด

โครงเรื่องปฏิบัติการยึดเมืองฟ้า ยอดเก่ง มีความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์มาก เขาวางแผนจะยึดกรุงเทพฯ จึงสร้างคอมพิวเตอร์ที่ฉลาดยิ่งกว่ามนุษย์ขึ้นมาช่วยทำงาน ผลปรากฏว่าคอมพิวเตอร์ไม่ยอมฟังคำสั่งของตัวเขา กลับทำลายยอดเก่งจนตาย

โครงเรื่องสงครามมนุษย์ VS นคร ตัวละครสร้างนครแห่งหนึ่งซึ่งเต็มไปด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อประชาชนไม่พอใจนครแห่งนี้เพราะนครแห่งนี้ขยายขอบเขตออกไปเรื่อย ๆ ทำให้ประชาชนเดือดร้อน จึงทำลายนครแห่งนี้ด้วยระเบิดนิวเคลียร์

จะเห็นได้ว่าเรื่องในกลุ่มนี้จะจินตนาการถึงผลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหา คือตัวละครได้สร้างเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขึ้นมา เพื่อให้มนุษย์สะดวกสบาย แต่เมื่อตัวละครไม่สามารถควบคุมได้ สิ่งที่สร้างก็กลายเป็นปัญหาที่มีผลต่อตนเอง เช่น เรื่องปฏิบัติการยึดเมืองฟ้า ตัวละครต้องการความเป็นใหญ่จึงวางแผนยึดกรุงเทพฯ โดยสร้างคอมพิวเตอร์ที่มีความฉลาดยิ่งกว่ามนุษย์มาช่วยทำงาน แต่ในที่สุดสิ่งที่สร้างขึ้นมากลับทำร้ายผู้สร้างจนเสียชีวิต

จากการที่ผู้วิจัยศึกษากลวิธีการสร้างโครงของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ โดยใช้จินตนาการเป็นหลัก พบว่า การสร้างโครงเรื่องประเภทนี้ใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่เน้นจินตนาการเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร บุคลิกลักษณะของตัวละคร เหตุการณ์สภาพแวดล้อมในโลกอนาคตและจินตนาการถึงปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาจมีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาประกอบบ้างแต่จะเน้นจินตนาการเป็นสำคัญ เรื่องในกลุ่มที่ใช้จินตนาการเป็นหลักในการสร้างโครงเรื่องนี้มีทั้งหมดถึง 97 เรื่อง ผู้วิจัยจึงเห็นว่ากลวิธีการสร้างโครงเรื่องในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ไม่ได้ใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลักเสมอไป แต่อาจใช้จินตนาการเป็นหลักโดยมีข้อมูลหรือความคิดทางวิทยาศาสตร์เข้ามาประกอบให้เรื่องสมจริงหรือสมเหตุสมผล เช่น แนวเรื่องมนุษย์ต่างดาว ชัยคุปต์ใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องโดยเน้นบุคลิกลักษณะอุปนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร โดยที่ผู้เขียนบรรยายลักษณะเหล่านี้ตามความคิดและข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ผนวกกับการคาดคะเนจากจินตนาการ

3.2 กลวิธีการสร้างตัวละคร

ตัวละครเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับเรื่องสั้นเพราะตัวละคร คือ ผู้ที่แสดงบทบาทหรือพฤติกรรมที่ทำให้เรื่องดำเนินไปได้ตั้งแต่ต้นจนจบ ยิ่งไปกว่านั้นตัวละครเอกจะเป็นศูนย์รวมความสนใจของผู้อ่านว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับตัวละครที่มีความสมจริงตามธรรมชาติหรือตามจินตนาการ ตัวละครเป็นคนหรือตัวละครไม่ใช่คนขึ้นอยู่กับความปรารถนาของผู้ประพันธ์ ซึ่งเป็นธรรมดาของการสร้างศิลปกรรมที่ศิลปินจะสรรหาสิ่งแปลกใหม่มาเพื่อสร้างความตื่นเต้นให้แก่ผู้สนใจหรือแก่ตัวเอง (วิภา กงกะนันท์, 2535:98)

จินดา ดวงจินดา (2524:38) กล่าวถึงเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ว่า "ตัวละครไม่จำเป็นต้องเป็นคนเสมอไป อาจเป็นสัตว์ประหลาด หุ่นยนต์สมองกล หรือแม้กระทั่งปลาโลมาที่เฉลียวฉลาดก็ได้ แต่ตัวละครนั้น ๆ ต้องปฏิบัติตนเหมือนกับว่าเป็นคน.." จากข้อความนี้จะเห็นได้ว่าการสร้างตัวละครหุ่นยนต์ให้ปฏิบัติตนเหมือนกับว่าเป็นคน เป็นตัวละครที่มีลักษณะเกินจริง ดังที่กาญจนา

วิษญาปกรณ์ (2534:47-48) กล่าวว่า "งานเขียนประเภทลึกลับของขวัญและประเภทวิทยาศาสตร์มีการสร้างตัวละครเพื่อเน้นจินตนาการและอารมณ์ ความรู้สึก อาจส่งผลให้ตัวละครมีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมในลักษณะเหนือจริงหรือเหนือธรรมชาติมาไว้ความตื่นเต้น และความสนใจของผู้อ่าน"

อาจกล่าวได้ว่ากลวิธีการสร้างตัวละครในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์มักจะทำให้ตัวละครมีบุคลิกและพฤติกรรมเกินจริง ซึ่งเป็นการเน้นจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน ตัวละครจึงเป็นองค์ประกอบที่ทำให้พฤติกรรมหรือเหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นได้ตามที่ผู้เขียนต้องการ

ตัวละครในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์สามารถแบ่งตามลักษณะของตัวละครเป็น 2 ประเภทคือ

3.2.1 ตัวละครที่เป็นสิ่งมีชีวิต และสามารถแบ่งย่อยออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

3.2.1.1 มนุษย์ในโลก

3.2.1.1.1 มนุษย์ในโลกปัจจุบัน

3.2.1.1.2 มนุษย์ในโลกอนาคต

(1) มนุษย์สามัญ

(2) มนุษย์ที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์

3.2.1.2 มนุษย์ต่างดาว

3.2.1.3 สัตว์หรือพืชที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์

3.2.2 ตัวละครที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต ซึ่งได้แก่ ประดิษฐ์กรรมทางวิทยาศาสตร์ หรือผลิตผลทางเทคโนโลยี แบ่งย่อยออกเป็น 3 ประเภท

3.2.2.1 หุ่นยนต์และหุ่นคน

3.2.2.2 คอมพิวเตอร์

3.2.2.3 ยานอวกาศ

3.2.1 ตัวละครที่เป็นสิ่งมีชีวิต

3.2.1.1 มนุษย์ในโลก คือ ตัวละครที่เป็นมนุษย์จริง ๆ ตามลักษณะทางธรรมชาติ มีรูปร่างหน้าตา มีอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกเช่นเดียวกับมนุษย์ทั่วไป ในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ตัวละครประเภทมนุษย์ในโลกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.2.1.1.1 มนุษย์ในโลกปัจจุบัน คือ มนุษย์ที่มีลักษณะทางกายภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ผู้เขียนนำมาสร้างให้ตัวละครเหล่านี้มีบทบาท และพฤติกรรมที่แตกต่าง

กันไป ตัวละครมนุษย์ปัจจุบันมีทั้งที่เป็นเด็กจนถึงผู้ใหญ่ ตัวละครแต่ละตัวจะมีอาชีพ และสถานภาพที่แตกต่างกันไปดังตัวอย่างต่อไปนี้

เหม่ม ในเรื่องเพื่อนต่างดาว เป็นตัวละครเด็กหญิงอายุ 10 ปี ผู้เขียนบรรยายภูมิหลังและลักษณะของเหม่มว่า

เหม่มเป็นลูกสาวคนเดียวของคุณพ่อที่เป็นนักการเมือง และคุณแม่ที่เป็นนักธุรกิจ ปีนี้เหม่มอายุสิบปี กำลังเรียนหนังสืออยู่โรงเรียนมีชื่อเสียงที่สุดในจังหวัด ราคาแพงที่สุด และเข้ายากที่สุด....

บ้านของเหม่มอยู่ชานเมือง เป็นบ้านใหญ่ที่สุดในละแวก มีอาณาบริเวณกว้างขวาง..."

(เพื่อนต่างดาว :13)

เหม่มเป็นเด็กที่ไม่ค่อยได้รับความอบอุ่นมากนัก เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาให้ เพราะต่างก็มีงานวุ่นวายจนไม่มีเวลาให้กับลูก แต่ถึงอย่างไรก็ตามเหม่มก็เป็นเด็กที่ช่างพูด ผู้เขียนบรรยายลักษณะของเหม่มว่า

"เหม่มเป็นเด็กช่างพูด และก็มีเรื่องเล่าให้คุณพ่อคุณแม่ฟังอยู่เสมอ ทั้ง ๆ ที่คุณพ่อคุณแม่ไม่ได้ตั้งใจฟังเหม่มพูดนัก..."

(เพื่อนต่างดาว : 14)

การที่เหม่มขาดความเอาใจใส่จากพ่อแม่ทำให้เหม่มออกจากบ้านไปกับมนุษย์ต่างดาว

อ้อม ในเรื่องพลังใจจากดวงดาว เป็นเด็กหญิงอายุ 10 ขวบ อ้อมเป็นเด็กยากจนอยู่กับยายแก่ ๆ และน้องชายตัวเล็กอีกหนึ่งคน ผู้เขียนบรรยายรูปร่างของอ้อมว่า

"อ้อมเป็นเด็กหญิงค่อนข้างบอบบาง ตัวเล็ก อายุสิบขวบ เธอกำลังเรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนเล็ก ๆ อยู่ห่างจากบ้านของเธอประมาณสองกิโลเมตร..."

(พลังใจจากดวงดาว : 28)

อ้อมได้พบกับฝาแฝดที่มาจากต่างดาวมาชวนให้อ้อมไปอยู่ด้วยแต่ อ้อมไม่ยอมไป อ้อมอยากอยู่กับยายและน้อง ฝาแฝดของอ้อมจากต่างดาวจึงจากไป

จากตัวอย่างที่ผู้วิจัยยกมาจะเห็นได้ว่าตัวละครวัยเด็กในเรื่องของ ชัยคุปต์มักจะมีอายุประมาณ 10 ปี มีบุคลิกลักษณะพื้นฐานเช่นเดียวกับเด็กธรรมดาทั่วไป แต่จะมี บทบาทและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น แหม่ม เป็นเด็กที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้จึงมีเพื่อนเป็นมนุษย์ ต่างดาว อ้อม เป็นเด็กยากจนอยู่กับยายและน้อง เมื่อมีคู่แฝดจากต่างดาวมาชวนให้อ้อมไปอยู่ ด้วย อ้อมก็ปฏิเสธเพราะต้องเลี้ยงยายกับน้อง

ตัวละครมนุษย์ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่เป็นตัวละครพื้นฐานของเรื่องสั้น ของชัยคุปต์ ตัวละครเอกส่วนใหญ่มีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เช่น นักวิทยาศาสตร์ อาจารย์สอนวิทยาศาสตร์ นักดาราศาสตร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ดร.เจ็ดในเรื่อง ลาฟ เป็นนักวิทยาศาสตร์ทางชีววิทยาเขาเป็นคนที่ ชอบค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตแบบใหม่ ผู้เขียนบรรยายลักษณะของ ดร.เจ็ดว่า

“เขาเป็นนักวิทยาศาสตร์หนุ่มโสด...อายุของเขาก็ย่างเข้าปีที่ห้าสิบแล้ว ชอบทำงานทางวิทยาศาสตร์คนเดียว ไม่ชอบการเข้าสังคม...”

ดร.เจ็ด...เดินไปที่กรงเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็ก มองดูสิ่งที่อยู่ในกรงอย่างพอใจ ยกมือขึ้นเส้นผมยาวที่ปรกหน้าเป็นประจำ เพราะถูกปล่อยยาวอย่างตามธรรมชาติอันค่อนข้างยุ่งเหยิง ผมทางด้านหลังยาวเกือบถึงไหล่ ปลายผมชี้ไปทุกทิศทาง...”

(ลาฟ : 30)

ดร.เจ็ด เป็นผู้ที่ค้นคว้าการติดต่ออื่นของปลาวาฬกับกอริลล่าได้สัตว์ พันธุ์ใหม่ ชื่อ ลาฟ

อาคม ในเรื่อง เกาะถึงยุคของหนู เป็นนักวิทยาศาสตร์ เขาลักลอบ คิดค้นยาเพิ่มความฉลาดของสมองให้กับบริษัทแห่งหนึ่งโดยทดลองกับหนู ลักษณะของอาคมเป็น ดังนี้

...ชายร่างผอมสูง วัยประมาณห้าสิบเศษ ในชุดเสื้อคลุมสีขาว ผมยุ่ง ตา ดู คิ้วหนา

(เกาะถึงยุคของหนู : 81)

เครื่องนก มโนมัย ในเรื่อง เงาสีเขียว เป็นอาจารย์สอนวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา ผู้เขียนบรรยายภูมิหลังและลักษณะทางกายภาพของตัวละครดังนี้

...เครื่องนก มโนมัย อาจารย์สาวผู้สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์ ระดับปริญญาโททางด้านชีววิทยา สาขาพฤกษศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่...

(เงาสีเขียว : 7)

หญิงสาวร่างสูงโปร่ง ใบหน้างามผุดผาดในชุดกระโปรงสีน้ำตาล เลื้อยสีเหลืองอ่อนเก๋อย่างสุภาพ กล่าวกับชายหนุ่มร่างสูงสวมกางเกงสีน้ำเงินเข้มเสื้อเชิ้ตสีเนื้อ...

(เงาสีเขียว : 1)

เครื่องนกเป็นผู้ทดลองอาบรังสีนิวตรอนให้กับเมล็ดพืชชนิดหนึ่ง จนทำให้พืชชนิดนี้มีการเปลี่ยนแปลงในระดับยีน คือ เปลี่ยนแปลงตั้งแต่อยู่ในเมล็ดจนทำให้พืชเจริญเติบโตกลายเป็นต้นไม้ที่มีพลังจิต เธอจึงต้องทำลายด้วยระเบิดเพลิง

ดร.เมธา ยอดวิทย์ ในเรื่อง ถาที่สูดมนุษย์คือหุ่นยนต์ เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีความสามารถในเรื่องคอมพิวเตอร์ และเรื่องการทำงานร่วมกันระหว่างสมองมนุษย์กับสิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์คิดค้นขึ้น ผู้เขียนบรรยายลักษณะของ ดร.เมธาว่า

“ดร.เมธา มีอายุเกือบหกสิบปีแล้ว และได้สร้างผลงานวิทยาศาสตร์ที่สำคัญออกมาหลายชิ้น...ดร.เมธาในชุดเสื้อคลุมขาวยาวถึงเข่าผมยุงเพราะไม่ได้เอาใจใส่สัก...”

(ถาที่สูดมนุษย์คือหุ่นยนต์ : 46)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนบรรยายลักษณะทางกายภาพของตัวละครเอกอย่างตรงไปตรงมาสั้น ๆ มุ่งให้เห็นบุคลิกที่นำไปสู่พฤติกรรมสำคัญในเรื่อง เช่น หมกมุ่นกับการค้นคว้าจนไม่สนใจการดูแลรูปร่างหน้าตาของตนเอง นอกจากการบรรยายลักษณะของตัวละครเอกบางตัวทางด้านรูปร่างหน้าตาแล้ว ผู้เขียนมักจะเว้นการบรรยายลักษณะทางกายภาพของตัวละครส่วนใหญ่ ผู้เขียนเพียงแต่บอกชื่อและอาชีพของตัวละครเท่านั้น

ดิลก เก่งประเสริฐ เป็นนักวิทยาศาสตร์เขาชอบประดิษฐ์คิดค้นการทดลองแปลก ๆ ใหม่ ๆ อย่างไม่ประสบความสำเร็จนัก

(เหลวอีกแล้ว : 42)

ศาสตราจารย์จักร ดารา เป็นหัวหน้าหน่วยดาราศาสตร์วิทยุไทยของศูนย์การวิจัยดาราศาสตร์วิทยุ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงคนสำคัญผลักดันจนกระทั่ง หอดูดาวระบบโทรทัศนวิทยุโดยสุเทพเกิดขึ้นมาจนได้...

(แผ่น : 48)

อาลี ฮัดซา เป็นลูกชายคนเดียวของนักเคมีประจำราชสำนักองค์พระราชามั่งคั่งที่สุดในโลก

(มนุษย์ล่องหน : 23)

เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทดลอง การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ จึงต้องมีตัวละครที่เป็นนักวิทยาศาสตร์ นอกจากจะมีตัวละครที่มีอาชีพเป็นนักวิทยาศาสตร์แล้ว ตัวละครอื่น ๆ ผู้เขียนอาจไม่บอกอาชีพ เพราะไม่ได้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับเหตุการณ์หรือเหตุการณ์หลักในเรื่อง เช่น เรื่องชายดวงจันทร์ ผู้เขียนบอกแต่เพียงชื่อตัวละคร และพฤติกรรมของตัวละคร ดังนี้

"ลาลี สัมหล่น หัวเราะเสียงดังอย่างชอบใจอยู่บนหน้าจอโทรทัศน์แล้วก็กดปุ่มบังคับบนเครื่องบังคับทางไกล ปิดเครื่องโทรทัศน์"

(ชายดวงจันทร์ : 12)

แม้ตัวละครนี้จะถือเป็นตัวละครเอก แต่อาชีพของเขาไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง ผู้เขียนจึงไม่ระบุไว้

จากการวิเคราะห์ตัวละครมนุษย์ในปัจจุบันพบว่าผู้เขียนสร้างตัวละครประเภทมนุษย์ให้มีลักษณะสมจริงตามลักษณะของมนุษย์ คือ มีอารมณ์ ความรู้สึก มีบทบาทพฤติกรรม และอาชีพ เช่นเดียวกับมนุษย์จริง ๆ แต่ก็มีบางเรื่องและผู้เขียนบรรยายลักษณะของตัวละครเพียงคร่าว ๆ กล่าวคือ หากเป็นตัวละครที่ไม่สำคัญในเรื่องผู้เขียนก็จะไม่จำเป็นต้องบรรยายให้ละเอียดนัก

3.2.1.1.2 มนุษย์ในอนาคต คือ มนุษย์ที่อยู่ในอนาคต เห็นได้จากช่วงเวลาของผู้เขียนกำหนด วัน เดือน ปี พ.ศ. อย่างแน่นอน และในเรื่องที่ผู้เขียนไม่ได้บอกรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาอย่างแน่นอน ก็จะสังเกตได้จากบริบทในเรื่อง หากเป็นเรื่องที่เกิดในอนาคต จะมีบางสิ่งบางอย่างหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีในปัจจุบัน หรือเป็นสิ่งที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นในปัจจุบัน ตัวละครที่เป็นมนุษย์ในอนาคตนี้แบ่งย่อยได้อีกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) มนุษย์สามัญ มนุษย์ประเภทนี้จะเหมือนกับมนุษย์ในปัจจุบัน คือ เป็นตัวละครที่มีชีวิตจิตใจ มีบทบาท พฤติกรรม มีรูปร่างหน้าตา มีอาชีพ เช่นเดียวกับมนุษย์จริง ๆ ในขณะนี้

ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ในอนาคตที่เหมือนกับมนุษย์ในปัจจุบันว่า

ภายในห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ชายร่างอ้วนใหญ่ แต่งตัวภูมิฐาน หวีผมเรียบแปล้ กำลังยืนอยู่ใกล้ ๆ กับชายร่างผอมสูงสวมแว่นตาหนา แต่งตัวตามสบายไม่มีสไตล์ ผมเป็นกระเซิง ชายทั้งสองมีอายุเข้าวัยกลางคนแล้ว

ชายร่างอ้วนใหญ่ชื่อสมพงศ์ ทรัพย์ประเสริฐ เขาเป็นนักธุรกิจและเป็นเพื่อนนักเรียนเก่าร่วมรุ่นร่วมโรงเรียนเดียวกันกับชายร่างผอมสูง ชื่อ ปัญญา เก่ง ทวี ปัญญาเป็นนักวิทยาศาสตร์

(สู่ออนาคต 14 ล้านองศา : 36)

ที่บ้านขนาดเล็กหลังหนึ่ง นอกกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2600 ชายร่างอ้วนในชุดสูทราคาแพงกำลังพูดกับชายเจ้าของบ้านในชุดอยู่กับบ้านอย่างสบาย ผมยุ่งเป็นกระเซิงคล้ายภาพของนักวิทยาศาสตร์สมัยเก่าก่อนเมื่อประมาณเกือบหนึ่งร้อยปีมาแล้ว

(ที่สุดของสรรพเสียง : 79)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนบรรยายมนุษย์ในอนาคตให้มีลักษณะเหมือนกับมนุษย์ในปัจจุบันทั่วไป การบรรยายตัวละครมนุษย์ในอนาคตก็จะเหมือนกับลักษณะการบรรยายมนุษย์ในปัจจุบัน คือ บางครั้งบอกเพียงชื่อของตัวละคร หรืออาชีพของตัวละครเท่านั้นแต่ไม่ได้บอกถึงลักษณะทางกายภาพให้กับผู้อ่าน แต่ตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้นให้เกี่ยว

ข้องกับวิทยาศาสตร์ จะเป็นผู้คิดค้นสร้างสิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้น ได้แก่ เทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือการค้นคว้าทดลองทางวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ ตัวละครอื่น ๆ ที่มีใช้ผู้ประดิษฐ์หรือผู้คิดค้นโดยตรงก็มักจะมีส่วนเกี่ยวข้อง คือ เป็นผู้ได้ใช้หรือได้รับผลจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(2) มนุษย์ที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือได้รับผลกระทบจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มนุษย์ในอนาคตประเภทนี้เป็นมนุษย์ที่เกิดจากการค้นคว้าทดลองทางวิทยาศาสตร์ ผู้เขียนคาดคะเนว่าจะสามารถเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยใช้หลักการคาดคะเนจากสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นแต่เพียงการคาดคะเนตามแนวทางของนักวิทยาศาสตร์ เช่น การโคลนนิ่ง เด็กหลอดแก้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบัน ดังนั้นตัวละครประเภทมนุษย์ในอนาคตจึงมักเกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ซึ่งผู้เขียนบรรยายให้เห็นว่าเป็นเรื่องสามัญในอนาคต ดังต่อไปนี้

นิชา รัชนีฉาย ในเรื่องคนแรกในรอบ 219 ปี ในโลกอนาคตนั้น เป็นธรรมดาที่เด็กทุกคนจะเกิดมาจากการผสมของไข่และสเปิร์มในหลอดแก้วเช่นเดียวกับนิชา ผู้เขียนได้บรรยายกำเนิดของนิชา และวิถีชีวิตของนิชาในโลกอนาคตว่า

นิชา รัชนีฉาย มีกำเนิดมาเหมือนเด็กทั่วโลก คือ จากการผสมของไข่กับสเปิร์มที่เป็นคุณแม่คุณพ่อของนิชาในหลอดแก้ว...เจริญเติบโตเป็นทารกในครรภ์เหมือนทารกทั่วโลก คือในครรภ์มดลูกเทียมเป็นเวลา 9 เดือน... เติบโตเป็นเด็กจนกระทั่งอายุถึงสามขวบเหมือนเด็กทั่วโลกคือ เติบโตอยู่ในสถานเลี้ยงเด็ก

นิชาได้มาอยู่กับหญิงชายคู่หนึ่ง ซึ่งมีฐานะเป็นคุณแม่คุณพ่อของนิชา เมื่อเธอมีอายุย่างเข้าสี่ขวบ ในที่พักเป็นอาคารสูงหนึ่งร้อยชั้นเป็นเวลาสามเดือนแล้ว นิชาก็เข้าไปอยู่ในโรงเรียนเหมือนเด็กทั่วโลก โดยทั้งเรียนและทั้งอาศัยอยู่ที่โรงเรียน หญิงชายที่เป็นคุณแม่คุณพ่อของนิชามาพบนิชาที่โรงเรียนสองเดือนครั้ง ทุกครั้งก็จะพานิชาออกไปเที่ยว กิน ชื้อของ

(คนแรกในรอบ 219 ปี : 24)

นอกจากนี้มนุษย์ในอนาคตก่อนจะแต่งงานต้องมีการตรวจยืนยันว่าสามารถเข้ากันได้ดีหรือไม่ เช่นเดียวกับนิชาและคู่รักคือ สุวัฒน์

...ผลการตรวจสอบยืนยันของคนทั้งสอง ก็ออกมาเป็นข่าวดีว่ายืนยันของคนทั้งสองเข้ากันได้เป็นอย่างดีเช่นกัน และจะไม่มีปัญหาความผิดปกติทางพันธุกรรมใด ๆ ที่ จะถ่ายทอดถึงลูกได้

(คนแรกในรอบ 219 ปี : 24)

จะเห็นได้ว่าตัวละครในเรื่องเกิดจากกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งในปัจจุบันเป็นสิ่งที่มียุอยู่แล้ว แต่ยังอยู่ในขั้นตอนการทดลอง ไม่ใช่สิ่งสามัญทั่วไป แต่ตัวละครที่เป็นมนุษย์ในอนาคตทุกคนจะเกิดจากการผสมของไข่และสเปิร์มในหลอดแก้ว ซึ่งเป็นเรื่องปกติสำหรับมนุษย์ในอนาคต

ไกร ในเรื่อง สุประตูลงบันต้าวเวลา เกิดจากการโคลนนิ่ง โดยใช้ เซลล์เพียงเซลล์เดียวของมนุษย์ผู้ชายกับไข่ของผู้หญิง ดังที่ผู้เขียนบรรยายว่า

...ไกรเป็นเด็ก...ที่กำเนิดจากกระบวนการ "โคลนนิ่ง" ไกรมีแต่พ่อที่เป็นนักธุรกิจประสบความสำเร็จมากที่สุดคนหนึ่งของประเทศไทย...รูปหล่อ แต่ก็ไม่ได้แต่งงานกับผู้หญิงคนใดเป็นตัวตน เพราะมองไม่เห็นผู้หญิงคนใดจะคู่ควร...

แต่พ่อของไกรก็อยากมีลูกที่เป็นลูกผู้ชายที่หล่อและเก่งเหมือนตน ดังนั้น ไกรจึงกำเนิดขึ้นมาจาก "เซลล์" หนึ่งเซลล์ของพ่อ และไข่ของผู้หญิงนิรนามคนหนึ่ง จากธนาคารไข่มนุษย์ โดยกระบวนการโคลนนิ่ง ไกรเป็นเด็กผู้ชายหน้าตาดีเหมือนพ่อ เก่งเหมือนพ่อ...

(สุประตูลงบันต้าวเวลา :78)

ในปัจจุบันมีการโคลนนิ่งสัตว์ได้เป็นผลสำเร็จแต่ยังไม่มีการโคลนนิ่งมนุษย์ ผู้เขียนจึงสร้างตัวละครมนุษย์ในอนาคตให้เกิดจากกระบวนการโคลนนิ่ง

ในเรื่อง โลกลับแล ตัวละครเป็นนักบินสามีกรรยาคุหนึ่งซึ่งเดินทางกลับมายังโลก แต่ก็พบว่ามนุษย์ทั้งโลกตายหมดเพราะเกิดโรคระบาด ต่อมาสามีกรรยาคุอยู่คนเดียวจึงสร้างมนุษย์โดยกระบวนการโคลนนิ่ง เพื่อหวังให้มนุษย์กลับมาเหมือนเดิมอีกครั้ง ผู้เขียนบรรยายตัวละครที่เกิดจากกระบวนการโคลนนิ่งดังนี้

"ประชาชนคนใหม่ของโลก ถือกำเนิดมาจากกระบวนการ "โคลนนิ่ง" ซึ่งเป็นกระบวนการสืบพันธุ์ของทั้งพืชและสัตว์โดยไม่อาศัยเพศ อาศัยเพียงไข่ของมนุษย์และเซลล์หนึ่งเซลล์ในร่างกายของผู้ให้กำเนิด... ประชากรโลกจึงเพิ่ม... แต่ก็ เป็นหญิงทั้งหมด หน้าตาเป็นชาวเอเชีย ผมดำเหมือนกันหมด เพราะถือกำเนิดจาก "ยีน" ใน "โครโมโซม" ของเซลล์ต้นกำเนิดคือนักวิทยาศาสตร์หญิงคนเดียวกัน..."

(โลกลับแล : 41)

ตัวละครที่เกิดจากกระบวนการโคลนนิ่งจะมีเพศ รูปร่าง หน้าตา เหมือนกับเจ้าของเซลล์ทุกประการ เช่น หากเจ้าของเซลล์เป็นผู้หญิง มนุษย์ที่เกิดจากการโคลนนิ่งก็จะเป็นผู้หญิงด้วย เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีตัวละครมนุษย์ที่เป็นผลจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ทำให้ตัวละครมีชีวิตที่เป็นอมตะโดยไม่รู้จักตาย และยังมีสิ่งๆ ที่ผิดปกติต่างจากมนุษย์คนอื่น คือ ตัวละครสามารถอยู่ในที่ ๆ มีอันตรายจากสารพิษโดยไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายแต่อย่างใด ใคร ๆ ต่างเรียกเขาว่า "มนุษย์มหัศจรรย์"

"มนุษย์มหัศจรรย์" ในเรื่อง อมตะ เป็นตัวละครที่เกิดมาพร้อมกับความผิดปกติของยีน ทำให้เขามีอายุอยู่ได้ไม่เกินสามสิบปี แต่เขาไม่ยอมแพ้พยายามหาทางศึกษาเพื่อหาทางเอาชนะความตายในที่สุดก่อนที่เขาจะถึงวัยสามสิบอันเป็นวัยที่เขาจะต้องตาย เขาได้เป็นแพทย์ที่เชี่ยวชาญคนหนึ่งของโลก พร้อมกับความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหุ่นยนต์คอมพิวเตอร์ และคอมพิวเตอร์ด้วย ดังนั้นเมื่อถึงวันที่ร่างกายเริ่มเสื่อมสลาย เขาจึงตัดสินใจ

...เขาก็ตัดสินใจครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์การแพทย์ของโลก เขาให้หมอหุ่นยนต์ที่เขาประดิษฐ์ขึ้นมาเอง เป็นหมอหุ่นยนต์คอมพิวเตอร์ที่เชี่ยวชาญ การผ่าตัดสมองและเปลี่ยนแปลงยีนของสมองอย่างที่ไม่เคยมีใครทดลองทำกันมาก่อน

สมองบางส่วนของเขาจึงถูกเปลี่ยนเซลล์สมองใหม่ที่เขาได้รับ เป็นเซลล์สมองที่ประกอบจากเซลล์สมองส่วนหนึ่งของเขาเอง ผสมผสานกับชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ชีวภาพขนาดระดับเดียวกับเซลล์สมอง...

(อมตะ : 186)

ผลจากการผ่าตัดสมองครั้งนี้ทำให้เขามีชีวิตที่ยืนยาวและยิ่งไป
กว่านั้น

...ยังทำให้เขาสามารถใช้ชีวิตอยู่กับสิ่งที่เขาคาดว่าเป็นอันตรายต่อมนุษย์ธรรมดาได้อย่างที่เขาคาดไม่ถึง...ไม่ว่าจะเป็นสารเคมีเป็นพิษ ก๊าซพิษ เชื้อโรค กัมมันตภาพรังสี...ดูเหมือนว่าทุกครั้งที่ร่างกายของเขาได้รับสิ่งที่เขาคาดว่าเป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไป เซลล์ในร่างกายของเขาส่วนหนึ่งก็จะตายไป ถูกทำลายไป ดังเช่นมนุษย์ทั่ว ๆ ไป แต่จะมีเซลล์ใหม่เกิดขึ้นมาแทนอย่างรวดเร็วอย่างที่ตัวเขาเองก็สังเกตเห็น แม้แต่ความชราที่เขาชะงักชีวิตของเขาไม่ได้ เมื่อเวลาผ่านไปเมื่อเซลล์ร่างกายและอวัยวะส่วนใดเสื่อมสภาพตามสังขารก็จะเกิดมีเซลล์ใหม่ขึ้นมาทดแทน ทำให้อวัยวะทุกส่วนในร่างกายของเขาอยู่ในสภาพสมบูรณ์เป็นปกติดังเช่นคนวัยฉกรรจ์ที่สุขภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ เขาจึงกลายเป็น “มนุษย์มหัศจรรย์” ที่ดูจะเป็นอมตะ...

(อมตะ : 86)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนสร้างตัวละครมนุษย์ในอนาคตโดยให้ตัวละครมีอายุยืนยาวกว่ามนุษย์ปกติทั่วไปและสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษได้ อันเป็นผลจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้เขียนสร้างตัวละครที่แตกต่างจากมนุษย์ธรรมดาทั่ว ๆ ไป โดยอาศัยวิทยาศาสตร์เป็นตัวแก้ปัญหาความผิดปกติของยีนของตัวละครที่มีมาตั้งแต่กำเนิด จนเกือบจะทำให้ตัวละครต้องเสียชีวิตเมื่ออายุ 30 ปี ผลจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ทำให้ตัวละครมีชีวิตที่เป็นอมตะไม่มีวันตาย และยังทำให้ตัวละครมีความสามารถพิเศษกว่ามนุษย์ทั่ว ๆ ไป แต่จะเห็นได้ว่าผู้เขียนมิได้บรรยายลักษณะทางกายภาพของตัวละครเลย เนื่องจากไม่เกี่ยวกับปัญหาสำคัญของเรื่อง ผู้เขียนจึงเว้นไว้ให้ผู้อ่านคาดเดาเอง ว่าลักษณะทางกายภาพของตัวละครนี้คงเหมือนมนุษย์สามัญในปัจจุบัน

ตัวละครที่เกิดจากผลกระทบของความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นตัวละครที่ผู้เขียนสร้างให้มีลักษณะที่ผิดปกติกว่ามนุษย์ธรรมดาทั่วไป โดยใช้เหตุผลในความเป็นไปได้ของสิ่งที่เกิดขึ้น คือ สร้างให้ตัวละครมีลักษณะทางกายภาพคือรูปร่างหน้าตาให้แตกต่างจากมนุษย์ธรรมดาทั่ว ๆ ไป ความเปลี่ยนแปลงทางรูปร่างเกิดขึ้นเพราะสารกัมมันตภาพรังสีจากสงครามโลกครั้งที่ 3

"ในทันทีที่สงครามนิวเคลียร์เกิดขึ้น มนุษย์จำนวนเกือบครึ่งโลกจะเสียชีวิตทันที มนุษย์ที่รอดชีวิตจะต้องเผชิญกับ "ฤดูหนาวนิวเคลียร์" (Nuclear Winter) และคาดกันว่าต้องเผชิญกับโรคระบาดคล้ายโรคเอดส์ ฤดูหนาวนิวเคลียร์เป็นสภาพที่มีมืดและหนาวเย็นของโลกที่เกิดจากฝุ่นผงและเขม่าควันไฟจากการเผาไหม้ของระเบิดนิวเคลียร์ ลอยตัวไปจับกลุ่มเป็นเมฆดำหนาที่ปกคลุมไปทั่วโลก จนแสงอาทิตย์ส่องลงมาไม่ถึงพื้นผิวโลก ทำให้สิ่งมีชีวิตค่อย ๆ เสียชีวิต มนุษย์อาจไม่ตายหมด มนุษย์ที่อยู่รอดต่อไปจะเป็นมนุษย์พันธุ์ใหม่ เป็นมนุษย์มิวเตชัน มีรูปร่างพิกลพิการอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงยีนจากกัมมันตภาพรังสีและสภาพแวดล้อมอันเลวร้ายของโลกหลังสงครามนิวเคลียร์...

(ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2532:65-66)

จากข้อความข้างต้นทำให้ผู้เขียนสร้างตัวละครที่มีรูปร่างพิกลพิการ หรือที่เรียกว่า "มิวเตชัน" ได้แก่เรื่อง อมนุษย์

ในเรื่อง อมนุษย์ ผู้เขียนสร้างให้ตัวละครต้องเผชิญกับสารกัมมันตภาพรังสี ทำให้ตัวละครในเรื่องมีรูปร่างผิดปกติ อันเป็นผลมาจากสารกัมมันตภาพรังสี ดังที่ผู้เขียนบรรยายว่า

"มนุษย์" ในชุดสีเงินเป็นมัน ดูแข็งแรงเหมือนกันหมด และหน้าตาของทุกคนที่เหมือนกันหมดอีกด้วย เป็นรูปหน้าสี่เหลี่ยม ปากหนา จมูกใหญ่แบน คิ้วหนา ตาหรีเล็ก หน้าผากโปน และบนศีรษะไม่มีเส้นผมแม้แต่เส้นเดียว...ทุกคน...มีนิ้วมือข้างละหกนิ้ว..."

(อมนุษย์ : 12)

นอกจากผู้เขียนจะสร้างให้ตัวละครมีลักษณะที่ผิดปกติอันเกิดจากกัมมันตภาพรังสีแล้ว ผู้เขียนยังสร้างให้ตัวละครมีลักษณะที่พิเศษกว่ามนุษย์ทั่วไปนั่นคือ สามารถอยู่ใต้น้ำได้โดยที่ไม่เป็นอันตราย ผู้เขียนสร้างให้ตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา ได้แก่เรื่อง เมืองใต้น้ำ

วาริ ในเรื่อง เมืองใต้น้ำ เป็นตัวละครที่อาศัยอยู่ในเมืองใต้น้ำ เพราะบรรพบุรุษของเธอเปลี่ยนแปลงยีนจนสามารถหายใจใต้น้ำได้ ดังบทสนทนาที่วาริกล่าวกับก้องว่า

ก้องทำตาโตค้างอย่างไม่อยากเชื่อสายตา พิมพ์ออกมาเสียงดังว่า

"เธอเป็นนางเงือก"

"ฉันและพวกเรานี้ไม่ใช่นางเงือกหรือนายเงือกอะไรหรอก"

เด็กสาวบอกกับก้องหลังจากที่น้ำถูกไล่ออกไปจากห้องที่เธอเพิ่งจะแหวกว่ายอยู่ แล้วระจกไล่น้ำก็เลื่อนหายเข้าผนังห้องด้านหนึ่งไป

"แล้วเธอหายใจในน้ำได้ยังไง เธอมีเหงือกเหมือนปลาหรือ?" ก้องถามอย่างสงสัย เด็กสาวหัวเราะ

"จะว่าอย่างนั้นก็ได้อ เรามีกีบเหงือกพิเศษคล้ายปลา แต่ไม่เหมือนของปลา"

"ก้องมองสำรวจร่างของเด็กสาว ทำหน้างุน "แล้วเหงือกของเธออยู่ไหน?"

"อยู่ทุกส่วนที่ปกคลุมร่างกายของพวกเรา ผิวหนังของเราที่จะเปลี่ยนสภาพให้รับออกซิเจนจากน้ำได้ ในหูของเรา มีส่วนกรองน้ำคล้ายเหงือกรับออกซิเจนได้"

"แล้วพวกเธอได้สิ่งเหล่านี้มาอย่างไร? หรือว่าพวกเธออยู่ใต้น้ำอย่างนี้มานานแสนนานตั้งแต่กำเนิดบรรพบุรุษของพวกเธอแล้ว"

"ไม่ใช่หรอก บรรพบุรุษของพวกเราก็เป็นมนุษย์ธรรมดาเช่นเธอนี้แหละ แต่ในอดีตเมื่อประมาณสามร้อยปีมาแล้ว บรรพบุรุษของเราได้ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าของยุคนั้น เปลี่ยนแปลงยีนของพวกเราจนกระทั่งสามารถหายใจในน้ำได้ แล้วบรรพบุรุษของเราที่เบื่อโลกข้างบนก็แอบลงมาสร้างเมืองใต้น้ำอยู่ จนกระทั่งทุกวันนี้..."

(เมืองใต้น้ำ : 49)

ในเรื่องนี้จึงมีตัวละครมนุษย์อนาคต 2 แบบ คือมีวิวัฒนาการต่างกัน และมีชีวิตความเป็นอยู่แยกออกจากกันอย่างชัดเจน ก้องจึงไม่รู้ว่าวารีมีชีวิตได้อย่างไรในน้ำ เพราะเขาเป็นมนุษย์อนาคตที่มีลักษณะเหมือนมนุษย์ปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์จะเห็นว่าตัวละครประเภทมนุษย์ในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ มนุษย์ปัจจุบัน และมนุษย์ในอนาคต มนุษย์ปัจจุบันมักจะเป็นมนุษย์ที่มีลักษณะทางกายภาพเช่นเดียวกับมนุษย์ปกติทั่วไป และมักจะมีบทบาทเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เช่น ตัวละครเป็นนักวิทยาศาสตร์ วิศวกร เป็นต้น ส่วนมนุษย์ในอนาคตที่เกิดขึ้นตามลักษณะทางชีววิทยาแบบสามัญจะเป็นมนุษย์ที่มีรูปร่างหน้าตาเช่นเดียวกับมนุษย์ในปัจจุบันทุกประการ แต่มนุษย์ในอนาคตที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เช่น การโคลนนิ่ง เด็ก

ตลอดแก่วาจมีลักษณะกายภาพเหมือนหรือต่างไปจากมนุษย์สามัญในปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้เขียนยังสร้างให้ตัวละครมนุษย์ในอนาคตเกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย คือให้ร่างกายมีลักษณะที่ผิดปกติกว่ามนุษย์ทั่วไป โดยสร้างให้ตัวละครถูกสารกัมมันตภาพรังสีจากสงครามโลก เป็นผลให้มนุษย์ที่ถูกสารกัมมันตภาพรังสีกลายเป็น "มนุษย์มิวเตชัน" คือ มนุษย์ที่มีรูปร่างผิดไปจากเดิม ตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายทำให้สามารถอาศัยอยู่ในน้ำได้

3.2.1.2 มนุษย์ต่างดาว เป็นตัวละครที่นักเขียนเรื่องวิทยาศาสตร์นิยมสร้างมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมนุษย์มีความเชื่อเกี่ยวกับมนุษย์ต่างดาวมานานแล้วว่า มนุษย์ต่างดาวมีจริงและอาศัยอยู่บนดาวเคราะห์ดวงใดดวงหนึ่งหรือหลายดวงในจักรวาล เรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ต่างดาวและสิ่งมีชีวิตจากนอกโลกยังอยู่ในความเชื่อและความสนใจของคนทั่วไปอย่างไม่เสื่อมคลายจนถึงทุกวันนี้

ตัวละครประเภทมนุษย์ต่างดาว เป็นตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้นจากความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับมนุษย์ต่างดาวหรือมนุษย์ที่มีภูมิปัญญาจากดวงเคราะห์ดวงอื่น ๆ บงกชสิงห์กุล (2536:93-97) ได้ศึกษาเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ในช่วง พ.ศ. 2515-พ.ศ. 2530 และได้แบ่งลักษณะของมนุษย์ต่างดาวออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) มนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะเหมือนมนุษย์ มนุษย์ต่างดาวประเภทนี้มีลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ รูปร่างหน้าตาและลักษณะนิสัยพฤติกรรม เช่นเดียวกับมนุษย์บนโลก
- 2) มนุษย์ต่างดาวมีลักษณะไม่เหมือนมนุษย์ มนุษย์ต่างดาวประเภทนี้มีลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ รูปร่างหน้าตาแตกต่างจากมนุษย์บนโลก แต่มีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมเช่นเดียวกับมนุษย์
- 3) มนุษย์ต่างดาวมีความสามารถเหนือมนุษย์ คือ มนุษย์ต่างดาวที่มีความสามารถพิเศษเหนือกว่ามนุษย์ คือ มีพลังจิตสูง

จากการวิเคราะห์เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ในด้านการสร้างตัวละครประเภทตัวละครมนุษย์ต่างดาว สามารถแบ่งตัวละครออกได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. มนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะทางกายภาพเหมือนมนุษย์ คือ มนุษย์ต่างดาวที่มีรูปร่างหน้าตาเหมือนมนุษย์ และมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับมนุษย์ ได้แก่ เรื่องชายดวงจันทร์ กำแพงที่ขอบระบบสุริยะ โลกใหม่ใกล้ขอบกาแล็กซี ทายาทเผ่าพันธุ์มนุษย์โลก

ในเรื่องชายดวงจันทร์ มนุษย์ต่างดาวเดินทางมาจากดาวเคราะห์ดวงหนึ่งมายังโลก ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวที่เหมือนกับมนุษย์ว่า

"ร่างสูงใหญ่ผิดคนทั่วไป หน้าอ้วนกลม ตาเล็ก ผมยาวเกือบถึงไหล่...ชาย
ร่างสูงใหญ่ หน้าอ้วนกลมในชุดเสื้อแขนยาวลายดอกไม้เต็มตัว กางเกงสีเขียวแก่..."

(ชายดวงจันทร์ : 41)

ในเรื่องกำแพงที่ขอบระบบสุริยะ กล่าวถึงกลุ่มมนุษย์ต่างดาวใน
จักรวรรดีกาเล็กซีผู้รักสันติภาพและความสงบ ผู้เขียนบรรยายลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ต่าง
ดาวที่เหมือนกับมนุษย์ว่า

"ผมขาวหนวดเคราขาว...ใบหน้าแจ่มใส ทำหิ้งามสง่า ในชุดเสื้อคลุมยาว
สีขาวหลวม ๆ กำลังยืนอยู่ในห้องโถง..."

(กำแพงที่ขอบระบบสุริยะ : 41)

ในเรื่องโลกใหม่ใกล้ขอบกาแล็กซี กล่าวถึงกลุ่มมนุษย์ต่างดาวแห่ง
ดาวเคราะห์ศูนย์กลางของจักรวรรดีกาเล็กซี ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวกลุ่มนี้ว่า

"...คณะผู้อาวุโสจำนวนแปดคน นำโดยผู้อาวุโสสูงสุดผมยาว หนวด
และเครายาวขาวโพลนอย่างงามสง่าทั้งศีรษะและใบหน้า ทุกคนสวมชุดผ้าคลุมสี
ขาวยาวหลวม ๆ ถึงพื้น แขนยาว..."

(โลกใหม่ใกล้ขอบกาแล็กซี :48)

ในเรื่องทายาทเผ่าพันธุ์มนุษย์โลก ตัวละครเป็นมนุษย์ต่างดาว
จากดาวนครหลวงแห่งจักรวรรดีกาเล็กซี ผู้เขียนบรรยายตัวละครมนุษย์ต่างดาวว่า

"ร่างเล็ก ผมยาวสีดำสนิท ตากลมโต ปากบางสวยของดาวัลธาม เธอ
กำลังอยู่ในชุดผ้าตัวนวล้ายแพรสีแดงสดทั้งตัว...ร่างที่สูงกว่าเล็กน้อยผมหยิกดำ
สนิทสันตติหน้าศีรษะในชุดยาวหลวม ๆ สีน้ำตาลของอุลตรา กล่าวอย่างครุ่นคิด
แล้วกล่าวต่อว่า..."

(ทายาทเผ่าพันธุ์มนุษย์โลก :46)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่านอกจากมนุษย์ต่างดาวจะมีรูปร่างหน้าตาเหมือนมนุษย์แล้วยังมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับมนุษย์อีกด้วย นั่นคือ มนุษย์ต่างดาวแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเหมือนกับมนุษย์โลก

2. มนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะทางกายภาพบางส่วนคล้ายมนุษย์ คือ มนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะทางกายภาพบางส่วนคล้ายมนุษย์ เช่น อาจจะมี ตา หู ปาก คิ้ว เช่นเดียวกับมนุษย์แต่จะมีส่วนที่แตกต่างหรือไม่เหมือนมนุษย์ เช่น มนุษย์ต่างดาวไม่มีคิ้ว หูแหลม ตัวโตกว่า มนุษย์ธรรมดา เป็นต้น ได้แก่เรื่อง โทรทัศน์อวกาศยึดโลก วิพากษ์มนุษย์ต่างดาว ทูตสาวจากดาวบาร์นาร์ด สุริยะกับวสันต์ อย่าดีกว่า ใจแอนทิส เพื่อนใหม่จากซีริอัส

ในเรื่อง โทรทัศน์อวกาศยึดโลก กล่าวถึงมนุษย์ต่างดาวที่ต้องการยึดครองโลก โดยควบคุมจิตใจมนุษย์แต่ไม่สำเร็จ ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวว่า

"กัมตันยานรบอวกาศจากแถบใกล้ใจกลางกาแล็กซีทางช้างเผือกผู้มีร่างสูงใหญ่ ตาโต คิ้วหนา แต่บนศีรษะไม่มีเส้นผม อยู่ในชุดรัดรูปสีเขียว

(โทรทัศน์อวกาศยึดโลก : 44)

ในเรื่อง วิพากษ์มนุษย์ต่างดาว คาร์นเป็นมนุษย์ต่างดาวที่เดินทางมายังโลกเพื่อหาดาวเคราะห์ดวงใหม่ที่จะเป็นบ้านเกิดของเขา ผู้เขียนบรรยายรูปร่างของคาร์นว่า...

ตาหรีเล็กและยาว ไม่มีคิ้ว ใบหน้าสี่เหลี่ยม ปากบางเกือบเป็นเส้นตรง
จมูกใหญ่ ศีรษะล้านเรียบ ทำให้คาร์นดูน่ากลัว

(วิพากษ์มนุษย์ต่างดาว : 71)

ในเรื่อง ทูตสาวจากดาวบาร์นาร์ด ผู้เขียนบรรยายลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ต่างดาวผู้หญิงไว้ว่า

"ปากสวย จมูกโตง ตาโต ผมบลอนด์เป็นประกาย ถูกรวบเป็นทรงสูงที่แปลก...แต่ชวนมอง สิ่งเดียวบนใบหน้าหรือศีรษะของเธอที่บอกว่าเธอไม่ใช่สัตว์สาวแสนสวยจากโลก คือ ใบหูที่เรียวยแหลมทั้งด้านบนและด้านล่าง แต่สิ่งเดียวนั้นกลับทำให้เธอดูสวยแปลกยิ่งขึ้นอีก

(ทูตสาวจากดาวบาร์นาร์ด :48)

ในเรื่องสุริยะกับวสันต์ มนุษย์ต่างดาวมีลักษณะดังนี้

“มนุษย์จากยานบินทั้งสามคน หน้าตาประหลาดเหมือนกันหมด หนูกางใหญ่ ตาโต จมูกแหลม ปากบาง ไม่มีคิ้ว ไม่มีผม รูปร่างพอ ๆ กับสุริยะ แต่สูงกว่าสุริยะประมาณสิบห้าเซนติเมตร ทั้งสามคนเดินตรงมายังสุริยะที่ยืนตัวแข็งทำตาโต จ้องมองดูมนุษย์หน้าตาประหลาดอยู่อย่างตื่นเต้น

(สุริยะกับวสันต์ :40)

ในเรื่องอย่าดีกว่า มนุษย์ต่างดาวแห่งดาวเคราะห์โมอูก้าต้องการดูความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจากโลกมนุษย์ จึงปะปนอยู่กับพวกมนุษย์โดยการพรางส่วนที่แตกต่างจากมนุษย์ มนุษย์ต่างดาวจากดาวเคราะห์โมอูก้า มีลักษณะทางกายภาพดังนี้

ในทันทีที่ประตูหรือมิติหายไป มนุษย์ทุกคนก็ถอดแว่นตาดำ และดึงผ้าโพกศีรษะอย่างโล่งใจ เผยให้เห็นตาสีม่วงโตกว่ามนุษย์โลกเกือบสองเท่า และหูใหญ่ปลายแหลมทั้งด้านบนและด้านล่าง...

(อย่าดีกว่า : 49)

ในเรื่องใจแฉก ผู้เขียนบรรยายมนุษย์ต่างดาวชาวนาทานว่ามีรูปร่างหน้าตาเหมือนมนุษย์โลกทุกประการ ยกเว้นขนาดของร่างกายที่สูงกว่ามนุษย์หลายเท่า ดังนี้

กัปตันถูกขี้นอยู่ต่อหน้าผู้นำชาวนาทานรูปร่างสูงใหญ่กว่าเขาถึงห้าเท่า ผู้นำชาวนาทานที่มีรูปร่างหน้าตา เหมือนมนุษย์โลกทุกประการยกเว้นขนาดของร่างกาย ผู้นำชาวนาทานเป็นชายสูงอายุ ผมหาว ไร่นวดยาวขาว แต่งตัวสวมชุดเสื้อคลุมร่างแบบหลวม ๆ สีขาวมีขลิบทองและลวดลายเป็นทางบางแห่ง...

(ใจแฉกตอนที่ 1 : 82)

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้บรรยายมนุษย์จากดาวเคราะห์ใจแฉกที่หวังจะหาเรื่องทำสงครามกับดาวเคราะห์นาทานโดยแกล้งทำเป็นป่วยเพื่อจะอ้างได้ว่ามนุษย์นาทานเป็น

ฝ่ายทำ ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์จากดาวใจแอนทิสว่ามีรูปร่างหน้าตาเหมือนมนุษย์โลกทุกประการยกเว้นขนาดของร่างกาย

เมื่อเห็นร่างของผู้ป่วยจากดาวใจแอนทิสที่กำลังจะตายของมนุษย์นาทานที่รักสงบ ร่างที่นอนราบอยู่ไม่ใช่มนุษย์ประหลาดดังที่กัปตันและไลราห์วันเกรง แต่เป็นยิ่งกว่า...มนุษย์ประหลาด มนุษย์นาทานเป็นเสมือนยักษ์อยู่แล้วสำหรับมนุษย์โลกดังเช่นกัปตันฤกษ์ แต่มนุษย์จากดาวใจแอนทิสเป็นซูเปอร์ยักษ์ของยักษ์นาทานเสียอีก

ร่างที่นอนเหยียดยาว เป็นร่างที่ใหญ่โตและยาว ประดุจดั่งขุนเขาทีเดียว
(ใจแอนทิสตอนที่ 1 : 82)

ในเรื่องเพื่อนใหม่จากซีริอัส ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวดังนี้

...มีลักษณะกึ่งเด็กกึ่งผู้ใหญ่ หูกางผิมนุษย์ทั่วไป ตาโตเกือบเป็นวงกลม คิ้วบางและสีจางมาก จนกระทั่งเกือบเป็นคนไม่มีคิ้ว ผมหดหยิกสีน้ำตาลเข้ม จนเกือบเป็นสีแดง แต่งตัวอยู่ในชุดคล้ายลูกเสืออากี้

(เพื่อนใหม่จากซีริอัส : 41)

จากการวิเคราะห์ตัวละครมนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะทางกายภาพบางส่วนคล้ายมนุษย์ จะเห็นได้ว่ามนุษย์ต่างดาวมีจมูก ตา คิ้ว ปาก เหมือนมนุษย์ แต่ลักษณะของตา หู คิ้ว จะไม่เหมือนกับมนุษย์ ผู้วิจัยเห็นว่าตัวละครมนุษย์ต่างดาวจากเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของซัยคุปต์ มีลักษณะร่วมที่เหมือนกันคือ มนุษย์ต่างดาว ไม่มีคิ้ว ไม่มีผมบนศีรษะ ตาโต จมูกใหญ่ และใบหูที่เรียวแหลมทั้งด้านบนและด้านล่าง ส่วนขนาดของร่างกายตัวละครบางตัวก็มีขนาดเท่า ๆ กับมนุษย์ ในขณะที่ตัวละครบางตัวมีขนาดของร่างกายที่ใหญ่กว่ามนุษย์บนโลกมาก

3. มนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะทางกายภาพไม่เหมือนมนุษย์ ผู้เขียนสร้างให้มนุษย์ต่างดาวประเภทนี้มีรูปร่างหน้าตาที่แตกต่างจากมนุษย์ แต่มีพฤติกรรมเช่นเดียวกับมนุษย์ ได้แก่เรื่อง ผู้รุกรานจากต่างดาว 2 วีรบุรุษเจียบ เจ้าโลกใหม่ อารธลับกองทัพโลก คำเตือนจากรอร์ เฟ่น มนุษย์หมอกกัมมันตรังสี ผู้พิทักษ์จากอวกาศ ผู้พิชิต

เรื่องผู้รุกรานจากต่างดาว มนุษย์ต่างดาวแห่งดาวเคราะห์สีน้ำเงิน ถูกมนุษย์จากโลกเดินทางไปรุกรานและไล่ฆ่า ผู้เขียนบรรยายลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ต่างดาวว่า

"ดวงอาทิตย์สองดวง แข่งกันฉายแสงสีเหลืองที่ไม่ร้อนแรงนัก ดาวเคราะห์สีน้ำเงินอาบร่างของอวกาศที่สูงเพียงประมาณไหล่ของมนุษย์โลก

อวกาศหันหน้าแหลมเล็กคล้ายหนูของมนุษย์ค่างดาวแห่งดาวเคราะห์สีน้ำเงินไปพุดกับजूका...ร่างของมนุษย์ค่างดาวजूका ก้าวออกมาในเคียงข้างอวกาศ...ผู้รุกรานจากดาวเคราะห์โลกขยับก้าวเดินมาข้างหน้า ตรงเข้าหาร่างมนุษย์ค่างดาวไว้ปีกแห่งดาวเคราะห์สีน้ำเงิน มนุษย์ค่างดาวชาย-หญิงที่ยืนปีกหลักมัน...

(ผู้รุกรานจากต่างดาว : 41)

เรื่อง 2 วีรบุรุษเงียบ มนุษย์ต่างดาวเดินทางมายังโลกเพื่อสืบดูท่าทีของมนุษย์ ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวดังนี้

ภายในยานอวกาศ หัวหน้าหน่วยสอดแนมรูปร่างคล้ายมนุษย์สูงประมาณ เจ็ดฟุต อยู่ในชุดเครื่องแบบคล้ายทหารกระทัดรัด รอบตัวเต็มไปด้วยอุปกรณ์ช่วยชีวิตและอาวุธประจำตัวหลากชนิด หัวหน้าหน่วยสอดแนมจากต่างดาวหยุดอยู่กับที่ห่างจากป้องกันแบ่งประมาณเจ็ดถึงแปดก้าว ตาทั้งสองบนใบหน้าลักษณะคล้ายจระเข้ แสดงแววพิศวง แยกเขี้ยว เผยให้เห็นฟันแหลมคมเรียวยาวเป็นแถวยาว ไม่ผิดกับฟันจระเข้

(2 วีรบุรุษเงียบ : 34-35)

เรื่องเจ้าโลกใหม่ มนุษย์ต่างดาวจากดาวรอสส์-128 วางแผนยึดครองโลก ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวจากดาวรอสส์-128 ว่า

"มนุษย์แมลงที่มีรูปร่างแขนขาทั่วไปคล้ายมนุษย์ แต่มีหน้าคล้ายตั๊กแตน...

(เจ้าโลกใหม่ : 41)

เรื่องอาวุธลับกองทัพโลก มนุษย์จากดาวเคราะห์แอนเจลล่าต้องการหนีภัยธรรมชาติจากดวงอาทิตย์ จึงต้องการแสวงหาดาวเคราะห์ดวงใหม่เพื่อใช้เป็นที่อยู่แทนดาวเคราะห์ดวงเดิม มนุษย์ต่างดาวมีลักษณะดังนี้

...มนุษย์แอนเจลล่าที่สูงประมาณหกฟุต มีปีกใหญ่สองข้างหน้าคล้ายสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบนโลกที่เรียกว่าหนู และหูกางใหญ่...

(อาวุธลับกองทัพโลก : 75)

ในเรื่องคำเตือนจากธอร์ เรื่องแผ่น และเรื่องผู้พิชิต ผู้เขียนสร้างรูปร่างลักษณะของมนุษย์ต่างดาวให้มีลักษณะทางรูปร่างเป็นสัตว์

เรื่องคำเตือนจากธอร์ ยานอวกาศต้องการเดินทางค้นหามนุษย์ที่อยู่ร่วมจักรวาล ในที่สุดพวกเขาก็ได้พบกับมนุษย์ต่างดาวจากดาวเคราะห์ธอร์ มนุษย์ต่างดาวมีรูปร่างดังนี้

...มนุษย์ธอร์ที่มีอยู่สามคนในห้อง ทุกคนมีหน้าตาและการแต่งกายที่เหมือนกันอย่างชนิดแยกกันไม่ออก...

มนุษย์ธอร์ที่มีลักษณะคล้ายหมีแพนด้ายักษ์ แต่เป็นมนุษย์แพนด้ายักษ์ อ้วนกลมสูงเพียงประมาณหนึ่งเมตร สวมเสื้อสีเหลือง ไม่มีแขนสวมกางเกงยาวถึงเข่าสีเขียว มีสายคล้องที่ไหล่สองสาย

(คำเตือนจากธอร์ : 48)

เรื่องแผ่น ศาสตราจารย์จักร ดารา นักดาราศาสตร์ไทยได้รับสัญญาณจากมนุษย์ต่างดาวว่าจะเดินทางมาเยือนโลก ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวเหมือนกับเรื่องคำเตือนจากธอร์ว่า

มนุษย์ต่างดาวที่สูงประมาณหนึ่งเมตร ตัวป้อมกลม ขนยาวปกคลุมทั้งตัว ใบหน้าที่เหมือนหมีแพนด้า ตาโต สวมชุดคล้ายใยสังเคราะห์สีแดงสดใส เหมือนกันหมด แขนสั้นคล้ายแขนเด็กทารก...

(แผ่น : 49)

ในเรื่องผู้พิชิต มนุษย์ต่างดาวจากดาวเคราะห์ดวงหนึ่งเดินทางมายึดครองโลกเพื่อขยายอาณานิคม ผู้เขียนบรรยายรูปร่างของมนุษย์ต่างดาวว่ามีลักษณะคล้ายแมง

...ร่างใหญ่สูงเกือบหกฟุต ใบหน้าแคเรียดขริ่ม หนวดไม่กี่เส้นยาว หน้าเต็มไปด้วยขนและเคราหนา อยู่ในชุดหนังสีน้ำเงินเข้ม คาดเข็มขัดหนังสีน้ำตาล หนา พกอาวุธรูปร่างแปลกในซองอาวุธที่สะโพก

(ผู้พิชิต : 46)

เรื่องมนุษย์หมอกกัมมันตรังสี ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวว่ามีลักษณะเหมือนกลุ่มหมอกรวมตัวกัน ดังนี้

...ภาพคล้ายหมอกหรือควันหลากสี ลอยออกมาจากประตูหมอกหรือควันหลากสีเปลี่ยนรูปร่างตลอดเวลา แต่ก็ปรากฏเห็นคร่าว ๆ เป็นรูปร่างคล้ายรูปปั้นมนุษย์หิมะ ขนาดเท่าเด็กมนุษย์โลก อายุประมาณสิบขวบ...ร่างมนุษย์หมอกสีเขียว สีน้ำเงิน และสีเหลืองสลับกันที่กำลังเคลื่อนที่เสมือนหนึ่งอย่างสนุกสนาน ระหว่างกิ่งก้านต้นไม้ที่กระจายกันอยู่อย่างค่อนข้างห่าง...

(มนุษย์หมอกกัมมันตรังสี : 47-48)

เรื่องผู้พิทักษ์จากอวกาศ มนุษย์ต่างดาวชาวเคราะห์ดาร์ลต้องการยึดครองโลก ผู้เขียนบรรยายลักษณะของมนุษย์ต่างดาวว่า

...ทุกคนมีรูปร่างหน้าตาดคล้ายคลึงกันมาก คือ รูปร่างสูงใหญ่ สูงประมาณเจ็ดฟุต ปากหนา จมูกบานใหญ่และแพบ ตาเรียวเล็ก ไม่มีคิ้ว ศีรษะล้านเกือบครึ่ง ผมที่เหลือยาวถึงไหล่ ตามร่างกายและแขนที่โผล่ออกมาจากชุดรัดรูปพร้อมออกศึก เป็นลายเกล็ดคล้ายงู

ชุดที่สวมอยู่เป็นชุดคล้ายหนังสีน้ำตาล มีสายสะพายพาดตัวสำหรับพกอาวุธ เป็นเครื่องยิงรูปร่างแปลก ๆ

(ผู้พิทักษ์จากอวกาศตอนที่ 1 : 76)

4. มนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะทางกายภาพไม่เหมือนมนุษย์และมีความสามารถพิเศษ เช่น มีพลังจิต เป็นต้น ได้แก่ เรื่อง ผู้รุกรานจากดาวมาด้า จัมปีแห่งดาวอังคาร
เรื่อง ผู้รุกรานจากดาวมาด้า ตัวละครมนุษย์ต่างดาวเป็นมนุษย์ที่มีพลังจิต ผู้เขียนบรรยายลักษณะตัวละครว่า

มนุษย์มาด้า...ในชุดผ้าคลุมหลวม ๆ ยาวจากไหล่ถึงเท้า ใบหน้าและผิวหนังสีเขียวเขียวย่น...ตายาวริบบนหน้ารูปสามเหลี่ยมคล้ายสัตว์เลื้อยคลานของทุกคน แสดงความกระวนกระวายแต่ก็มีแววดุดัน...

(ผู้รุกรานจากดาวมาด้า : 46)

ผู้เขียนกล่าวถึงพลังจิตของมนุษย์ต่างดาวจากดาวเคราะห์มาด้าว่า

มนุษย์มาด้า มีพัฒนาการสูงด้านพลังจิต ด้านการสื่อสารด้วยคลื่นสมอง...

(ผู้รุกรานจากดาวมาด้า : 46)

เรื่อง จัมปีแห่งดาวอังคาร จัมปีเป็นมนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะเป็นผลึก ผู้เขียนบรรยายลักษณะของจัมปีว่า

สิ่งมีชีวิตนั้นมีลักษณะภายนอกคล้ายก้อนผลึกทรงกลมขนาดใหญ่กว่าลูกฟุตบอลประมาณสองเท่า...

แต่เป็นก้อนผลึกที่มีชีวิตอย่างแน่นอน เพราะเคลื่อนที่ได้ การเคลื่อนที่แบบแปลก ๆ คล้ายลูกยางหรือลูกฟุตบอลที่กลิ้งหรือเด็งหรือกระโดดได้ แล้วก็สามารถลอยตัวอยู่ในอากาศของดาวอังคารได้ รูปร่างของก้อนผลึกมีชีวิตแปลก ๆ นี้ดูจะเปลี่ยนลักษณะได้ เพราะบางครั้งก็ดูจะเหมือนมีส่วนคล้ายขาเล็ก ๆ สั้น ๆ สองข้างงอกออกมา ทำให้ "เจ้าตัวผลึก" เดินเตาะเตาะได้

(จัมปีแห่งดาวอังคาร : 79)

เมื่อสัณฐานจะพาจัมปีกลับมายังโลก จัมปีไม่ยอมมาด้วยแต่เจ้าหน้าที่ดาวอังคารต้องการพาจัมปีกลับมาศึกษาถึงโลกมนุษย์ จัมปีโกรธมากอาละวาดทำลายห้องเก็บ

ตัวอย่างจากดาวอังคาร กับต้นยานอวกาศใช้ป็นยี่งร่างของจัมปี แต่ปรากฏว่าร่างของจัมปีที่แตกกระจายกลับมีชีวิตขึ้นมาใหม่

อาวุธปืนเลเซอร์หกกระบอกยิงแสงเลเซอร์พุ่งเข้าใส่ร่างจัมปีประกายไฟพุ่งจากร่างของจัมปีแล้วสัญญาชัยก็แทบจะหยุดหายใจ เมื่อเห็นร่างของจัมปีแตกกระจายเป็นผลึกเล็ก ๆ น้อย ๆ มากมายตกลงกองสู่พื้น กระจายอยู่เกือบเต็มห้องเก็บตัวอย่าง...ก่อนผลึกเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่นอนนิ่งอยู่พลันมีชีวิตขึ้นมา เคลื่อนไหวได้ขึ้นมา แล้วก็ลอยขึ้นมาจากพื้นห้อง และทุกชิ้นก็กำลังขยายขนาดโตขึ้น...บางชิ้นก็รวมกันเกิดเป็นชิ้นผลึกใหญ่ชิ้นหนึ่ง ...

(จัมปีแห่งดาวอังคาร : 80)

และเมื่อจัมปีหายไกรธก็กลับกลายเป็นจัมปีในลักษณะเหมือนเดิม จากการวิเคราะห์ตัวละครมนุษย์ต่างดาวจะเห็นว่ามนุษย์จากดาวมาต่ำเป็นมนุษย์ที่มีพลังจิตสูง และพยายามจะใช้พลังจิตยึดสมองของพวกมนุษย์ ส่วนเรื่องจัมปีแห่งดาวอังคารจัมปีมีความสามารถพิเศษคือ ร่างที่แตกกระจายของจัมปีกลับกลายเป็นสิ่งที่มีชีวิตขึ้นมาอีก และเมื่อจัมปีหายไกรธ ร่างที่แตกกระจายก็กลับมารวมกันเหมือนเดิม

ผู้วิจัยเห็นว่าการสร้างตัวละครประเภทมนุษย์ต่างดาวของชัยคุปต์ส่วนใหญ่อาศัยจินตนาการในการสร้างรูปร่าง หรือลักษณะของตัวละครต่าง ๆ กัน บ้างก็มีรูปร่างเหมือนมนุษย์ บ้างก็มีรูปร่างกึ่งคนกึ่งสัตว์ เป็นต้น โดยสรุปคือมีลักษณะทางกายภาพที่เห็นได้ด้วยตาว่าต่างไปจากมนุษย์ ทั้งนี้เพราะเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์เกี่ยวกับมนุษย์ต่างดาวต้องอาศัยจินตนาการในการสร้างข้อมูลที่ไม่มีอยู่จริงในปัจจุบัน

3.2.1.3 พืชหรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญสำหรับเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ ตัวละครประเภทพืชหรือสัตว์มักเกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ทำให้พืชหรือสัตว์มีลักษณะแปลกประหลาด หรือผิดไปจากธรรมชาติเดิม ตัวละครแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.1.3.1 พืชที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่เรื่อง เงาสีเขียว

ในเรื่องเงาสีเขียว เครื่องกนซึ่งเป็นอาจารย์สอนวิทยาศาสตร์ได้ทดลองอาบรังสีนิวตรอนให้กับเมล็ดพืชชนิดหนึ่งซึ่งเป็นต้นไม้พันธุ์ที่หายาก ผู้เขียนบรรยายลักษณะเดิมของต้นไม้พันธุ์หายากนี้ว่า

...ต้นไม้พันธุ์แปลกนี้ มีผลลักษณะคล้ายกับผลชมพูเนื้อแน่นรสหวานกรอบและมัน แต่มีขนาดเท่าผลส้มโอขนาดใหญ่ทีเดียว...เมื่อโตเต็มที่แล้วจะสูงประมาณสามเมตร...มีผลน้อยเหลือเกินเพียงต้นละประมาณสามผลเท่านั้น...ผลที่ได้เติบโตมาจากผนังรังไข่หรือดอก แต่เป็นส่วนหนึ่งของลำต้นบริเวณคอลำต้นที่มีลักษณะเป็นผลรับประทานได้

(เงาสีเขียว : 10)

เมื่อเครื่องนกอาบรังสีนิวตรอนให้กับพืชชนิดนี้แล้ว ทำให้พืชหายากชนิดนี้เกิด "มิวเตชัน" คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงของยีนภายในเมล็ดจากผลของการอาบรังสี กลายเป็นพืชที่มีลักษณะไม่เหมือนเดิม และมีพลังจิตเกิดขึ้น ลักษณะของพืชที่เกิดมิวเตชันมีลักษณะดังนี้

...ต้นไม้ลักษณะแปลกคล้ายต้นเฟื่องฟ้า มีลำต้นคล้าย ๆ กับต้นมะพร้าว แต่มีขนาดของลำต้นเพียงครึ่งหนึ่งของลำต้นมะพร้าวทั่ว ๆ ไป ส่วนที่เป็นก้านยาวแยกออก คอลำต้นมีลักษณะคล้ายหนวดปลาหมึกนี่เองที่ทำให้ต้นไม้พันธุ์นี้มีลักษณะคล้ายต้นเฟื่องฟ้าเมื่อมองจากระยะไกล และตรงปลายก้านยาวคล้ายหนวดปลาหมึก ประดับด้วยดอกสีเหลืองสวยงามออกมามากมายยื่นออกมาจากก้าน

(เงาสีเขียว : 9)

เฟื่องฟ้ากนกทั้งสามต้นซึ่งแต่ละต้นสูงประมาณหนึ่งเมตร มองดูมีลักษณะคล้าย ๆ กับต้นเฟื่องฟ้าแต่มีลำต้นเหมือนกับต้นมะพร้าว...

ที่คอลำต้นเฟื่องฟ้ากนกมีผลเฟื่องฟ้ากนกน้อยเป็นพวงรอบคอลำต้น ต้นละสามสี่พวง และแต่ละพวงมีผลลักษณะคล้าย ๆ กับผลชมพูขนาดเล็กพวงละสี่ผล

(เงาสีเขียว : 23)

ต้นไม้ชนิดนี้มีจึงได้ชื่อว่า "เฟื่องฟ้ากนก" มันฆ่าคนที่จะมาขโมยผล และคนที่จะมาตัดต้น เฟื่องฟ้ากนกสามารถใช้พลังจิตควบคุมจิตใจของ "เครื่องนก" ผู้ทำการทดลองให้ทำตามที่มีนต้องการ

3.2.1.3.2 สัตว์ที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่เรื่อง ลาฟี
ภาวะถึงยุคของหนู

เรื่องลาฟี - ลาฟีเป็นสัตว์ประหลาดที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ด้วยการผสมยีนของปลาวาฬและลิงกอริลล่า และได้รับฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโต ลาฟี มีลักษณะดังนี้

"ลาฟี" ที่เป็นสัตว์มีรูปร่างลักษณะค่อนข้างแปลก โดยทั่ว ๆ ไป ก็มีลักษณะคล้ายลิง แต่ตัวป้อมเตี้ยมาก ...กินจุ...ลาฟีตัวโต สูงถึงแปดเมตร สูงพอ ๆ กับตึกสองชั้น หน้าตามันออกไปทางลิงกอริลล่า...ขาแต่ละข้างโตเท่าเสาขนาดใหญ่ อารมณ์ฉุนเฉียวง่าย เสียงร้องแต่ละครั้งดังไปไกล โดยเฉพาะเวลาหิว...

(ลาฟี : 31)

เรื่องภาวะถึงยุคของหนู สัตว์ทดลองในเรื่องนี้คือหนูที่ถูก ดร.อาคม นักวิทยาศาสตร์ทดลองฉีดยาเร่งสมองเพื่อเพิ่มความฉลาดทำให้หนูที่ถูกทดลองมีความฉลาดและมีขนาดตัวที่ใหญ่ขึ้น

...หนูทดลองถูกกระตุ้นสมองเพิ่มความฉลาดได้ดีเกินคาด และที่เกินความคาดหมายอย่างมากเช่นกัน ก็คือขนาดของหนูทดลองที่ถูกกระตุ้นสมองก็โตขึ้นกว่าเดิม จนกระทั่งหนูถูกกระตุ้นสมองโตกว่าหนูปรกติมากกว่าสามเท่าเข้าไปแล้ว

(ภาวะถึงยุคของหนู : 31)

ตัวละครพืชและสัตว์เหล่านี้ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับปมปัญหาของเรื่อง เช่น เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ผู้เขียนจึงบรรยายโดยละเอียดถึงลักษณะที่ผิดแปลกไปจากธรรมชาติดั้งเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่อง ส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นลักษณะทางกายภาพที่เห็นได้ด้วยตา

3.2.2 ตัวละครที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต

ตัวละครที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิตหมายถึงตัวละครที่ไม่ใช่สิ่งมีชีวิตตามลักษณะทางชีววิทยาหรือเป็นประดิษฐ์กรรมทางวิทยาศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

3.2.2.1 หุ่นยนต์และหุ่นคน

3.2.2.2 คอมพิวเตอร์

3.2.2.3 ยานอวกาศ

3.2.2.1 หุ่นยนต์และหุ่นคน หุ่นยนต์เป็นตัวละครอีกประเภทหนึ่งที่นิยมมากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ และนิยายวิทยาศาสตร์ ตัวละครประเภทหุ่นยนต์โดยความเป็นจริงแล้วเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต แต่เป็นประดิษฐ์กรรมทางวิทยาศาสตร์ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อทำงานรับใช้มนุษย์ ชัยวัฒน์ คุประตกุล (2530:49-72) กล่าวถึงหุ่นยนต์ว่า หุ่นยนต์อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ หุ่นยนต์อุตสาหกรรม (Industrial Robot) และหุ่นยนต์บ้าน (Home Robot) หุ่นยนต์อุตสาหกรรมตัวแรกของโลก คือ การหยิบขึ้นโลหะร้อน ๆ จากเครื่องหลอมหล่อโลหะ หุ่นยนต์ได้รับการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้สามารถทำงานที่สลับซับซ้อนได้และมีประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น ส่วนหุ่นยนต์บ้านกำลังอยู่ในระบบพัฒนา ในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์หุ่นยนต์มักเป็นตัวละครที่มีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกเหมือนกับมนุษย์ บางครั้งก็ฉลาดเทียบเท่ากับมนุษย์เลยทีเดียว หรืออาจพูดสื่อสารกับมนุษย์ได้

หุ่นคน หรือ Android เป็นหุ่นยนต์ประเภทหนึ่ง แต่จะต่างจากหุ่นยนต์ธรรมดาตรงที่หุ่นคนมีลักษณะภายนอกเหมือนกับมนุษย์ทุกประการ แต่ร่างกายภายในเป็นจักรกล มีพฤติกรรมเช่นเดียวกับมนุษย์

จากการวิเคราะห์ตัวละครประเภทหุ่นยนต์และหุ่นคนในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.2.2.1.1 หุ่นยนต์มีอารมณ์ความรู้สึกเหมือนมนุษย์ หุ่นยนต์ประเภทนี้มีลักษณะทางกายภาพที่เป็นลักษณะของหุ่นยนต์จริง ๆ แต่มีอารมณ์ความรู้สึกเช่นเดียวกับมนุษย์ ได้แก่ เรื่อง ยนต์ หุ่นยนต์ป้องกันลูกแมว วันกีฬาโลกปี 2999 สวัสดิ์คุณครูที่อาร์-3 ผู้กลับมาจากดาวอังคาร

เรื่องยนต์ ยนต์เป็นหุ่นยนต์ที่ถูกลงสร้างให้เป็นเพื่อนเล่นกับนิด เพราะนิดกำพร้าพ่อแม่ตั้งแต่เป็นเด็ก หุ่นยนต์มีรูปร่างดังต่อไปนี้

“...มีรูปร่างหน้าตาค่อนข้างตลก ไม่เหมือนมนุษย์จริง ๆ นึก ตัวค่อนข้างผอมสูง พอ ๆ กับเด็กวัยรุ่น ตาโต จมูกแหลม ปากบาง ไม่มีคิ้ว ไม่มีขนตา หน้าเรียวยาว ไม่มีผม แขน...ขา...ยาว เก้งก้าง...”

(ยนต์ : 42)

นิตและยนต์รักและผูกพันกันมาก จนกระทั่งเมื่อชวลิตคู่หมั้นของนิต ยื่นคำขาดให้นิตเลือกระหว่างเขากับหุ่นยนต์ ยนต์รู้เรื่องนี้จึงตัดสินใจออกจากบ้าน จดหมายที่ยนต์ มีถึงนิตความว่า

"ขอให้คุณนิตมีความสุขกับคุณชวลิต ยนต์จะเป็นต้นเหตุให้คุณนิตไม่มี
ความสุขไม่ได้ ลาก่อน!

(ยนต์ : 43)

เรื่องหุ่นยนต์ป้องกันลูกแมว ปองเป็นหุ่นยนต์ที่ไม่มีเจ้าของจนกระทั่ง
ลูกแมวเด็กหญิงวัย 6 ขวบ เก็บปองมาเลี้ยง ผู้เขียนบรรยายลักษณะของหุ่นยนต์ว่า

"...เป็นหุ่นยนต์โลหะ รูปร่างเทอะทะ สูงประมาณ 150 เซนติเมตร ทั้ง
ส่วนหัวและตัว มีลักษณะเป็นเหลี่ยม คล้ายกระป๋องหยาบ ๆ แขนและขาค่อนข้าง
ใหญ่ แข็งแรงไม่เหมือนหุ่นยนต์รุ่นใหม่ ๆ ที่มีรูปร่างลักษณะและผิวพรรณเป็น
พลาสติก"

(หุ่นยนต์ป้องกันลูกแมว : 42)

ปองรักและซื่อสัตย์ต่อลูกแมวมาก เมื่อลูกแมวออกติดตามหาปอง
ลูกแมวเดินลุยน้ำข้ามฝั่งมีจรเข้รายรีเข้ามาหา ปองตัดสินใจลุยน้ำเข้าไปช่วยลูกแมวด้วยความเป็น
ห่วง

...เจ้าปองลงเดินใกล้ฝั่งน้ำเข้าไปอีกแต่ไม่กล้าลงไปไหน ๆ ถูกแล้วเจ้า
ปองกลัวน้ำ เพราะรู้ว่าถ้าลงไปไหนแล้วอะไรจะเกิดขึ้น เจ้าปองยืนอย่างงุนงง
อยู่บนฝั่งมองดูลูกแมวที่เดินลุยน้ำใกล้เข้ามา...ใกล้เข้ามา...ทันทีทันใด ลูกแมวก็
หวีดเสียงร้อง เมื่อมองเห็นร่างของสัตว์ใหญ่ตัวหนึ่ง คล้ายขนไม้ว่ายนํ้าตรงรี่เข้า
มาหาเธอ ขณะเดียวกันขาของเธอก็เกิดเป็นตะคริวขึ้นมา ความหนาวเย็นเฉียบ
ของน้ำทำให้ขาของลูกแมวเกร็ง แข็ง และความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นกับลูกแมว อย่าง
ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน ร่างของลูกแมวจมน้ำลงทันที...คุณพ่อคุณแม่พบลูกแมวอยู่
ในอ้อมแขนของเจ้าปอง เจ้าปองที่ยืนตัวแข็งที่อยู่กับที่ในลำธารขยับขาทั้งสอง
ไม่ได้เลย สนิมเริ่มจับขาโลหะทั้งสองของเจ้าปองแล้วใกล้ ๆ กันที่เจ้าปองยืนอ้อม

ลูกแมวดัวแข็งที่อยู่ออยู่ มีร่างของจระเข้ขนาดย่อมตัวหนึ่งถูกฉีกปากนอนตายจมน้ำ
ตื้น ๆ อยู่...

(หุ่นยนต์ป้องกันลูกแมว : 43)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าตัวละครหุ่นยนต์ทั้งสองเรื่องเป็นหุ่นยนต์ที่มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนกับมนุษย์หุ่นยนต์มีความรู้สึกรักและผูกพันกับผู้ที่อยู่ใกล้ชิด รวมทั้งมีความเสียสละเช่นเดียวกับมนุษย์จริง ๆ ยนต์เสียสละโดยไปจากนิตเมื่อรู้ว่าคนรักของตนไม่ชอบหุ่นยนต์ ในขณะที่ป้องกันหุ่นยนต์ที่เสียสละช่วยลูกแมวแม้ป้องกันจะรู้ว่าเมื่อถูกน้ำร่างกายที่เป็นโลหะจะเป็นสนิมทันที แต่ด้วยความรักป้องกันจึงยอมเสียสละลงไปช่วยลูกแมวในน้ำจนกระทั่งขาทั้งสองข้างเป็นสนิมขยับเขยื้อนไปไหนไม่ได้ ด้วยความเสียสละของป้องกันเอง พ่อแม่ของลูกแมวจึงยอมรับป้องกันไว้ถึงแม้ป้องกันอีกต่อไป อาจกล่าวได้ว่าลักษณะทางกายภาพของหุ่นยนต์ผู้อ่านจะเห็นได้ทันที แต่การแสดงความรู้สึกนึกคิดต้องทราบจากพฤติกรรมและเรื่องราว

เรื่องวันกีฬาโลกปี 2999 โลกอนาคตปี พ.ศ. 2999 เจนีโอ-323 เดวี-432 ทั้งสองเป็นหุ่นยนต์โลหะที่เข้าขบวนการแข่งขันกีฬาโลก

...เจนีโอ-323 ก็ปรบมือเสียงดังอย่างเอาใจช่วยที่มิมินาสติคหญิงจีน เพราะเพื่อนของเธอคือ เดวี-432 มีส่วนร่วมในการสร้างที่มิมินาสติคหญิงจีน ด้วย...เมื่อเดวี-432 โผล่เข้าไปในโรงยิมก็เผชิญกับคลื่นผู้ชมที่หลังไหลออกจากโรงยิมเพื่อไปชมรายการสุดท้าย...และสุดยอดของกีฬาโลกประจำปี...คือฟุตบอล...

(วันกีฬาโลกปี 2999 : 40)

การแข่งขันกีฬาโลกในครั้งนี้มีผู้เล่นเป็นหุ่นคนทั้งหมด เพราะมนุษย์ได้สูญพันธุ์ไปแล้วหลังสงครามโลกครั้งที่ 3 และขณะนี้หุ่นยนต์โลหะที่เป็นนักวิทยาศาสตร์ก็พยายามที่จะสร้างมนุษย์จริง ๆ ขึ้นมาให้ได้ ดังบทสนทนาที่ เจนีโอ-323 กับเดวี-432 กล่าวว่

"เราจะมีโอกาสได้ดูการแข่งขันกีฬาโดยนักกีฬาที่เป็นมนุษย์จริง ๆ ไหม?"

เจนีโอ-323 กล่าวกับเดวี-432 หลังเกมฟุตบอล

"มันคงจะตื่นเต้นกว่าดูการแข่งขันกีฬาโดยนักกีฬาที่เป็นหุ่นแอนดรอยด์ มีผิวหนังเป็นพลาสติกอย่างที่เราดูอยู่เป็นประจำนะ" เจนีโอ-323 กล่าวต่อ เดวี-323 พยักหน้าเห็นด้วย กล่าวว่า...

"มนุษย์ทั้งโลกตายไปหมดแล้วหลังสงครามโลกครั้งที่ 3 เมื่อสี่ร้อยปีมาแล้ว เหลืออยู่แต่พวกเราที่เป็นหุ่นยนต์ และนักวิทยาศาสตร์ พวกเราที่เป็นหุ่นยนต์ก็ได้พยายามจะสร้างมนุษย์จริง ๆ ขึ้นมามนุษย์ที่มีเนื้อหนังจริง ๆ ไม่ใช่มนุษย์โลหะอย่างพวกเรา..."

(วันกีฬาโลกปี 2999 : 41)

หุ่นยนต์ในเรื่องวันกีฬาโลกปี 2999 เป็นหุ่นยนต์ที่มีพฤติกรรมเหมือนกับมนุษย์ คือ ชอบดูกีฬาประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะฟุตบอลที่เป็นกีฬายอดนิยม เหมือนคนทั่วไปในปัจจุบันที่ชอบดูกีฬาฟุตบอล

ในเรื่องผู้กลับมาจากดาวอังคาร หุ่นยนต์ชื่อ อังคาร เป็นหุ่นยนต์ที่นักวิทยาศาสตร์พยายามพัฒนาให้ใกล้เคียงกับมนุษย์ คือ คิดได้ พุดได้ ดังที่ผู้เขียนบรรยายว่า

...เป็นหุ่นยนต์ที่เกือบจะเหมือนมนุษย์ เพราะคิดได้ พุดได้ แต่ร่างกายยังเป็นโลหะ หุ่นยนต์ชื่อ "อังคาร" สูงประมาณ 160 เซนติเมตร

(ผู้กลับมาจากดาวอังคาร : 77)

หลังจากที่ยานอวกาศเกิดอุบัติเหตุ หุ่นยนต์อังคารได้รับความเสียหายมันสามารถซ่อมแซมตัวเองได้แต่ก็ยังเป็นร่างกายที่พิกลพิการ

หุ่นยนต์ที่สูงใหญ่ขึ้นกว่าเดิมอย่างไม่น่าเป็นไปได้ ที่เห็นชัดคือสูงกว่าเดิมเกือบสองเท่าแต่สภาพไม่เหมือนเดิม เหมือนหุ่นยนต์ที่ถูกซ่อมขึ้นมาใหม่อย่างไม่เรียบร้อยนัก จนกระทั่งดูเป็นหุ่นยนต์รูปร่างพิกลพิการ

(ผู้กลับมาจากดาวอังคารตอน 1 : 80)

การที่หุ่นยนต์อังคารเดินทางกลับมายังโลกเพราะมันกลับมาหา ดร. กัจจร ที่เปรียบเสมือนแม่ เพราะเป็นคนที่สร้างมันขึ้นมา

...เสียงที่ ดร.กำจรฟังออก...อย่างถูกต้องว่า...เป็นเสียงที่หุ่นยนต์กำลัง
เอ่ยเรียกชื่อ "ดร.กำจร!" "ดร.กำจร!"...

ดร.กำจร ยืนอยู่หน้าโต๊ะใหญ่ บนโต๊ะกองเต็มด้วยเศษชิ้นส่วนของ
หุ่นยนต์อสังครที่ซมซานกลับมายังโลก...มาหาผู้ที่เป็นเสมือน "แม่" คือ ดร.
กำจร..."

(ผู้กลับมาจากดาวอังคารตอนจบ : 80)

3.2.2.1.2 หุ่นยนต์ไม่มีความรู้สึกเหมือนมนุษย์ อาจมีลักษณะทางกาย
ภาพเหมือนกับหุ่นยนต์ในลักษณะแรก แต่มีพฤติกรรมที่เป็นไปตามระบบการทำงานตามที่มนุษย์
สร้างขึ้นมา ดังนั้นตัวละครจึงไม่มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนกับหุ่นยนต์ในลักษณะแรก ได้แก่เรื่อง
นั่งหนองหุ่นยนต์ไม่ธรรมดา บ๊อบบี้-1 สวัสดิ์คุณครูที่อาร์-3

เรื่องนั่งหนองหุ่นยนต์ไม่ธรรมดา นั่งหนองเป็นหุ่นยนต์ที่ถูกสร้างขึ้น
มาให้ดูแลเด็กชื่อ "หนูแดง" อย่างดี ไม่ให้มีอันตรายเข้ามาใกล้ นั่งหนองปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
มันไม่ยอมให้พ่อแม่ของเด็กเข้าบ้านและโยนของใช้ในบ้านออกมาหมดเพราะกลัวว่าจะเป็น
อันตรายกับหนูแดง ผู้เขียนบรรยายลักษณะกายภาพของนั่งหนองหุ่นยนต์ที่ถูกป้อนคำสั่งให้ดูแลเด็ก
อย่างเคร่งครัดว่า

"หุ่นยนต์นั่งหนองมีขนาดพอ ๆ กับเด็กอายุสิบขวบ มีรูปร่างลักษณะ
คล้ายคนอย่างค่อนข้างหยาบ มีหน้ากลมเหมือนลูกแดงโม มีตา คิ้ว จมูก ปาก หู
มีตัว มีแขน ขา เป็นพลาสติกห่อหุ้มกลไกและระบบคอมพิวเตอร์ภายในตัวนั่ง
หนอง มีนิ้วมือ ฝ่ามือค่อนข้างนิ่ม เพื่อจะอุ้มดูแลหนูแดงได้อย่างปลอดภัย..."

(นั่งหนองหุ่นยนต์ไม่ธรรมดา : 74)

เรื่องบ๊อบบี้-1 บ๊อบบี้-1 เป็นหุ่นยนต์รุ่นเก่า ที่ผู้เขียนบรรยายว่า

"...บ๊อบบี้-1 เป็นหุ่นยนต์ที่ยังมีผิวพรรณภายนอกเป็นโลหะรูปร่างคล้าย
คน แต่ก็เห็นชัดเจนว่าเป็นหุ่นยนต์จนกระทั่งไม่ต้องสวมเสื้อผ้า และก็เป็นหุ่น
ยนต์ที่ยังไม่มีความรู้สึก..."

(บ๊อบบี้-1 :81)

ถึงแม้ว่าบ๊อบบี้-1 จะเป็นหุ่นยนต์รุ่นเก่า แต่ก็มีโปรแกรมอยู่ภายใน เกี่ยวกับการดูแลเรื่องความปลอดภัยของมนุษย์อยู่ด้วย ในขณะที่หุ่นยนต์รุ่นใหม่ ชื่อซูเปอร์โรโบ-3 เป็นหุ่นยนต์รุ่นใหม่ล่าสุดที่มีลักษณะคล้ายมนุษย์มากที่สุด และที่สำคัญที่สุดคือมีอารมณ์ความรู้สึก เช่นเดียวกับมนุษย์ ซึ่งแตกต่างกับหุ่นยนต์บ๊อบบี้-1 โดยสิ้นเชิง ผู้เขียนบรรยายหุ่นยนต์ซูเปอร์โรโบ-3 ว่า

ซูเปอร์โรโบ-3 เป็นมนุษย์คอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ล่าสุดเพิ่งจะออกมาจาก ห้องทดลอง เป็นหุ่นยนต์ในความฝันของมนุษย์ทีเดียว เพราะมีรูปร่างลักษณะ ผิวพรรณเหมือนมนุษย์ผู้ชายวัยประมาณยี่สิบปีเศษอย่างที่สุด ผิวหนังประกอบขึ้นมาจากพลาสติก ที่มีลักษณะเหมือนผิวหนังธรรมชาติของมนุษย์อย่างชนิดแยกกันไม่ออก จนกระทั่งต้องสวมเสื้อผ้าเหมือนมนุษย์จริง ๆ และสมองของซูเปอร์โรโบ-3 ก็เป็นสมองคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ล่าสุดที่มีสิ่งหนึ่งเหนือคอมพิวเตอร์ทุกรุ่น คือ "ความรู้สึก" อีกด้วย

(บ๊อบบี้-1 : 81)

เมื่อเหมือนบนดวงจันทร์ถล่มมีผู้ติดอยู่ในเหมืองหลายคนปรากฏว่า หุ่นยนต์ซูเปอร์โรโบ-3 ที่มีความรู้สึกเหมือนมนุษย์กลับมีความรู้สึกหวาดกลัวไม่กล้าแม้แต่จะช่วยทำอะไร ในขณะที่บ๊อบบี้-1 ซึ่งเป็นหุ่นยนต์รุ่นเก่ากลับช่วยดึง หรือเจาะหินที่ปิดปากทางออกจนกระทั่งร่างกายบางส่วนของบ๊อบบี้-1 ได้รับความเสียหายจนต้องซ่อมแซมขึ้นมาใหม่ บ๊อบบี้-1 จึงกลายเป็นหุ่นยนต์ที่ถูกกล่าวขานของคนทำเหมืองบนดวงจันทร์

จะเห็นได้ว่า หุ่นยนต์ที่มีลักษณะเหมือนมนุษย์มีความรู้สึกนึกคิด กลับไม่ทำหน้าที่ สู้หุ่นยนต์ที่ไม่มีความรู้สึกไม่ได้ที่กลับช่วยชีวิตมนุษย์ให้พ้นอันตราย

3.2.2.2 คอมพิวเตอร์ เป็นตัวละครอีกประเภทหนึ่งที่มักพบในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ ตัวละครที่เป็นคอมพิวเตอร์จะเป็นตัวละครที่ผู้เขียนสร้างให้มีการพัฒนามากกว่าในปัจจุบันกล่าวคือ อาจเป็นคอมพิวเตอร์ที่มีชีวิตจิตใจเช่นเดียวกับมนุษย์ หรือเป็นคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างเยี่ยมยอดมากกว่าคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

3.2.2.2.1 คอมพิวเตอร์ที่มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนมนุษย์ ตัวละครที่เป็นคอมพิวเตอร์ถูกสร้างให้มีความคิด ความรู้สึกเช่นเดียวกับมนุษย์ ได้แก่เรื่อง การทดสอบขั้นสำคัญที่สุดของอุลตรา แม่คอมพิวเตอร์ที่ 5

เรื่องการทดสอบขั้นสำคัญที่สุดของอุลตรา ดร.วิทย์ วิทยา ได้ประดิษฐ์ คอมพิวเตอร์ที่พิเศษกว่าคอมพิวเตอร์อื่น ๆ เพราะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ และเลียนแบบสมอง มนุษย์ได้ผู้เขียนบรรยายลักษณะของคอมพิวเตอร์นี้ว่า

"...คอมพิวเตอร์เครื่องค่อนข้างใหญ่ ลักษณะคล้ายคนครึ่งตัวตั้งแต่เอว ขึ้นมา สูงประมาณเกือบหนึ่งเมตร มีส่วนคล้ายศีรษะ แต่เป็นรูปหกเหลี่ยมตั้งอยู่บนคอสั้น ทั้งหมดนี้ตั้งอยู่บนโต๊ะตัวใหญ่ริมห้อง ทั้ง ๆ ลำตัวคอมพิวเตอร์มีส่วน เป็นจอภาพอยู่ในกรอบหนารูปหกเหลี่ยมใหญ่ เช่นเดียวกับส่วนคล้ายเป็นหัว คอมพิวเตอร์ตั้งอยู่บนโต๊ะ..."

(การทดสอบขั้นสำคัญที่สุดของอุลตรา : 46)

คอมพิวเตอร์ตัวนี้มีชื่อว่า อุลตรา มันเลือกปรับสมองของตัวเองกับ ลูกสาวของ ดร. วิทยาที่สร้างมันขึ้นมา แทนที่มันจะปรับสมองของมันเข้ากับสมองของผู้ใหญ่ เช่น ดร. วิทยา

"ชายทั้งสองยืนจ้องมองดูเจ้าคอมพิวเตอร์อุลตรา ฟังเสียงเหมือนเสียง หัวเราะและเสียงพูดพิมพ์เหมือนเสียงเด็กวัยห้าขวบที่ดังออกมาจากส่วนเป็น ศีรษะของเจ้าอุลตรา บนจอภาพรูปหกเหลี่ยมมีแสงสีวูบวาบหลากสี เหมือนเกลียว คลื่นปรากฏอยู่ สลับกับภาพของห้องทุ่ง ลานดอกไม้ ผีเสื้อ สัตว์น่ารักหลายชนิด ทั้งกระต่าย แมว หมา ตัวเล็กขนปุยทั้งตัว..."

(การทดสอบขั้นสำคัญที่สุดของอุลตรา : 47)

การที่อุลตราเลือกปรับสมองของตัวเองให้เข้ากับสมองของเด็กหญิง ลูกสาวของดร.วิทยา เพราะอุลตรารู้สึกชอบสมองของเด็กเป็นสมองที่มีความรู้สึกนึกคิดที่บริสุทธิ์ มี แต่สิ่งสวยงามต่างกับสมองของผู้ใหญ่ซึ่งมีความคิดที่ซับซ้อนวุ่นวาย

เรื่องแม่คอมพิวเตอร์ที่ 5 แม่คอมพิวเตอร์ที่ 5 เป็นคอมพิวเตอร์ที่ถูกสร้างขึ้น ให้มีความรู้สึกเช่นเดียวกับมนุษย์ แม่คอมพิวเตอร์เป็นเสมือนมดลูกเทียม ซึ่งมีหน้าที่ตั้งครรรภ์แทนมนุษย์ โดยใช้ไข่กับสเปิร์มที่ผสมแล้วนำไปฝากไว้ในท้องของแม่คอมพิวเตอร์ แม่คอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่ตั้งครรรภ์เช่นเดียวกับมนุษย์ เด็กจะเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ เหมือนกับอยู่ในท้องของมนุษย์ทุกประการ ผู้เขียน บรรยายลักษณะทางกายภาพของแม่คอมพิวเตอร์ว่า

ภายในห้องโถงใหญ่ ที่ผนังห้องแบ่งเป็นห้องเล็กหกห้อง โผล่ออกมาเป็น ลัดสวนคล้ายห้องโถง ด้านหน้าเป็นกระจกใส ด้านในเป็นระบบคล้ายเครื่องจักร ขนาดใหญ่ มีดังใหญ่อยู่ตรงกลาง รอบ ๆ ดังเต็มไปด้วยท่อใสคดเคี้ยวออกไปงอมา และสายไฟระโยงระยางมากมาย

(แม่คอมพ์รุ่นที่ 5 : 55)

แต่เมื่อทารกในครรภ์คลอดออกมา แม่คอมพ์รุ่นที่ 5 ที่มีอารมณ์เช่นเดียวกับมนุษย์มีความรู้สึกที่หวงแหนลูกของตัวเองที่ ดร.จากรูวรรณ เล่าให้สองสามีภรรยาฟังว่า

เมื่อ ดร.จากรูวรรณ วิ่งไปถึงห้องแม่คอมพ์ห้า ห้องแม่คอมพ์ห้าก็ดูเหมือนจะกลายเป็นสนามรบไปแล้ว คิวในห้องลอยคลุ้ง กลิ่นไหม้ของคนถูกไฟฟ้าดูดอย่างแรงไฟกระพริบวูบวาบ... “พวกเราถูกไฟฟ้าดูดหรือถูกสารเคมีฉีดใส่เจ็บไปแล้วหลายคน สลบไปอย่างน้อยสี่คน ยังเอาออกมาจากห้องไม่ได้อาจตายไปแล้วก็ได้...”

“ทำไมเอาออกมาไม่ได้?”

“ก็แม่คอมพ์นะซิ ไม่ยอมให้ใครโผล่เข้าไปในห้องเลย ใครโผล่เข้าไปเป็นโดนไฟดูด หรือโดนพ่นสารเคมีใส่...”

ดร.จากรูวรรณ มองเข้าไปในห้องแม่คอมพ์หมายเลขห้า ผ่านกระจกใสกั้นห้อง ใช้ความคิดอย่างหนักหน่วง แล้วเธอก็คิดอะไรบางอย่างออก

“แม่คอมพ์ห้าเกิดความรู้สึกรักลูกหวงลูกขึ้นมาซะนี่” ไซ้แล้วแม่คอมพ์ที่มีความรู้สึก...!”

(แม่คอมพ์รุ่นที่ 5 :59-61)

จะเห็นได้ว่าการที่แม่คอมพ์อาละวาดทำร้ายคนที่เข้าไปใกล้เพราะแม่คอมพ์กลัวใครจะมาเอาลูกไป แสดงให้เห็นอารมณ์ของคอมพิวเตอร์ที่ถูกสร้างให้มีความรู้สึกนึกคิด หรืออาจเรียกว่า มีชีวิตจิตใจ ชัยคุปต์ บรรยายลักษณะทางกายภาพของคอมพิวเตอร์อย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพได้อย่างชัดเจน เพราะเป็นคอมพิวเตอร์ที่ยังไม่มีในปัจจุบัน

3.2.2.2.2 คอมพิวเตอร์ที่ไม่มีความรู้สึกนึกคิด คอมพิวเตอร์ลักษณะนี้จะเป็นสิ่งที่ไม่มีความรู้สึก ไม่มีชีวิตจิตใจ แต่จะเป็นไปตามระบบกลไกการทำงานตามที่มนุษย์

สร้างขึ้น คอมพิวเตอร์ลักษณะนี้ในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์จะเป็นสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในปัจจุบันและมีบทบาทสำคัญยิ่งสำหรับมนุษย์ ได้แก่ เรื่อง เหตุเกิดจากเกมคอมพิวเตอร์ จามจรี

เรื่องเหตุเกิดจากเกมคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์บนสถานีเผ่าระวังบนดวงจันทร์เป็นคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพมาก สามารถตรวจจับดาวเคราะห์และอุกกาบาตที่จะเข้ามาชนโลกดังที่ผู้เขียนบรรยายประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ ว่า

“เป็นคอมพิวเตอร์ล้ำสมัย สามารถคำนวณหาขนาด ระยะห่าง เส้นทางโคจรและโอกาสที่จะคุกคามโลกได้ อย่างรวดเร็วและแม่นยำ...

(เหตุเกิดจากเกมคอมพิวเตอร์ : 77)

นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังสามารถเล่น "เกม" ที่มนุษย์สร้างขึ้นได้อย่างสมจริงอีกด้วย

“...ระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยเผ่าระวังที่จะให้คอมพิวเตอร์จับไม่ได้ว่าเป็น "ของจริง" หรือ "เกม"

เกมคอมพิวเตอร์จึงโผล่ขึ้นมาบนจอภาพใหญ่อย่างเป็นครั้งเป็นคราวเป็นพัก ๆ เพื่อให้สมจริงที่สุด และมนุษย์ในสถานีเผ่าระวังก็สนุกกับการรอดูผลงานการสร้างเกมคอมพิวเตอร์ซึ่งกันและกัน...เกมคอมพิวเตอร์ยิ่งแปลกยิ่งพิสดารมีทั้งเกมการบุกโลกหรือดวงจันทร์ด้วย บนอวกาศต่างดาวที่มายังตรง ๆ หรือมาอย่างแอบแฝง โดยแฝงมากับดาวหาง หรือดาวเคราะห์น้อยหรือยานอวกาศต่างดาวไฮเทคเหนือเทคโนโลยีของมนุษย์มาก ๆ เช่น ล่องหนได้ เปลี่ยนขนาดได้ เปลี่ยนรูปร่างได้...

(เหตุเกิดจากเกมคอมพิวเตอร์ : 79)

เรื่องจามจรี คอมพิวเตอร์ที่จามจรีใช้เป็นคอมพิวเตอร์ที่ติดต่อกับโลกภายนอกได้ที่เรียกว่า "อินเตอร์เน็ต" จามจรีอยู่กับคอมพิวเตอร์ครั้งละนาน ๆ จนในที่สุดวันหนึ่งจามจรีก็หายไปจากบ้าน

“...คุณแม่คนใหม่เริ่มต้น “เล่น” คอมพิวเตอร์ที่จามจรีใช้อยู่เป็นประจำ แล้วคุณแม่ก็มีที่ทำงานเพิ่มขึ้น คุณพ่อพลอยมีที่ทำงานเพิ่มขึ้นมาด้วย...เวลาผ่านไปอีกเกือบชั่วโมงคุณแม่คนใหม่อ่านข้อมูลและข่าวสารบนจอภาพอย่างตื่นตื่นขึ้นไปอีก สองชั่วโมงผ่านไปบนจอภาพก็มีตัวอักษรใหญ่ปรากฏกลางจอภาพชัดเจน ตัวอักษรที่เป็นข้อความสั้น ๆ ว่า “กลุ่มเดือนเสี้ยว”

(จามจรี : 74)

เมื่อแม่เลี้ยงของจามจรีพบข้อความนั้นแล้วก็ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องโทรศัพท์ไปยังสถานีตำรวจ

“...เธอใช้คอมพิวเตอร์นั่นเองเป็นเครื่องโทรศัพท์เรียกไปที่สถานีตำรวจ ตรวจสอบข้อมูลบางอย่างอีก...”

(จามจรี : 79)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์มีบทบาทต่อมนุษย์อย่างยิ่ง มนุษย์ใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ในการทำงานหลาย ๆ อย่าง และคอมพิวเตอร์ก็มีความก้าวหน้าล้ำสมัยมาก เช่นในเรื่องจามจรี ใช้คอมพิวเตอร์เป็นโทรศัพท์ติดต่อกับสถานีตำรวจได้ แต่ในขณะที่เดียวกันคอมพิวเตอร์ก็มีโทษต่อผู้ใช้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ว่าจะใช้คอมพิวเตอร์ในทางใด

จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ที่มีความรู้สึกนึกคิดยังไม่ได้อยู่จริงในปัจจุบัน ผู้เขียนจึงต้องใช้จินตนาการเป็นข้อมูลหลักและอาจต้องสร้างลักษณะทางกายภาพเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพได้อย่างชัดเจน แต่คอมพิวเตอร์ที่ไม่มีความรู้สึกนึกคิดก็คือคอมพิวเตอร์ที่เรารู้จักกันอยู่ เพียงแต่มีประสิทธิภาพล้ำหน้ากว่าที่มีอยู่จริง ผู้เขียนจึงไม่ได้บรรยายลักษณะทางกายภาพที่ชัดเจนนัก

3.2.2.3 ยานอวกาศ ยานอวกาศเป็นตัวละครอีกประเภทหนึ่งในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ที่ผู้เขียนสร้างให้มีความรู้สึกนึกคิด มีจิตใจ เช่นเดียวกับมนุษย์ ได้แก่เรื่อง **หัวใจอังคาร** **ไซล-3 สูดวงอาทิตย์**

เรื่อง**หัวใจอังคาร** อังคารเป็นยานอวกาศรุ่นแรกที่ถูกปลดแล้ว ผู้เขียนบรรยายลักษณะของอังคารว่า

“อังคาร” เป็นยานอวกาศที่รูปร่างเรียบ ๆ เป็นจรวดแบบเก่าลำด้วยยาว ปลายแหลมมีหางจรวดสามหาง ในการเดินทางขึ้นจากโลกต้องเดินทางขึ้นใน แนวตั้ง...

(หัวใจอังคาร : 44)

มีสามีภรรยาสูงอายุคู่หนึ่ง มาซื้ออังคารไปซ่อมเพื่อรับไปเยี่ยมลูกสาวบน ดาวอังคาร ทำให้อังคารดีใจมากที่จะได้ออกสู่อวกาศอีกครั้งหนึ่ง ผู้เขียนบรรยายความรู้สึกของ อังคารว่า

...อังคารรู้แก่ใจว่าวันอันยิ่งใหญ่แห่งการสร้างประวัติศาสตร์ระบบสุริยะ ได้ผ่านพ้นไปแล้วสำหรับอังคาร แต่อังคารก็ยังรอคอยอย่างเงิบเหงามานาน รอ วันที่จะได้ออกไปนอกโลก ได้โลดแล่นอยู่ในอวกาศระหว่างดวงดาวอีกครั้งหนึ่ง ถึง แม้อาจจะเป็นครั้งสุดท้ายในชีวิตของอังคารก็ตาม เสียงโครมคราม เสียงแผ่นโลหะ เสียดสีกันปลุกให้อังคารซึ่งอยู่ในอาการสะลึมสะลือมานานตื่นอย่างทันที...

(หัวใจอังคาร : 45)

ไซล-3 สูดวงอาทิตย์ ไซล-3 เป็นยานอวกาศในโครงการสำรวจดวงอาทิตย์ นักวิทยาศาสตร์พอใจไซล-3 มาก เพราะประกอบด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่สมบูรณ์ที่สุด ผู้เขียน กล่าวถึงไซล-3 ว่า

“...ไซล-3 เป็นยานสำรวจดวงอาทิตย์ที่ “เสมือนกับมีชีวิต” เพราะยาน อวกาศไซล-3 ทั้งลำเป็นระบบคอมพิวเตอร์ปัญญาประดิษฐ์ที่เสมือนหนึ่งมีความรู้ สึกนึกคิด...

...เป็นเสมือนกับมนุษย์คนหนึ่ง เป็นมนุษย์ที่มีระดับสติปัญญาสูงไอคิวสูง มีความสามารถในตัวพร้อม เสมือนเป็นนักวิทยาศาสตร์วิศวกร และนักบิน อวกาศ...

(ไซล-3 สูดวงอาทิตย์ : 40)

ไซล-3 สามารถเจรจาโต้ตอบกับมนุษย์ได้ได้ และเมื่อไซล-3 เดินทางเข้า ใกล้ดวงอาทิตย์มากขึ้น ๆ ไซล-3 ก็พูดว่า

"ดวงอาทิตย์ ร้อนกว่าที่คิด ดวงอาทิตย์ไม่น่าเข้าใกล้ โชล-3 อยากไปที่อื่น..."

"ชล-3 ตอนนี้สบายดี ระบบปกติ แต่...ไม่อยากไปหาดวงอาทิตย์ ดวงอาทิตย์น่ากลัว..."

(ชล-3 สูดวงอาทิตย์ : 40)

เมื่อชล-3 "รู้สึก" หรือ "คิด" ว่าตนจะทนความร้อนจากดวงอาทิตย์ไม่ไหว จึงหักเหเส้นทางออกไปจากดวงอาทิตย์และไม่รับฟังคำสั่งจากมนุษย์บนโลกอีกต่อไป

วิเคราะห์กลวิธีการสร้างตัวละครของชัยคุปต์

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของตัวละครในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์และลักษณะของตัวละครในเรื่องสั้นไว้แล้วดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจะทำให้เห็นได้ว่ากลวิธีการสร้างตัวละครของชัยคุปต์มี 2 แบบใหญ่ ๆ

1. สร้างตัวละครแบบสมจริง ในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์การสร้างตัวละครแบบสมจริงคือ การสร้างความสมจริงทางกายภาพ หรือ ความรู้สึกนึกคิด ซึ่งอาจสร้างความสมจริงโดยการใช้ข้อมูลธรรมดา เช่น ตัวละครที่เป็นมนุษย์ในปัจจุบันก็จะมีลักษณะทางกายภาพ ความรู้สึกนึกคิด เป็นมนุษย์ และการสร้างความสมจริงโดยการใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ หรือข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เป็นหลักเพื่อให้ตัวละครนั้นมีลักษณะทางกายภาพและมีความรู้สึกนึกคิด ได้แก่ ตัวละครพืชหรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ตัวละครมนุษย์ในอนาคตที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือได้รับผลกระทบจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น เรื่องลาฟี ผู้เขียนสร้างตัวละครคือลาฟี โดยใช้ทฤษฎีทางพันธุวิศวกรรม คือ การตัดต่อยีนของปลาวาฬและกอริลล่า ทำให้ได้สัตว์พันธุ์ใหม่ชื่อลาฟี เรื่องเงาสีเขียว ผู้เขียนสร้างตัวละครให้เป็นต้นไม้ที่มีพลังจิตโดยใช้ทฤษฎีมิวเตชัน คือ การกลายพันธุ์ ซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงยีนภายในเมล็ด เพราะถูกอาบด้วยรังสีนิวตรอน ในเรื่องภาวะถึงยุคของหนู ผู้เขียนสร้างให้หนูซึ่งเป็นตัวละครในเรื่องถูกทดลองโดยใช้ยาเร่งรัดสมองทำให้หนูมีความฉลาด และมีขนาดตัวที่โตกว่าปกติ จนทำให้อาคมผู้ทดลองถูกบรรดาสัตว์ที่เขาจับมาทดลองจับเขากับเพื่อนข้างแทน ในเรื่องเมืองใต้ น้ำ วาริตัวละครในเรื่องสามารถอาศัยอยู่ใต้น้ำได้เพราะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงยีน ทำให้ผิวหนังเปลี่ยนสภาพให้รับออกซิเจนจากน้ำได้มีสภาพคล้ายปลา ผู้เขียนสร้างตัวละครเหล่านี้ให้สมจริงโดยใช้ความสมเหตุสมผลที่เกิดจากการรับรู้ข้อมูลพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม การสร้างตัวละครเหล่านี้ก็ต้องอาศัยจินตนาการมาประกอบ

2. สร้างตัวละครแบบเหนือจริงหรือเกินจริง คือการสร้างตัวละครที่ไม่มีอยู่ในความเป็นจริงปัจจุบัน แต่เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์มักเป็นเรื่องที่เกิดในอนาคต ดังนั้นผู้เขียนจึงสามารถใช้ข้อมูลหรือความคิดทางวิทยาศาสตร์มาประกอบกับข้อมูลจินตนาการเพื่อสร้างตัวละครให้มีลักษณะที่ต่างจากที่มีอยู่ปัจจุบัน เช่น ตัวละครหุ่นยนต์ที่มีชีวิตจิตใจ มีอารมณ์ความรู้สึกเช่นเดียวกับมนุษย์ ส่วนตัวละครประเภทมนุษย์ต่างดาว มักมีลักษณะทางกายภาพที่แปลกประหลาด โดยเฉพาะมนุษย์ต่างดาวที่มีลักษณะกึ่งสัตว์ ล้วนเป็นสิ่งที่เกิดจากจินตนาการของผู้เขียน ส่วนมนุษย์ต่างดาวที่เป็นมนุษย์เช่นเดียวกับมนุษย์บนโลกก็ล้วนแต่เป็นสิ่งที่เกิดจากจินตนาการของผู้เขียนที่จะสร้างให้ตัวละครมีลักษณะทางกายภาพคือรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร ทั้งนี้โดยความเป็นจริงแล้วยังไม่มีใครเคยเห็นตัวตนจริง ๆ ของมนุษย์ต่างดาว เป็นแต่เพียงการบอกเล่าต่าง ๆ เกี่ยวกับมนุษย์ต่างดาวเท่านั้น ไม่มีใครยืนยันได้ด้วยซ้ำไปว่ามีมนุษย์ต่างดาวอยู่จริง ดังนั้นผู้เขียนจึงสามารถใช้จินตนาการได้อย่างกว้างขวางในการสร้างตัวละครมนุษย์ต่างดาว การสร้างตัวละครในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของซัยคุปต์ส่วนใหญ่ มักใช้กลวิธีการสร้างตัวละครแบบเหนือจริงหรืออาจกล่าวได้ว่าซัยคุปต์ใช้จินตนาการเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างตัวละครประเภทนี้ และอาศัยข้อมูลหรือแนวคิดพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์มาประกอบให้ผู้อ่านเข้าใจได้ รับรู้ได้ หรือสร้างภาพตามจินตนาการของผู้เขียนได้

3.3 กลวิธีการสร้างฉาก

ฉาก หมายถึง สถานที่ เวลาทางประวัติศาสตร์ และกรณีแวดล้อมทางสังคม ที่เหตุการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น (ทองสุข เกตุโรจน์, แปล 2529:325) แต่ฉากมิได้หมายถึงเพียงสถานที่เกิดเท่านั้น ยังหมายถึงรายละเอียดอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องสั้นนั้นดียิ่งขึ้น ได้แก่ การสร้างอารมณ์ (Mood) และบรรยากาศ (Atmosphere) (ประทีป เหมือนนิล, 2519:14)

ฉากจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องสั้น ฉากช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวในเรื่องนั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร อันได้แก่ สถานที่ และเวลา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมตัวละครให้รู้สึกคล้ายคลึงกับสถานที่และเวลาที่เป็นจริงมากที่สุด (เบญจมาศ พลอินทร์, 2526:120)

ฉากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องสั้นทุกประเภทโดยเฉพาะการสร้างฉากในเรื่องแนววิทยาศาสตร์ เวลาจะเป็นข้อกำหนดที่สำคัญสำหรับการสร้างฉากในเรื่องสั้นประเภทนี้ เช่น ฉากที่นักเขียนจินตนาการถึงโลกอนาคต ซึ่งเป็นโลกที่ยังไม่ปรากฏในความเป็นจริง นอกจากนี้ผู้เขียนยังต้องสร้างบรรยากาศในเรื่องให้มีความเป็นวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างเรื่องให้มีความสมจริง เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ต่างจากเรื่องสั้นแนวอื่น ซึ่งผู้เขียนมักสร้างฉากให้ผู้อ่านได้รับรู้จากประสบการณ์

ร่วม เช่น ฉากที่เราเคยพบเห็นในชีวิตประจำวัน หรือเป็นฉากที่ผู้อ่านคุ้นเคยแล้ว ได้แก่ ฉากเกี่ยวกับสถานที่จริง ภูมิประเทศจริง ซึ่งทั้งผู้เขียนและผู้อ่านอาจได้พบเห็นมาด้วยตัวเองฉากจึงมีความสมจริง บางครั้งผู้เขียนก็ต้องอาศัยความรู้จากเอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ มาผสมผสานกับจินตนาการของผู้เขียนเองเพื่อสร้างฉากให้สมจริงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ผู้เขียนสามารถใช้จินตนาการได้อย่างกว้างไกล เพราะเรื่องสั้นประเภทนี้มักเป็นเรื่องของโลกอนาคต ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นได้อีกนานและแสนนานในกาลข้างหน้า หรือยิ่งกว่านั้นคือ เกิดจากการคาดคะเนจากข้อมูลพื้นฐานในปัจจุบัน ดังนั้นผู้เขียนจะต้องระมัดระวังอย่างยิ่งในการสร้างรายละเอียดของฉาก เพื่อสร้างความสมจริงให้เกิดขึ้นในใจผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังที่ชัชววัฒน คุประทกุล (2531:143) ได้กล่าวถึงการสร้างฉากของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ไว้ว่า

“...เนื่องจากเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่ผู้เขียนสามารถใช้จินตนาการได้อย่างไม่จำกัด มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับโลกซึ่งผู้อ่านไม่คุ้นเคย เช่น เรื่องในอวกาศบนดวงจันทร์ เรื่องในอนาคต เรื่องในโลกต่างมิติ ต่างกับเรื่องสั้นทั่ว ๆ ไป ที่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นบนโลกในสภาพแวดล้อมที่ผู้อ่านคุ้นเคยเป็นอย่างดี ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องเอาใจใส่กับรายละเอียดของฉากมาก เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพการณ์ขององค์ประกอบที่เป็นฉากด้วย เช่น ฉากในยานอวกาศ ฉากบนดวงจันทร์สภาพการณ์ของฉากในสภาวะไร้น้ำหนัก เช่น ในยานอวกาศที่กำลังเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงที่ หรือ บนดวงจันทร์ที่มีแรงดึงดูดต่อคนและวัตถุทุกอย่างน้อยกว่าที่บนโลก...”

เพลินดา (2529 :96-97) กล่าวถึงเรื่องการสร้างฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ว่า “เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์...เป็นการสร้างจินตนาการอย่างใหม่ นักเขียนย่อมมีเสรีมากกว่านักเขียนทั่ว ๆ ไป...เพราะว่าเราจะต้องเผชิญกับความรับผิดชอบอันหนักหน่วงที่จะต้องสร้าง “โลกใหม่” ให้สอดคล้องต้องกันในทุกรายละเอียด สมเหตุสมผล ต้องใช้ความคิดและจินตนาการอย่างระมัดระวังเช่นเดียวกัน จินดา ดวงจินดา (2526 : 66-67) กล่าวว่าทั้งนี้เป็นเพราะพื้นฉากหรือภูมิหลังของเรื่องต้องบรรยายกินเนื้อที่มาก...ผู้อ่านต้องได้รับคำพรรณานารูปร่างลักษณะของดาวดวงนั้น สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตจากนอกโลก อวกาศ สภาพสังคมอื่น ๆ เพื่อให้ดาวนั้นมีสภาพดูสมจริง

ฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ผู้เขียนต้องสร้างฉากให้มีความสมจริง ทั้งนี้เพราะการสร้างฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ขึ้นอยู่กับมิติของเวลา มิติของเวลาในที่นี้หมายถึง ระยะเวลาที่นักเขียนกำหนดขึ้น อาจเป็นโลกอดีตหรืออนาคตอีกร้อยปี พันปี หรือหลายหมื่นหลายแสนล้านปีข้างหน้า ผู้เขียนต้องสร้างฉากให้สอดคล้องกับเวลาที่กำหนดขึ้น ระยะเวลาในโลกอนาคตจะขึ้นอยู่กับจินตนาการของผู้เขียน ซึ่งห่างไกลจากการรับรู้ของผู้อ่าน ดังนั้นผู้เขียนจะต้องสร้างจินตนาการซึ่งเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ผ่านการสร้างฉากเพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวได้

การกำหนดเวลาของฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ ฉากที่ระบุระยะเวลา และฉากที่ไม่ระบุระยะเวลา

การสร้างฉากที่ระบุระยะเวลา

ฉากที่ระบุระยะเวลา คือ ผู้เขียนระบุระยะเวลาที่แน่นอนในเรื่องว่าเป็นปีใด วันใด เดือนใด เวลาใด ซึ่งมักเป็นฉากที่เกี่ยวกับโลกอนาคต เช่น

เวลาบ่ายวันอาทิตย์วันหนึ่งในปี พ.ศ. 2999 วันนี้เป็นวันที่ฟ้าโลก

(วันกีฬาโลกปี 2999 :40)

วันที่ 5 เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2595 ในมหาสมุทรอินเดีย แถบใต้ประเทศอินเดียอีกเพียงชั่วโมงเศษ ดวงอาทิตย์จะลับจากขอบฟ้าจรดน้ำไป

(จีลีฟท์อวกาศ : 9)

บ่ายวันหนึ่งกลางปี พ.ศ. 2589 รัตนาโผล่ขึ้นมาจากสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน เดินขึ้นไปยืนบนทางเท้าเคลื่อนที่ ยี่สิบนาทีต่อมาเด็กหญิงรัตนาอายุสิบสองปี ก็ก้าวลงมาจากทางเท้าเคลื่อนที่เดินตรงไปยังหลังบ้านขนาดย่อมหลังหนึ่ง แถบชานเมืองกรุงเทพมหานคร

(วันนัดพบ :46)

การระบุระยะเวลาในการสร้างฉากจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันทีว่าเป็นเรื่องในแนววิทยาศาสตร์ ซึ่งมักจะเกี่ยวกับเรื่องของโลกอนาคต เทคโนโลยีที่แปลกใหม่ ล้ำสมัย รวมทั้งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอนาคตอีกด้วย

ฉากที่ไม่ระบุระยะเวลา

ฉากที่ไม่ระบุระยะเวลา คือ ผู้เขียนไม่ได้กำหนดระยะเวลาแน่นอนว่าเป็นเวลาใด แบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ฉากโลกอนาคต บางครั้งผู้เขียนจะไม่กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนของฉากโลกอนาคตว่าเป็นเวลาใด แต่ผู้อ่านจะรู้ว่าไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดในโลกปัจจุบัน โดยพิจารณาจากรายละเอียดของสถานที่และบรรยากาศของเรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ยังไม่มีหรือยังไม่เคยเกิดขึ้นในปัจจุบัน เป็นจินตนาการของผู้เขียนที่จะคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น

รถยนต์คันเล็กสีน้ำเงินเข้ม ล้อใหญ่ พุ่งออกจากมหานครเต็มไปด้วยอาคารสูงเป็นร้อย ๆ ชั้น มีถนนลอยฟ้ามากมายเชื่อมต่อระหว่างชั้นเข้าสู่แนวป่าโปร่ง

สัญญาณเสียงบีบ ๆ ดังขึ้นในรถยนต์แล้วจอภาพขนาดเล็กตรงด้านหน้าคนขับก็สว่างขึ้น ภาพของเด็กสาววัยประมาณ 15 ปี ผมยาวสีทองปรากฏขึ้นมา...

(กำแพงมืดที่ขอบโลก : 40)

จักรวรรดิกาแล็กซีทางช้างเผือกกำลังฟูเฟื่อง การเดินทางระหว่างดวงดาวเกิดขึ้นอย่างคับคั่ง ยานอวกาศรูปร่างแปลก ๆ แวะเวียนเดินทางไปมาระหว่างดาวเคราะห์ของระบบสุริยะต่าง ๆ นำผู้โดยสารเป็นมนุษย์เผ่าพันธุ์แปลก ๆ จากดาวเคราะห์ต่าง ๆ แวะเวียนรับส่งยังดาวเคราะห์ที่อยู่ห่างไกลกันแห่งจักรวรรดิกาแล็กซีทางช้างเผือก...

(โคตรมณีแห่งดาวสีโอเนีย : 82)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเป็นการสร้างฉากที่ไม่ระบุระยะเวลา เป็นฉากที่เกิดในอนาคต โดยพิจารณาจากรายละเอียดที่ต่างจากปัจจุบัน เช่น มหานครเต็มไปด้วยอาคารสูงเป็นร้อย ๆ ชั้น ...จอภาพขนาดเล็กตรงด้านหน้าคนขับสว่างขึ้น ภาพของเด็กสาววัยประมาณ 15 ปี ผมยาวสีทองปรากฏขึ้นมา ข้อความที่ยกมาในตัวอย่างแรกนี้แสดงให้เห็นความก้าวหน้าในโลกอนาคต ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสิ่งก่อสร้างที่มีความสูงเป็น "ร้อย ๆ ชั้น" ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มี ส่วนตัวอย่างที่ 2 นั้น เป็นสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรืออาจจะเป็นไปได้ในอนาคตอีกยาวนาน ซึ่งยังคาดไม่ได้ว่าจะใช้เวลาเท่าไรจึงจะเกิดขึ้นจริง เป็นการเดินทางติดต่อกันระหว่างดวงดาวต่าง ๆ

เช่นเดียวกับในปัจจุบันที่มีการเดินทางติดต่อกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งยังทำให้เห็นพัฒนาการของมนุษย์ในอนาคตที่มีความก้าวหน้าถึงขนาดที่สามารถบุกเบิกอวกาศให้เป็นแหล่งการเดินทางระหว่างดวงดาวต่าง ๆ

2. ฉากโลกในปัจจุบัน คือ ฉากที่ผู้เขียนใช้บรรยายภาคหรือสิ่งที่เราค้นเคยในชีวิตปัจจุบัน เห็นได้จากการบรรยายรายละเอียดของฉาก เช่น ฉากที่บรรยายถึงห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์

ห้องใต้ดินเป็นห้องสี่เหลี่ยมไม่กว้างใหญ่นัก เป็นห้องทึบ ไม่มีหน้าต่างสว่างนวลด้วยไฟนีออนสองหลอดตรงกลางห้อง มีวัตถุใหญ่ลักษณะคล้ายถังน้ำมันกลมเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณหนึ่งเมตร สูงประมาณหนึ่งเมตรครึ่งติดระโยงระยางด้วยสายไฟและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์บางชนิด ด้านบนของเครื่องมือวิทยาศาสตร์ซึ่งมีรูปร่างคล้ายถังใบนี้มีสวิตช์ขึ้นขึ้นมาด้วยลักษณะคล้ายกล่องถ่ายภาพ มีช่องเปิดแบบเดียวกันกับหน้ากล้องถ่ายภาพสี่ช่องหันออกไปจากแกนกลางสี่ทิศทาง

(เงาสีเขียว : 4)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่าผู้อ่านสามารถรู้ได้ทันทีว่าเป็นห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์เพราะผู้อ่านมีข้อมูลพื้นฐานอยู่แล้ว ว่าห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์จะต้องประกอบไปด้วยอุปกรณ์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ทำให้เห็นถึงบรรยากาศเชิงวิทยาศาสตร์ การบรรยายอุปกรณ์ต่าง ๆ ก็อยู่ในลักษณะที่ผู้อ่านทั่วไปจะเข้าใจได้ หรือเคยเห็นอุปกรณ์ทำนองนี้มาก่อน ผู้วิจัยพบว่าการสร้างฉากประเภทนี้มีน้อยกว่าการสร้างฉากประเภทฉากโลกอนาคตซึ่งพบมากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ บางครั้งเราอาจจะเห็นว่าการบรรยายฉากเป็นบรรยากาศของโลกปัจจุบัน แต่จะมีบางอย่างที่ยังไม่มีในปัจจุบันจนทำให้ไม่แน่ใจว่าจะกำหนดให้เป็นฉากในอนาคตหรือไม่ เช่น เรื่อง พราน...ครั้งสุดท้าย

...พรานใหญ่วันชัยให้สัญญาเรียกทุกคนมารวมกัน แล้วบอกให้ทุกคนสวมแว่นพิเศษได้ วันชัยยกแว่นพิเศษที่ห้อยคออยู่ขึ้นสวม ในทันทีที่เขาลิ้มตาขึ้นหลังจากสวมแว่นเข้าที่ความมืดรอบตัวเขาก็หายไป ถึงแม้ว่าป่ารอบตัวจะมีสีแปลก ๆ ออกเป็นสีแดง แต่เขาก็มองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างในป่ารอบตัวอย่างชัดเจน แล้ววันชัยก็งกหน้าให้พรานนำทางเริ่มต้นออกเดินทาง ชาวบ้านป่าทั้งสามคน

หอบหิวสัมผัสภาวะเดินป่าตามคณะของพรานใหญ่วันชัยแวนรังสีอินฟราเรด ทำให้ทุกคนเดินป่าได้อย่างสบายอย่างคล่องแคล่ว...

(พราน...ครั้งสุดท้าย : 29)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นฉากที่บรรยายบรรยากาศของการเดินป่าของนายพรานล่าสัตว์ ซึ่งเป็นเหตุการณ์หรือพฤติกรรมซึ่งผู้อ่านรับรู้ได้ว่าเป็นสิ่งที่สามารถพบเห็นได้ในปัจจุบัน แต่แวนรังสีอินฟราเรดที่ทำให้ผู้เดินทางมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวในเวลากลางคืนนั้น เป็นสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นในปัจจุบันจึงนับว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่ ผู้วิจัยเห็นว่าฉากประเภทนี้ผู้เขียนใช้บรรยายจากสภาพโลกปัจจุบัน ดังนั้นน่าจะจัดให้เป็นฉากในอนาคต เพราะมีการสร้างเทคโนโลยีหรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีประสิทธิภาพขึ้นนั่นคือแวนรังสีอินฟราเรด

ที่กล่าวมาข้างต้นคือการบรรยายฉากโดยมีการระบุเวลาที่แน่นอน และฉากที่ไม่มีการระบุเวลาแน่นอน ต่อไปผู้วิจัยจะวิเคราะห์กลวิธีการสร้างฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลวิธีใหญ่ คือ

- 3.3.1 กลวิธีการสร้างฉากโดยการใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ แบ่งเป็น 3 กลวิธี ดังนี้
 - 3.3.1.1 กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลของโลกปัจจุบัน
 - 3.3.1.2 กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริง
 - 3.3.1.3 กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลของโลกอนาคต
- 3.3.2 กลวิธีการสร้างฉากโดยการใช้ข้อมูลเชิงจินตนาการ
 - 3.3.2.1 กลวิธีการสร้างฉากแบบอุดมคติ
 - 3.3.2.2 กลวิธีการสร้างฉากแบบดิสโทเปีย
 - 3.3.2.3 กลวิธีการสร้างฉากแบบประติษฐกรรม

3.3.1 กลวิธีการสร้างฉากโดยการใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์

กลวิธีการสร้างฉากโดยการใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ คือ การบรรยายฉากโดยอาศัยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจเป็นฉากที่น่าจะเป็นจริงในปัจจุบัน หรือเป็นฉากที่อาจจะไม่เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้นอกจากจะใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์แล้ว ยังต้องใช้จินตนาการของผู้เขียนประกอบด้วยเพื่อสร้างความสมจริง

3.3.1.1 กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลของโลกปัจจุบัน

กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลของโลกปัจจุบัน หรือเรียกว่า "การต่อแนวโน้ม" (Extrapolation) หมายถึงการจินตนาการถึงโลกอนาคตโดยมีข้อมูลพื้นฐานของการคาดคะเนหรือจินตนาการมาจากสภาพโลกปัจจุบัน (Nourse, 1976:75-76 อ้างใน บงกช สิงหกุล 2536:113) กลวิธีนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับโลกอนาคตโดยที่ผู้เขียนใช้สิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบันมาสร้างให้สิ่งนั้น ๆ มีความก้าวหน้าหรือมีการพัฒนาที่สูงขึ้นในอนาคต เช่น ชัยคุปต์ ได้นำภาพความเจริญของสังคมปัจจุบันที่มีอาคารสูงหลายชั้นมาคาดคะเนถึงสภาพเช่นนี้ในอนาคตว่า

ที่สำนักงานหนังสือพิมพ์ "ไทย" บนชั้นที่ 135 ของอาคารเมืองฟ้าดีที่สูงเป็นอันดับสองของประเทศไทย รองลงมาจากอาคาร "เทพธานี" ซึ่งสูง 199 ชั้น สูงกว่าอาคารเมืองฟ้า 9 ชั้น...

(อมตะ : 83)

...ครู่หนึ่งต่อมาเฮลิคอปเตอร์ลำเล็กก็นำท่านประธานาธิบดีออกจากที่จอดเฮลิคอปเตอร์ชั้น 86 ของอาคารสูง 195 ชั้น กลางมหานครกรุงเทพฯ มุ่งออกสู่ชานมหานครกรุงเทพฯ...

(พรั้งนี้ชั่ววินวินดร : 70)

สภาพของกรุงเทพฯในอนาคตจะมีตึกสูงเป็นร้อย ๆ ชั้นในขณะที่ปัจจุบันอาคารหรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ยังไม่เป็นเช่นนี้ ในเรื่องที่สุดเพื่อชีวิตผู้เขียนบรรยายฉากกรุงเทพฯ ในอนาคต พ.ศ. 2699 ว่า

...ก่อนมีลูกสาวคนแรก สวัสดิ์และภรรณีอาศัยอยู่ในย่านค่อนข้างจะเสื่อมโทรมของกรุงเทพฯ รอบ ๆ บริเวณย่านที่คนทั้งสองอยู่ยังเต็มไปด้วยซากปรักหักพังของกรุงเทพฯ จากภัยสงครามที่ยังไม่ได้รับการบูรณะหลังการมีลูกสาวคนแรก สวัสดิ์และภรรณีได้ย้ายไปอยู่ในอาคารสูง 112 ชั้น ใกล้แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นย่านที่ดีที่สุดของกรุงเทพฯ...และหลังการมีลูกสาวคนที่สองสวัสดิ์และภรรณีก็ได้ย้ายที่อยู่จากชั้นต่ำ ๆ ของอาคารระฟ้าคือชั้นที่ 14 ขึ้นไปอยู่ชั้นที่ 90 ซึ่งมีสภาพแวดล้อมและทิวทัศน์โดยรอบดีกว่าชั้นที่ 14 มาก...

(ที่สุดเพื่อชีวิต : 40)

เรื่องกันย์ 4828 ผู้เขียนใช้กลวิธีการคาดคะเนเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการเรียนการสอนในปัจจุบันมาสร้างจินตนาการถึงการเรียนในอนาคตว่า

"...เราเตือนคุณแล้ว" ตัวอักษรโตปรากฏขึ้นบนจอภาพ เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดตั้งโต๊ะหน้ากันย์ พร้อม ๆ กับภาพตัวอักษรบนจอเสียงประโยคเดียวกันก็ดังขึ้นในหูฟังที่แนบอยู่กับหูทั้งสองของกันย์ชายหนึ่งสะดุ้งใจระทึก มองไปรอบ ๆ ห้องใหญ่ขนาดบรรจุนักศึกษาประมาณ 300 คน ทุกคนมีอุปกรณ์และสื่อการศึกษาเหมือนกับเขา ทั้งคอมพิวเตอร์และหูฟัง ที่หน้าชั้นเป็นเวทีสูง ร่างใหญ่ของหุ่นยนต์ลักษณะใกล้เคียงกับมนุษย์นั่งอยู่หน้าเครื่องควบคุมติดต่อกับนักศึกษาแต่ละคนได้ทุก ๆ คน พร้อม ๆ กัน...

(กันย์ 4828 : 85)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นว่าการเรียนการสอนในอนาคตคอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอนที่สำคัญมาก นักเรียนทุกคนต้องเรียนหนังสือผ่านจอคอมพิวเตอร์ และมีครูหุ่นยนต์คอยควบคุมดูแลนักเรียนแทนครูมนุษย์ ในปัจจุบันนี้คอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับมนุษย์คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมาก รวมทั้งมีคุณประโยชน์ในการทำงานต่าง ๆ ได้มากมาย ดังนั้นผู้เขียนจึงใช้การคาดคะเนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันมาคาดการณ์ถึงบทบาทของคอมพิวเตอร์ต่อการเรียนการสอนในอนาคต

ชัยคุปต์ใช้กลวิธีการคาดคะเนจากข้อมูลของโลกปัจจุบันเพื่อสร้างฉากสภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ของมนุษย์ในอนาคต ในเรื่องที่สุดเพื่อชีวิต ชัยคุปต์ใช้ข้อมูลปัจจุบันเกี่ยวกับสภาพความเสื่อมโทรมของที่อยู่อาศัยมาจินตนาการถึงโลกอนาคตว่า

...ก่อนมีลูกสาวคนแรก สวัสดิ์และภรรณีอาศัยอยู่ในย่านค่อนข้างจะเสื่อมโทรมของกรุงเทพฯ รอบ ๆ บริเวณย่านที่คนทั้งสองอยู่ยังเต็มไปด้วยซากปรักหักพังของกรุงเทพฯ จากภัยสงครามที่ยังไม่ได้รับการบูรณะ

หลังการมีลูกสาวคนแรก สวัสดิ์และภรรณีได้ย้ายไปอยู่ในอาคารสูง 112 ชั้น ใกล้แม่น้ำ เจ้าพระยาเป็นย่านที่ดีที่สุดของกรุงเทพฯ... และหลังการมีลูกสาวคนที่

สอง สวัสดิ์และภรรยาก็ได้ย้ายที่อยู่จากชั้นต่ำ ๆ ของอาคารระฟ้า คือชั้นที่ 14 ขึ้นไปอยู่ชั้นที่ 10 ซึ่งมีสภาพแวดล้อมและทิวทัศน์โดยรอบดีกว่าชั้นที่ 14 มาก...

(ที่สุดเพื่อชีวิต : 40)

ชัยคุปต์จินตนาการถึงโลกอนาคตว่า ยังมีย่านที่อยู่อาศัยเป็นแหล่งเสื่อมโทรมเหมือนกับปัจจุบัน อาคารก่อสร้างมีความสูงมากกว่าปัจจุบัน ในเรื่องคนแรกในรอบ 219 ปี ผู้เขียนใช้ข้อมูลในปัจจุบันเรื่องเด็กหลอดแก้วซึ่งเกิดจากการผสมของไข่กับสเปิร์มของเพศชายมาคาดคะเนถึงภาวะสามัญกรรมดาที่เด็กทั้งหมดในอนาคตเกิดจากวิธีการนี้ นิชา รัชณีฉาย เป็นตัวละครที่เกิดจากการผสมเชื้อของพ่อและแม่ในหลอดแก้ว ชัยคุปต์บรรยายถึงขั้นตอนพัฒนาการและชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กหลอดแก้วในอนาคตว่า

...เจริญเติบโตเป็นทารกในครรภ์เหมือนทารกทั้งโลกคือ ในครรภ์มดลูกเทียมเป็นเวลาเก้าเดือน ...เติบโตเป็นเด็กจนกระทั่งถึงอายุสามขวบเหมือนเด็กทั้งโลก คือเติบโตอยู่ในสถานเลี้ยงเด็ก นิชาได้มาอยู่กับหญิงชายคู่หนึ่ง ซึ่งมีฐานะเป็นคุณแม่คุณพ่อของนิชา เมื่อเธอมีอายุย่างเข้าสี่ขวบ ในที่พักเป็นอาคารสูงหนึ่งร้อยชั้นเป็นเวลา 3 เดือน แล้วนิชาก็เข้าไปอยู่ในโรงเรียนเหมือนเด็กทั้งโลก โดยทั้งเรียนและทั้งอาศัยอยู่ที่โรงเรียน หญิงชายที่เป็นคุณแม่คุณพ่อของนิชา มาพบนิชาที่โรงเรียนสองเดือนครั้งทุกครั้งที่พานิชาออกไปเที่ยว กิน ชื่อของ...

(คนแรกในรอบ 219 ปี : 42)

จากคาดคะเนถึงวิถีชีวิตของเด็กหลอดแก้วในอนาคต เด็กที่เกิดลักษณะเช่นนี้คล้ายเป็นสมบัติของส่วนรวม คือ เด็กทุกคนต้องอยู่ในสถานที่ที่จัดไว้ให้ เมื่ออายุได้ 4 ขวบเด็กจะอยู่กับพ่อแม่เพียงระยะสั้น ๆ เป็นเวลา 3 เดือน จากนั้นจึงเข้าโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ พ่อแม่ของเด็กจะมาเพียง 2 เดือนต่อครั้ง ชัยคุปต์คาดคะเนว่าต่อไปเด็กทั้งหมดจะเกิดจากหลอดแก้ว ทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ แต่ข้อมูลในปัจจุบันมีเด็กที่เกิดจากหลอดแก้วจริง แต่พ่อแม่ก็เลี้ยงดูเองเหมือนเด็กธรรมดาทั่วไป

ในปัจจุบันผู้คนนิยมใช้บัตรต่าง ๆ ซึ่งกลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น บัตรเครดิต บัตร A.T.M. ผู้เขียนจินตนาการถึง "บัตรชุกอม" ซึ่งเป็นบัตรที่มีความสำคัญยิ่งของคนในนครซูเปอร์ไฮ-เทค ชัยคุปต์บรรยายจากนครซูเปอร์ไฮ-เทค พ.ศ. 2564 ว่า

...นครซูเปอร์ไฮ-เทค เป็นเมืองใหญ่ที่สมบูรณ์แบบด้วยเทคโนโลยียุคก้าวหน้า อยู่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ทุกสิ่งทุกอย่างและทุกชีวิตใน "นครซูเปอร์ไฮ-เทค" สะดวกสบายและปลอดภัย ด้วยบัตรซูเปอร์คอมพิวเตอร์ บัตรที่นิยมเรียกกันสั้น ๆ ว่า "บัตรซูคอม" บัตรซูคอมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างแทนตัวเจ้าของบัตร เป็นทั้งบัตรประจำตัว บัตรการทำงาน บัตรธนาคาร บัตรข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ เฉพาะตัว กลุ่มเลือด ประวัติการเจ็บไข้ได้ป่วย การฉีดวัคซีน-ข้อมูลอื่น... ไม่มี ความจำเป็นใด ๆ สำหรับคนใน "นครซูเปอร์ไฮ-เทค" ที่จะต้องใช้เงินชนิดเป็น ธนบัตรหรือเหรียญ...

(บัตรซูคอม : 8)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้ข้อมูลเรื่องบัตรเครดิตต่าง ๆ ในปัจจุบันมาคาดคะเนถึงบัตรเครดิตในอนาคตที่มีความจำเป็นมาก บัตรเพียงใบเดียวมีข้อมูลหรือประวัติของผู้ใช้บัตรอย่างครบถ้วน บัตรซูคอมจึงจำเป็นสำหรับคนที่อาศัยอยู่ในนครซูเปอร์ไฮ-เทค ซึ่งเป็นอนาคต กลวิธีการสร้างฉากเช่นนี้ ผู้เขียนมักนำมาใช้กับเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์เพื่อจินตนาการถึงโลกอนาคต โดยมีพื้นฐานหรือสิ่งที่เคยเกิดแล้วในปัจจุบันเป็นข้อมูลหลัก

3.3.1.2 กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริง

กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริง คือ ผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างฉากตามข้อมูลเป็นจริงของสิ่งนั้น ๆ ที่รับรู้กันในปัจจุบัน ในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ส่วนใหญ่ ผู้เขียนบรรยายฉากดวงดาวในระบบสุริยะ ซึ่งเป็นที่รู้จัก ได้แก่ ดาวอังคาร ดาวศุกร์ ดวงจันทร์ โดยใช้กลวิธีการสร้างฉากเหมือนจริงตามลักษณะสภาพทางภูมิศาสตร์ของดวงดาวเหล่านี้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผู้เขียนนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาสร้างฉากดวงดาวในระบบสุริยะได้อย่างสมจริง เช่น ผู้เขียนบรรยายสภาพของดาวศุกร์ได้อย่างสมจริงตามสภาพของดาวศุกร์ ดาวศุกร์เป็นดาวเคราะห์ที่แห้งผากไม่มีน้ำบนพื้นผิวดาวศุกร์ บรรยากาศที่หนาที่บของดาวศุกร์ประกอบด้วยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นส่วนใหญ่...บรรยากาศชั้นสูงของดาวศุกร์เป็นเมฆหนาที่บซ้อนกันหลายชั้นรอบดาวศุกร์ ในเมฆของดาวศุกร์มีกรดกำมะถันอยู่ด้วยเป็นปริมาณมาก...ที่ระดับพื้นผิวดาวศุกร์มีอุณหภูมิสูงมาก (ชัยวัฒน์ คุประตกุล, 2533:44) และ "บรรยากาศที่เป็นเมฆหนาที่บของดาวศุกร์มีความกดดันมากกว่าบรรยากาศของโลกเกือบร้อยเท่าและการมีเมฆปกคลุมตลอด

เวลาทำให้เราไม่สามารถเห็นพื้นผิวของดาวได้ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติฯ, ม.ป.ป.: 236) ผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริงตามข้อมูลดังต่อไปนี้

“...ภาพที่ปรากฏต่อสายตาของเกรียงไกรและศักดิ์ดาเป็นภาพแผ่นดินสีแดงอันแห้งผาก ระเบิดระกระด้วยก้อนหินน้อยใหญ่ ไกลออกไปเป็นภูผาหินสูง... บรรยากาศเหมือนโลกมาก แต่มีคาร์บอนไดออกไซด์มากกว่าบรรยากาศของโลก 0.08 เปอร์เซ็นต์ อุณหภูมิ 99.5 องศาฟาเรนไฮต์... เกรียงไกรงยหน้ามองดูหมู่เมฆหนาที่บซึ่งปกคลุมโลกพระศุภร์ตลอดเวลา...

(ดาวพระศุภร์ : 98)

ยานอวกาศโดยสารระหว่างโลกกับดาวศุภร์ โดยปกติใช้เวลาเดินทางประมาณสี่เดือน แต่ยานอุกเจินใช้เวลา 3 เดือน ก็นำปฐมถึงดาวศุภร์แล่นฝ่าบรรยากาศของดาวศุภร์ลงสู่ “วินัสนคร” เมืองที่อยู่ขนาดเล็กบนดาวศุภร์ครอบคลุมด้วยโดมใสขนาดยักษ์เพื่อป้องกันอันตรายจากบรรยากาศที่เป็นพิษของดาวศุภร์ และอุณหภูมิที่สูงถึงห้าร้อยองศาเซลเซียส...

(ต้นทองที่ดาวศุภร์ : 3)

...ภายใต้บรรยากาศที่หนาที่บเป็นพิเศษ และอุณหภูมิที่ร้อนจัดบนพื้นผิวดาวศุภร์ เกินอุณหภูมิกลายเป็นไฟที่พื้นผิวโลก หากความหนาแน่นของอากาศที่พื้นผิวดาวศุภร์ที่สูงกว่าโลกมาก ทำให้อากาศบนดาวศุภร์ไม่กลายเป็นไฟ...

(โจรสลัดอวกาศ : 76)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนบรรยายสภาพพื้นผิวดาวศุภร์ตามสภาพความเป็นจริงของดวงดาวสภาพของดาวอังคาร “พื้นผิวโดยทั่วไปของดาวอังคารปรากฏขรุขระแห้งแล้ง และไม่มีหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่ามีสิ่งมีชีวิต เช่น พืช สัตว์ที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ ... บรรยากาศของดาวอังคารประกอบด้วยไฮโดรเจน และคาร์บอนมอนนอกไซด์ แต่ไม่มีก๊าซออกซิเจน... อุณหภูมิที่พื้นผิวดาวอังคารโดยทั่วไปต่ำกว่าที่พื้นผิวโลก” (สารานุกรมวิทยาศาสตร์ ของสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2515:169) ผู้เขียนบรรยายจากดาวอังคารตามสภาพความเป็นจริงของดาวอังคารว่า เป็นดวงดาวที่ไม่มีสิ่งมีชีวิตอยู่อาศัยและเป็นดาวที่มนุษย์ไม่สามารถอยู่ได้

...ดาวอังคารนอกโตมออกไป เป็นดินแดนโลกดาวอังคารที่แห้งผากมี เฉพาะส่วนเป็นทะเลทรายและดินแห้ง ไม่มีต้นไม้พื้นเมืองใด ๆ บนดาวอังคาร ปรากฏให้เห็น

(มนุษย์คนสุดท้าย : 2)

...ภูมิประเทศที่เป็นที่ราบเหมือนทะเลทราย แต่พื้นดินเป็นดินออกสีแดง เต็มไปด้วยก้อนดินก้อนหินขนาดเล็กขนาดปานกลาง ไกลออกไปเป็นภูเขาขนาด เดี่ยว ๆ ...

(ผู้กลับมาจากดาวอังคาร : 78)

ผู้เขียนบรรยายจากดวงจันทร์ไม่มีบรรยากาศห่อหุ้ม เนื่องจากมีแรงโน้มถ่วงน้อยที่พื้นผิวของดวงจันทร์เป็นสุญญากาศ ผู้เขียนบรรยายจากบนสถานีสำรวจอวกาศ บนดวงจันทร์ว่า

...ที่สถานีสำรวจอวกาศ ดวงจันทร์-1 ในกลางที่ราบกว้างใหญ่มีชื่อ เรียกว่า "แมเซารนทิตาทิส" บนดวงจันทร์ใกล้จุดที่นักบินอวกาศจากโลก 3 คน แรก อันมี นิล อาร์มสตรอง, ไมเคิล คอลลินส์ และเอ็ดวิน อัลดริน ได้เหยียบลงบนพื้นผิวดวงจันทร์เมื่อประมาณ 50 ปี มาแล้ว ...ศาสตราจารย์วัย 55 เหย หน้าขึ้นมาจากกองกระดาดาววงระเกะระกะอยู่บนโต๊ะทำงาน ยิ้มทักทายหนุ่มจาก ประเทศไทยอย่างอารมณ์ดีและถามว่า "มีอะไรหรือ?" "ลองฟังเทปม้วนนี้ดูสิครับ ท่านศาสตราจารย์ อาจจะมีอะไรก็ได้"

นักวิทยาศาสตร์หนุ่มไทยกล่าวขึ้น เมื่อเดินเข้าไปใกล้ศาสตราจารย์ ทอมป์สันด้วยท่าที่เก้งก้างเนื่องจากยังไม่ชินต่อสภาพน้ำหนักที่เบากว่าบนโลก ประมาณ 6 เท่า แล้วยื่นดัลลอปให้

(สัญญาณจากอวกาศ : 65-66)

จากตัวอย่างที่ยกมานี้ผู้เขียนบรรยายจากได้อย่างสมจริงเพราะดวงจันทร์ มีแรงโน้มถ่วงน้อย ดังนั้นคนที่อยู่ในสถานีสำรวจอวกาศจึงอยู่ในสภาพไร้น้ำหนัก เช่นเดียวกับข้อความที่ผู้เขียนบรรยายว่า... "ด้วยท่าที่เก้งก้างเนื่องจากยังไม่ชินต่อสภาพน้ำหนักที่เบากว่าบนโลก

ประมาณ 6 เท่า" ...ในบรรดาดวงดาวต่าง ๆ ในระบบสุริยะที่ผู้เขียนมิได้เจาะจงว่าเป็นชื่อดวงใด ผู้เขียนบรรยายจากตามสภาพความเป็นจริงตามข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เท่าที่ทราบกันในปัจจุบันว่าดวงดาวต่าง ๆ มีสภาพแห้งแล้ง ไม่มีสิ่งมีชีวิตใด ๆ อาศัยอยู่ได้ เช่น

...ดาวเคราะห์ดวงที่สี่ไม่มีอะไรอย่างอื่นอีกเลยที่เอื้อต่อการปักหลักตั้งถิ่นฐานของมนุษย์เพราะเป็นดาวเคราะห์ที่ปราศจากสรรพชีวิตใด ๆ ไม่มีพืชและไม่น่าจะมีสัตว์ บรรยากาศที่หนาแน่นกว่าโลกเล็กน้อย ประกอบด้วยก๊าซเป็นพิษคือคาร์บอนไดออกไซด์...

...จากสำรวจทางอากาศทุกคนในยานอวกาศลำเล็กได้เห็นสภาพที่ดูป่าเถื่อนของดาวเคราะห์เบื้องล่างอย่างหดหู่ใจ สภาพที่แห้งแล้ง พื้นผิวดาวเคราะห์ที่เป็นทะเลทราย แผ่นดินแห้งและภูเขาเตี้ย ๆ จำนวนมากมาย ไม่มีน้ำ...ไม่มีพืช ไม่มีสิ่งมีชีวิต...ใด ๆ เลย...

(นครโดมแห่งระบบสุริยะดาวคู่แฝด : 46)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนมิได้เอ่ยชื่อของดวงดาว แต่สร้างจากตามสภาพความเป็นจริงของดวงดาวต่าง ๆ ในระบบสุริยะว่าเป็นดาวที่แห้งแล้งมนุษย์สัตว์ พืช ไม่สามารถอาศัยอยู่ได้

3.3.1.3 กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลในอนาคต

กลวิธีการสร้างฉากประเภทนี้จะใช้ข้อมูลทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์คาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดในอนาคตซึ่งยังไม่มีพื้นฐานข้อมูลในปัจจุบัน แต่ผู้เขียนบรรยายฉากโดยใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาจินตนาการถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอนาคตซึ่งอาจจะไม่เกิดขึ้นจริงก็ได้ ดังนี้

ผู้เขียนบรรยายฉากโลกอนาคตที่มีการแข่งขันเรือใบบวกาศ โดยใช้พลังงานฟิวชั่นซึ่งก็คือพลังงานแสงจากดวงอาทิตย์ และใช้ลมสุริยะจากดวงอาทิตย์ ซึ่งก็เปรียบเสมือนลมบนโลกซึ่งเป็นพาหนะพัดพาให้เรือใบบวกาศสามารถแล่นไปได้ในห้วงอวกาศ

เรือใบบวกาศที่มีรูปร่างแปลก ๆ แตกต่างกันไปเคลื่อนที่ออกจากตำแหน่งที่จอดเรือใบบวกอบนอกของสถานีอวกาศในตอนแรกอย่างช้า ๆ กางใบแต่เพียงส่วนน้อย

เมื่อหันตำแหน่งที่จอดเรือใบอวกาศ เรือใบอวกาศก็กางใบเรือกว้างขึ้นใบเรือรับกระแสของลมสุริยะและพลังงานโฟตอนของแสงอาทิตย์ได้มากขึ้น เรือใบอวกาศที่ความเร็วเพิ่มขึ้น เรือใบอวกาศเข้าร่วมการแข่งขันสู่ดาวอังคารทุกลำ มีคนควบคุมเรือใบสองคน ลักษณะของใบเรือทำจากวัสดุแปลก ๆ แตกต่างกันออกไปเพื่อรับลมสุริยะ และพลังงานโฟตอนซึ่งก็คืออนุภาคของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า จากดวงอาทิตย์ให้ได้มากที่สุด ใบเรือมีทั้งประเภทใบเรือเดี่ยวและหลายใบ รูปร่างของเรือใบก็แตกต่างกันออกไปมีทั้งที่เป็นแผ่นวัสดุบางรูปวงกลมขนาดใหญ่ กางเต็มที วัดเส้นผ่าศูนย์กลางถึง 20 กิโลเมตร เป็นรูปสี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม หรือหกเหลี่ยมขนาดใหญ่เป็นรูปกรวยหรือรูปทรงกระบอก เชื้อเพลิงสำหรับการขับเคลื่อนตามกติกาการแข่งขันกำหนดให้ใช้ได้เฉพาะเชื้อเพลิงจากพลังงานแสงอาทิตย์เท่านั้น ระบบการทำงานทุกอย่าง ทั้งระบบการสื่อสารคอมพิวเตอร์ควบคุมยานเรือใบอวกาศ ล้วนทำงานโดยอาศัยไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์

(แข่งเรือใบอวกาศสู่ดาวอังคาร : 48-49)

ในเรื่องจิลิฟท์อวกาศ ผู้เขียนบรรยายจากของลิฟท์อวกาศ อันได้แก่ ลักษณะของลิฟท์อวกาศและการเคลื่อนที่ของลิฟท์อวกาศที่จะนำผู้โดยสารไปให้ถึงจุดหมายปลายทางโดยใช้ทฤษฎีแรงโน้มถ่วง ดังนี้

...ลิฟท์อวกาศลักษณะคล้ายแคปซูลยักษ์ ยาวประมาณสามสิบลเมตร แบ่งเป็นสี่ตอน มีประตูเข้าลิฟท์อวกาศสี่ประตู บันไดเลื่อนทำหน้าที่นำผู้โดยสารสู่ชั้นต่าง ๆ ...

กรณ์ กัมมันต์ มองดูสภาพภายในลิฟท์อย่างทึ่ง นึกถึงปัญหาการออกแบบโครงสร้างภายในลิฟท์ ลักษณะของที่นั่งผู้โดยสาร ตลอดจนวัสดุสิ่งของต่าง ๆ ภายในลิฟท์ เพราะเมื่อแรกเริ่มเดินทางขึ้นจากโลก ลิฟท์อวกาศก็เคลื่อนที่ขึ้นตรง ๆ ดังเช่นลิฟท์ทั่ว ๆ ไป แต่เมื่อขึ้นไปถึงระดับสูงจนกระทั่งความโน้มถ่วงของโลกมีผลน้อยต่อผู้โดยสารในลิฟท์ ความหมายของขึ้นและลงหรือข้างบนและข้างล่างของลิฟท์จะหมดสิ้นไป ฉะนั้นของลิฟท์ด้านหนึ่งคงจะต้องเปลี่ยนไปเป็นพื้นลิฟท์ ด้านตรงข้ามก็จะต้องเปลี่ยนไปเป็นเพดานลิฟท์...

ลิฟท์อวกาศเริ่มเคลื่อนที่ขึ้นจากผิวโลกครั้งแรกอย่างช้า ๆ แล้วก็ทวีความเร็วขึ้นอย่างรวดเร็ว กรณ์ กัมมันต์ รู้สึกตัวของเขาหนักขึ้น...หนักขึ้น...อย่างสม่ำเสมอ กรณ์ กัมมันต์ รู้สึกว่าน้ำหนักตัวของเขาเป็นปรกติอยู่คงที่แล้ว ซึ่งหมายความว่าลิฟท์อวกาศได้เร่งความเร็วจนถึงขีดสูงสุดสำหรับการเดินทางแล้ว และบัดนี้ ลิฟท์กำลังเคลื่อนที่สู่อวกาศด้วยความเร็วสม่ำเสมอ

(จิลิฟท์อวกาศ :13-23)

...ลิฟท์อวกาศกำลังเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงที่ 1,500 กิโลเมตรต่อชั่วโมง การเดินทางของเราขึ้นสู่สถานีปลายทางในอวกาศที่ระดับความสูงจากผิวโลก 36,000 กิโลเมตร และใช้เวลาทั้งหมด 24 ชั่วโมง 36 นาที อีกประมาณครึ่งชั่วโมง ลิฟท์อวกาศจะอยู่ห่างจากผิวโลกประมาณ 1,200 กิโลเมตร และก็จะหลุดพ้นจากแรงดึงดูดของโลก เมื่อถึงตอนนั้น ...สภาพภายในลิฟท์อวกาศจะเป็นเสมือนรถไฟ ผนังลิฟท์ด้านหนึ่งจะเปลี่ยนไปทำหน้าที่เป็นพื้นลิฟท์ ที่นั่งและสิ่งตกแต่งภายในลิฟท์จะเปลี่ยนสภาพตำแหน่งให้เหมาะสม

(จิลิฟท์อวกาศ : 26)

ผู้เขียนบรรยายจากหลุมดำในขณะที่ยานอวกาศของตัวละครถูกหลุมดำดูดเข้าไปว่า

...บนจอภาพปรากฏมีก้อนวัตถุขนาดเล็ก คือ ก้อนดาวหางกระจายกันอยู่ห่าง ๆ และจุดสว่างของดวงดาวประดับเต็มจอภาพ...ยกเว้นที่บริเวณตรงกลางจอภาพ สายตาของทุกคนในยานอวกาศกำลังจ้องมองบริเวณกลางจอภาพอย่างตื่นเต้น อย่างพิศวงกลางจอภาพที่ปรากฏเป็นแถบวงกลมดำมืด...มืดสนิทไม่มีก้อนวัตถุอันเป็นดาวหาง ไม่มีจุดสว่างของดวงดาว...

ยานอวกาศ "เดลต้า" เดินทางเข้าใกล้หลุมดำมากเกินไป ก่อนที่ทุกคน...รวมทั้งกัปตันด้วย...จะทันรู้ตัว ยานอวกาศก็สิ้นไหวอย่างรุนแรง แล้วก็ทวีความเร็วขึ้นอย่างรวดเร็ว...ยานอวกาศถูกดูดเข้าสู่หลุมดำเสียแล้ว กัปตันพยายามอย่างหนักพยายามจะบังคับให้ยานอวกาศเคลื่อนที่ออกจากหลุมดำ แต่ก็ไม่ได้ผล...ยานอวกาศยังพุ่งเข้าสู่หลุมดำลึกเข้าไป ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวทุกคนรวมทั้งในจอภาพมีแต่ความมืดสนิท และการสั่นสะเทือนอย่างรุนแรงเหมือนยานอวกาศกำลัง

จะแตก หรือระเบิดเป็นเสียง ๆ ...และแล้วอย่างทันทีทันใด ยานอวกาศก็เสมือน กับหลุดออกมาจากขอบเขตของหลุมดำ...

(ชมทางหลุมดำเจาะเวลา : 52)

ชัชคุปต์บรรยายจากหลุมดำตรงตามข้อมูลของนักวิทยาศาสตร์ที่กล่าวว่า "หลุมดำเป็นดาวหรือวัตถุที่มีขนาดเล็กแต่มีมวลมหาศาล จึงมีความโน้มถ่วงมหาศาล ดึงดูดทุกสิ่งทุกอย่างมิให้หนีออกไปได้แม้แต่แสง จึงมองไม่เห็นและจึงมีชื่อเรียกว่า "หลุมดำ" (ชัชวัฒน์ คุประตกุล, 2524:135) ในเรื่องแสงในท้องฟ้า ชัชคุปต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาสร้างฉากการเกิดพายุแม่เหล็กในอนาคต การเกิดพายุแม่เหล็กเกิดจากการเกิดจุดดับบนดวงอาทิตย์ทำให้เกิดพายุแม่เหล็ก และความแปรปรวนของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าตลอดทั้งลมสุริยะ... ผลที่เกิดขึ้นต่อโลกคือพายุแม่เหล็ก ซึ่งจะไปรบกวนระบบการสื่อสารด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าของโลก..." (ชัชวัฒน์ คุประตกุล, 2539: 138) ชัชคุปต์ใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์บรรยายการเกิดพายุแม่เหล็กบนโลกดังนี้

ภายนอกอาคารสภาพลมฟ้าอากาศกำลังวิปริต ฟ้ากำลังคะนองสายฟ้าแล่นเป็นทางระหว่างก้อนเมฆกับพื้นดินอย่างแทบไม่ขาดสาย ลมพายุกำลังพัดอยู่ ระบบการสื่อสารทั้งหมดบนโลกใช้งานไม่ได้ เพราะการรบกวนจากพายุแม่เหล็กบนดวงอาทิตย์...

ในอวกาศแห่งระบบสุริยะดาวเคราะห์โลกกำลังโคจรไปในอวกาศรอบระบบสุริยะ ดวงอาทิตย์ที่ไม่เคยสงบนิ่งมาเลยเพราะเป็นลูกไฟนิวเคลียร์มหึมาที่พลันเกิดพายุแม่เหล็กที่ยิ่งใหญ่กว่าที่เกิดมาในรอบหลายล้านปี เกิดเป็นเปลวสุริยะปะทุไปไกลในอวกาศอย่างไม่เคยเกิดมาก่อนในช่วงชีวิตของมนุษย์โลกตั้งแต่กำเนิดมนุษย์คนแรกบนโลก ดาวพุธ ดาวศุกร์ ได้รับพลังงานรังสีจากดวงอาทิตย์เต็มที่หากมีสิ่งมีชีวิตอยู่ก็ต้องดับสิ้นไปอย่างแน่นอน

(แสงในท้องฟ้า : 6)

จะเห็นว่ากลวิธีการสร้างฉากโดยใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์หรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ จะอาศัยจินตนาการมาประกอบเพื่อบรรยายฉากให้สมจริงและสมเหตุสมผล กลวิธีการสร้างฉากที่ใช้ในการคาดคะเนจากสภาพโลกปัจจุบัน จะใช้พื้นฐานความจริงในปัจจุบันมาจินตนาการถึงสิ่งต่าง ๆ ในอนาคต กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริงเป็นการใช้ข้อมูลทาง

วิทยาศาสตร์มาบรรยายจากตามสภาพความเป็นจริงของดวงดาวต่าง ๆ ที่น่าจะเป็นจริงในปัจจุบัน กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลในอนาคต คือการใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาคาดคะเนถึงเทคโนโลยีในอนาคตซึ่งอาจจะไม่เกิดขึ้นจริง ผู้วิจัยเห็นว่ากลวิธีการสร้างฉากโดยใช้ข้อมูลหรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ที่ทำให้เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์แตกต่างจากเรื่องสั้นแนวอื่น ซึ่งมักใช้ข้อมูลที่ผู้เขียนและผู้อ่านมีประสบการณ์ร่วมกัน เช่น อยู่ในประเทศเดียวกัน สภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกันเป็นข้อมูลชีวิตประจำวันหรือจากที่พบเห็นได้ทั่ว ๆ ไป

3.3.2 กลวิธีการสร้างฉากโดยใช้ข้อมูลเชิงจินตนาการ

กลวิธีการสร้างฉากโดยใช้ข้อมูลเชิงจินตนาการ คือ การสร้างฉากโดยใช้จินตนาการของผู้เขียนเป็นหลัก ฉากที่บรรยายอาจไม่มีอยู่จริงและอาจไม่เกิดขึ้นในอนาคตก็ได้ แต่ผู้เขียนก็อาศัยความคิดและข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาประกอบจินตนาการเพื่อให้มีลักษณะสมเหตุสมผล การสร้างฉากโดยใช้ข้อมูลจินตนาการเป็นหลักมี 3 กลวิธี คือ

3.3.2.1 กลวิธีการสร้างฉากแบบอุดมคติ

กลวิธีการสร้างฉากแบบอุดมคติ คือ ฉากที่ผู้เขียนจินตนาการถึงสิ่งที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบ อย่างที่ผู้เขียนต้องการหรือใฝ่ฝัน ส่วนใหญ่เป็นฉากที่จะเกิดขึ้นในโลกอนาคต ผู้เขียนสร้างฉากของเมืองในอนาคตหรือโลกอนาคตตามจินตนาการที่ผู้เขียนคิดว่าควรจะเป็นอย่างนั้น เช่น เรื่องโลกมังกร ผู้เขียนสร้างฉากของดาวเคราะห์ดวงหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า โลก-2 ให้มีบรรยากาศ พืช สัตว์ ที่เหมือนกับโลกมากดังนี้

ดาวเคราะห์ดวงที่สี่มีขนาดใหญ่กว่าดาวเคราะห์โลกไม่มากนัก และมีสภาพของพื้นผิว ตลอดจนบรรยากาศคล้ายคลึงกับดาวเคราะห์โลกมาก ถึงแม้จะปรากฏในอวกาศเป็นดาวเคราะห์สีน้ำเงินเข้มกว่าดาวเคราะห์โลก และบรรยากาศประกอบด้วยก๊าซออกซิเจนมากกว่าบรรยากาศของโลก แต่ก็ไม่นานนัก ...ดาวเคราะห์เบื้องล่างเป็นดาวเคราะห์ที่อุดมด้วยสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์... บนพื้นผิวดาวเคราะห์ดวงจะมีแต่พื้นดิน พื้นน้ำ ภูเขา และสัตว์...

(โลกมังกร : 49)

ชัยคุปต์สร้างฉากดาวเคราะห์ดวงหนึ่งในลักษณะอุดมคติว่า มีสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งพืชและสัตว์ซึ่งเหมือนโลกของเรา โดยแท้จริงแล้วดาวเคราะห์ทุกดวงในระบบสุริยะจะมีลักษณะที่แห้งแล้ง ไม่มีอากาศ ไม่มีน้ำ ไม่มีสรรพชีวิตใด ๆ ที่สามารถอาศัยอยู่ได้ ชัยคุปต์จึงสร้าง

ฉากของดวงดาวในอนาคตในเชิงอุดมคติว่าจะต้องมีทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์จะสามารถตั้งถิ่นฐาน
อยู่ได้เช่นเดียวกับโลกของเรา ในเรื่องดาวพระศุกร์ ชัยคุปต์สร้างจากแบบอุดมคติ ดังนี้

ภาพที่ปัทมาเห็นเป็นท้องทุ่งหญ้าเขียวขจี มองเห็นสุดสายตาคละเคล้า
ดอกไม้ป่าหลากสีขึ้นเป็นพุ่ม ๆ และต้นไม้เตี้ย ๆ กระจายอยู่ทั่วไป สิ่งที่สะดุดตา
ปัทมามากที่สุด คือ สัตว์น้อยใหญ่ที่เล็มหญ้าและใบไม้อยู่ เพราะปัทมาบอกกับ
ตัวเองว่า นั่นมันสัตว์ที่มีอยู่บนโลกอันเป็นถิ่นกำเนิดของเธอนั่นเอง

หญิงสาวขี้ตาตัวเองอย่างไม่แน่ใจ เกิดความลึกลับว่านี่มันดาวพระศุกร์
หรือโลกกันแน่... นั่นมันกระต่ายป่าและเล็มหญ้ากันเป็นกลุ่ม ๆ โนนหมู่แก่ง
กระโดดโลดเต้นกันเป็นฝูง ๆ กวางฝูงหนึ่งเพิ่งตามองมาทางยานอวกาศก่อนที่จะ
พากันเยื้องกรายไปยังต้นไม้เตี้ย ๆ ต้นหนึ่ง ...

(ดาวพระศุกร์ : 97-98)

ผู้เขียนบรรยายฉากของดาวศุกร์อย่างสวยงาม มีบรรดาสัตว์ต่าง ๆ เช่น
เดียวกับที่โลกมนุษย์มี เช่นเดียวกับเรื่องผู้รุกรานจากต่างดาว ชัยคุปต์บรรยายฉากดวงดาวหนึ่งที่
อุดมไปด้วยพืช น้ำ และสัตว์ว่า

...ดาวเคราะห์ขนาดเล็ก ปกคลุมด้วยพื้นที่สีเขียว อุดมด้วยพืชและสัตว์
หลากชนิด และท้องทะเลกว้างใหญ่อุดมด้วยสัตว์น้ำ...

...เบื้องหน้ามีทิวเขายาว มีถ้ำได้ฤเขามากมาย...เบื้องบนสูงขึ้นไปในท้อง
ฟ้า ดวงอาทิตย์ส่องดวง แสงกันฉายแสงสีเหลืองที่ไม่ร้อนแรงนักอาบดาว
เคราะห์สีน้ำเงิน อาร่าของอวกาศที่สูงเพียงประมาณไหล่ของมนุษย์โลก...

(ผู้รุกรานจากต่างดาว : 1)

ในเรื่องกำแพงมิดที่ขอบโลก เป็นโลกอนาคตที่เต็มไปด้วยกฎเกณฑ์ภายใน
ในเมืองถูกรอบคลุมด้วยโดมขนาดใหญ่เพื่อป้องกันอันตรายจากกัมมันตภาพรังสี รอนตัวละครใน
เรื่องต้องการหนีฝ่ากำแพงที่ล้อมรอบโลกของเขาเอาไว้ ในที่สุดเขาก็ฝ่ากำแพงออกไปได้สำเร็จ รอน
ได้พบกับโลกที่สวยงาม มีต้นไม้ ดอกไม้หลายชนิด ดังที่บรรยายว่า

โลกรอบตัวเต็มไปด้วยพืชสีเขียว ดอกไม้หลากสี ต้นไม้แล้วก็สัตว์มากมายหลายชนิด อย่างที่เขาไม่เคยเห็นมาก่อนเลยในชีวิต รอนเดินไปข้างหน้า ทำอย่างเหยียบบนพื้นดินปกคลุมด้วยหญ้าดังพรมสีเขียวอย่างต้นเต้าน แล้วก็หันหลังกลับมาทางกำแพงมีดเงยหน้าขึ้นป้องตามองดวงอาทิตย์ เด็กหนุ่มตื่นตาตื่นใจกับความสดใสของดวงอาทิตย์ในท้องฟ้า ดวงอาทิตย์ที่ไม่พราวเหมือนกระจกใสหนาดังเมื่อก่อน

(กำแพงมีดที่ขอบโลก : 41)

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาที่ช่วยคุปต์สร้างจากแบบอุดมคติ ซึ่งเป็นโลกอนาคตที่สวยงามแม้แต่ดาวเคราะห์ดวงต่าง ๆ ที่แห้งแล้ง ผู้เขียนต้องการให้มีบรรยากาศ สัตว์ พืช และน้ำให้เหมือนกับโลกของเรา เมื่อมนุษย์สามารถขยายอาณานิคมไปถึงดาวเคราะห์ดวงใดดวงหนึ่งในจักรวาลหรือเมื่อมนุษย์สามารถตั้งถิ่นฐานอยู่บนดาวเคราะห์ต่าง ๆ อันเป็นเสมือนบ้านแห่งที่สองนอกเหนือจากโลก นี่เป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการ หรือไฝฝืนจะให้เกิดขึ้นในอนาคต

3.3.2.2 กลวิธีการสร้างจากแบบดิสโทเปีย (Dystopia)

กลวิธีการสร้างจากแบบดิสโทเปีย (Dystopia) เป็นการสร้างจากที่ตรงข้ามกับกลวิธีการสร้างจากแบบอุดมคติ ในขณะที่กลวิธีการสร้างจากแบบอุดมคติเป็นจินตนาการที่ผู้เขียนใฝ่ฝันหรือต้องการจะเกิดขึ้น จากลักษณะนี้จึงเป็นจากที่สวยงามเต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ของพืชหรือสัตว์ ขณะเดียวกันกลวิธีการสร้างจากแบบดิสโทเปียเป็นจากที่ผู้เขียนไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เป็นการจินตนาการสภาพของโลกที่เลวร้าย เป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับกลวิธีการสร้างจากแบบอุดมคติโดยสิ้นเชิง เช่น สภาพของสงครามนิวเคลียร์ซึ่งเป็นสงครามที่ร้ายแรงที่สุด อำนาจของนิวเคลียร์ทำให้สรรพชีวิตต่าง ๆ ในโลกถูกทำลายโดยสิ้นเชิง คุปต์จินตนาการถึงจากซึ่งเป็นผลอันเกิดจากสงครามนิวเคลียร์ในรูปแบบต่าง ๆ กัน ส่วนใหญ่มักเป็นจากที่จะเกิดขึ้นในอนาคตดังต่อไปนี้

...ควันดำทะมึน เป็นลำพุ่งมาจากพื้นดินไกลลิบออกไป ขณะหนึ่งต่อมา ด้านบนของลำควันก็แผ่กระจายเป็นดอกเห็ด เห็นชัดเจนแม้แต่ในยามราตรี จากแสงสว่างของไฟนรกที่ไหม้ไหม้ทำลายทุกสิ่งทุกอย่างอย่างดุเดือดภายใต้ร่มดอก

เห็นนิวเคลียร์... ท้องฟ้าแดงฉานเป็นบริเวณกว้างด้วยเปลวเพลิงที่ยังไหม้ไหม้ตัว
เมืองนครราชสีมา...

(แล้ววันนั้นก็มาถึง : 75-76)

ในเรื่องนี้ไปกับเวลา หลังจากที่พักและประสงค์ขโมยยานเวลาของ
ศาสตราจารย์เดินทางสู่นาคคต 100 ปี ตรงหน้าพวกเขาได้พบกับสภาพของจังหวัดขอนแก่นหลัง
เกิดสงครามโลกครั้งที่ 3 ว่า

ทั้งสองสำรวจดูบ้านใหญ่โตหลังนั้นซึ่งเหมือนจะถูกทอดทิ้งไม่มีใครอยู่
เลย เงียบวังเวงอย่างประหลาด ทำให้พนัสและประสงค์รู้สึกวังเวงเย็นเยือก
ชอบกล... ความเงียบวังเวงดูเหมือนจะทวียิ่งขึ้นทุกขณะ จนกระทั่งกลายเป็นความ
ดังเพราะบรรยากาศข้างเงียบจริง ๆ ปราศจากเสียงของสิ่งมีชีวิตใด ๆ แม้แต่นกกา
หรือสรรพสัตว์ทั้งหมด

ประสงค์ต่อยผนังประตูห้องบานหนึ่งให้เปิดออก โผล่หน้าเข้าไปดูในห้อง
ทันใดนั้นประสงค์รู้สึกตัวเย็นวาบขนลุกชูร้อออกมาไม่เป็นเสียงมนุษย์สุดเสียง...
ภาพที่ปรากฏแก่สายตาทำให้พนัสแทบหัวใจหยุดเต้น มือเท้าอ่อนเปียกขนลุกตั้ง
ขึ้น เพราะ... ภายในห้องอันประดับไปด้วยที่นอนวิจิตรตระการตามีร่างของมนุษย์
ที่สิ้นลมหายใจแล้วนอนกลิ้งอยู่บนที่นอน 3 ร่าง และบนพื้นอีก 2 ร่าง แต่สิ่งที่น่า
กลัวยิ่งคือ ใบหน้าของแต่ละร่างนั้นแสดงออกถึงการตายอย่างทรมาน ร่างทั้งห้า
นั้นยังไม่เน่าเปื่อยแสดงว่าคงจะสิ้นใจเมื่อไม่นานนัก... เมื่อต้นประตูที่มีรอยแตก
ออกมาและพบกับสภาพภายนอกบ้านแล้ว พนัสและประสงค์ก็ต้องตกตะลึงมอง
อย่างไม่เชื่อสายตา รู้สึกคล้ายกับว่าหลงมาอยู่ในนรกอเวจี เพราะสภาพนอกบ้าน
เป็นซากปรักหักพังของเมืองขอนแก่น เหลืออยู่แต่ร่องรอยแห่งความเจริญด้านวัตถุ ซาก
ปรักหักพังของตึกระฟ้าหลายแห่งปรากฏให้เห็นชัดเจน บรรยากาศนั้นแสนจะ
วังเวงจับหัวใจของผู้มาจากอดีตทั้งสองเพราะมีแต่ความเงียบไม่มีผิดอะไรกับป่าช้า
คอนกรีต และสิ่งที่ทำให้สภาพทั่วไปเป็นเสมือนกับป่าช้า ยิ่งขึ้นไปอีกก็คือ ร่างอัน
ไร้ชีวิตของสิ่งมีชีวิตหลายชนิด รวมทั้งมนุษย์และสัตว์อื่น ๆ นอนระเกะระกะอยู่
ทั่วไป

(หนีไปกับเวลา : 81)

ในเรื่องมนุษย์ ชัยคุปต์บรรยายจากหลังสงครามโลกครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นสงครามนิวเคลียร์ว่าเมืองต่าง ๆ ทั้งโลกถูกทำลาย ไม่มีมนุษย์คนใดเหลืออยู่ คนที่รอดตายต่างพากันหนีภัยไปอยู่ในป่าตามถ้ำบนภูเขา เช่นเดียวกับมนุษย์ในยุคเริ่มแรกที่ดำรงชีวิตอยู่ในป่า ดังเช่นที่ชัยคุปต์บรรยายว่า

หลังสงครามโลกครั้งที่ 3 มนุษย์ถล่มกันด้วยอาวุธนิวเคลียร์โลกทั้งโลกก็ตกอยู่ในสภาพเป็นนรกนิวเคลียร์ อารยธรรมที่มนุษย์สั่งสมมานานกว่าหนึ่งหมื่นปีถูกทำลายไปในพริบตา เมืองใหญ่น้อยทั่วโลกถูกล่มพินาศด้วยอาวุธนิวเคลียร์ ไฟนิวเคลียร์ลุกไหม้อยู่นานหลายเดือน ไม่มีประเทศไม่มีชนชาติใด ๆ เหลืออยู่ มนุษย์ที่รอดตายจากภัยสงครามต่างพากันละทิ้งถิ่นฐานที่อยู่ในเมืองไปใช้ชีวิตไม่ติดกับสัตว์เดรัจฉานอยู่ในป่า ในถ้ำและบนภูเขา แต่ก็ยังหนีไม่พ้นภัยนิวเคลียร์ในรูปของกัมมันตภาพรังสี จากมนุษย์ทั้งโลกที่มีอยู่ประมาณแปดพันล้านคนก่อนสงครามโลกครั้งที่ 3 เหลือมนุษย์อยู่ไม่กี่คน...และมนุษย์ที่เหลืออยู่ก็กระจัดกระจายเป็นกลุ่มเล็ก ๆ อยู่นานทั่วโลก ต่อสู้กับโลกหลังสงครามนิวเคลียร์เพื่อความอยู่รอด...

สภาพของมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไป ก็ยังเป็นสภาพที่เพิ่งจะฟื้นจากสภาวะสงคราม ซากปรักหักพังของบ้านเมืองยังปรากฏอยู่ทั่วไป มีเพียงไม่กี่ส่วนของเมืองที่เคยเป็นเมืองใหญ่ที่ได้รับการบูรณะซ่อมแซมขึ้นมาใหม่ ...

(อมมนุษย์ : 3)

สภาพของไฟนิวเคลียร์ลุกไหม้อยู่นาน กัมมันตภาพรังสีที่ปกคลุมบรรยากาศทำให้เกิดฤดูหนาวนิวเคลียร์ กัมมันตภาพรังสีจะปิดกั้นไม่ให้แสงอาทิตย์ส่องผ่านมาถึงพื้นโลก สภาพของโลกจึงกลายเป็นโลกที่มีมืดและหนาวเย็น ผู้เขียนบรรยายจากเช่นนี้ไว้ในเรื่อง ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย...ซ้ำรอย ว่า

...โลกทั้งโลกถูกเป็นไฟด้วยอำนาจของระเบิดนิวเคลียร์ ชีวิตมนุษย์ที่เหลือรอดตายจากระเบิดนิวเคลียร์ต้องเผชิญกับสภาพโลกที่มีมืดและหนาวเย็นของ "ฤดูหนาวนิวเคลียร์" ที่เกิดจากเขม่าควันไฟ และฝุ่นผงเป็นปริมาณมหาศาลจากพื้นผิวโลกลอยขึ้นสู่บรรยากาศชั้นสูงแล้วก็แผ่กระจายปกคลุมไปทั่วโลกปิด

กันแสงอาทิตย์มิให้ส่องทะลุบรรยากาศลงสู่พื้นผิวโลกได้ โลกทั้งโลกจึงกลายเป็นโลกที่มีมืดและหนาวเย็น สิ่งมีชีวิตทุกชนิดล้มตายไปตาม ๆ กัน สุนัขพันธุ์ไปตาม ๆ กัน เริ่มต้นจากพืชเพราะขาดแสงอาทิตย์ สำหรับการสังเคราะห์แสงแล้วสัตว์กินพืชก็ตายตาม และความตายตามมาอีกคือ สัตว์กินเนื้อ...

(ประวัติศาสตร์ ช้ำรอย ช้ำรอย : 30)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเสนอฉากที่จินตนาการถึงสงครามนิวเคลียร์ ซึ่งเป็นสงครามที่ร้ายแรงอาณานิคมของสงครามนิวเคลียร์ทำให้สิ่งมีชีวิตทุกประเภทถูกทำลายอย่างสิ้นเชิง ผู้วิจัยเห็นว่าฉากที่ผู้เขียนจินตนาการถึงฉากที่เกิดสงครามนิวเคลียร์ในโลกอนาคต เพราะต้องการให้อ่านเห็นตระหนักถึงความน่ากลัวของสงครามและผลที่เกิดตามมาหลังจากสงครามนิวเคลียร์สิ้นสุดลง ซึ่งนับว่ามีผลกระทบกระเทือนกับมนุษย์ทั่วโลกในระยะยาว ดังนั้นการที่ผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างฉากแบบดิสโทเปีย ซึ่งแสดงให้เห็นสภาพความเลวร้ายของสงคราม เป็นการเตือนผู้อ่านให้รับรู้ถึงความหายนะถ้าสงครามนิวเคลียร์จะเกิดขึ้นจริง ๆ และเมื่อผู้อ่านเห็นสภาพการเกิดสงครามแล้ว จะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดสิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นกับมนุษยชาติ

นอกจากชัยคุปต์จะเสนอฉากภาพของสงครามนิวเคลียร์แล้วผู้เขียนยังเสนอฉากของเมืองในอนาคตว่า เป็นเมืองที่มีแต่ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ทุกคนต้องทำตามอย่างเคร่งครัด รอนตัวละครในเรื่องทนต์ไม่ได้จึงแอบหนีออกจากเมืองที่ครอบคลุมด้วยโดมขนาดใหญ่เพื่อป้องกันภัยจากกัมมันตภาพรังสี ชัยคุปต์บรรยายฉากของเมืองในอนาคตซึ่งเป็นการจินตนาการถึงฉากที่ผู้เขียนไม่ต้องการให้เกิดขึ้นว่า

...เป็นมหานครแห่งเดียวของโลก รายรอบอย่างปลอดภัยด้วยกำแพงมีดรอบโลก

มหานครที่บรรลุถึงความเจริญสูงสุดด้วยวิทยาการเป็นมหานครสมบูรณ์แบบ "และ" มี "ประสิทธิภาพสูงสุด" สำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์โลก จำนวนเกือบแปดร้อยล้านคน จำนวนประชากรโลกที่คงที่มานานหลายร้อยปีแล้ว

ชีวิตของมนุษย์ทุกคนในมหานครของโลกดำเนินไปตั้งแต่เกิดถึงตายอย่างเป็นระบบ...และเป็นระเบียบภายใต้ "การจัดการ" ของรัฐบาลซึ่งไม่เคยปรากฏตนให้ประชากรโลกได้เห็น มนุษย์ทุกคนมีกฎระเบียบ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การฝ่าฝืนกฎระเบียบ หมายถึงการลงโทษอย่างเฉียบพลันและ

รุนแรงท่ามกลางความเป็นระเบียบและระบบของมหานครโลกคือชาวสื่อและ
 ตำนาน ชาวสื่อว่า มหานครโลกอยู่ภายใต้การปกครองของ "ผู้ปกครอง" ที่ไม่ใช่
 มนุษย์หากเป็น "คอมพิวเตอร์" ที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยมนุษย์ของเมื่อหลายร้อยปีมา
 แล้ว

(กำแพงมืดที่ขอบโลก :41)

ในเรื่องสู่อวกาศ 20,000 ปี แสงเดินทางสู่อวกาศด้วยยานเวลา เขาพบ
 ว่าสังคมในโลกอนาคตทุกคนทำงานเป็นเวลา เล่นเป็นเวลา ทุกอย่างมีระบบและกฎเกณฑ์ เมื่อ
 แสงเห็นสภาพสังคมในอนาคตเป็นเช่นนี้เขาจึงอยากเดินทางกลับโลกปัจจุบัน ชัยคุปต์บรรยาย
 จากอนาคตอีก 20,000 ปี ซึ่งเต็มไปด้วยระเบียบกฎเกณฑ์ว่า

...ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวแสง ทันที...
 แสงสีสวยงามหลากหลายเปลี่ยนไปเป็นแสงสีขาวสว่างไปทั่วทุกหนทุกแห่ง
 เปลี่ยนไปจากใบหน้าที่สนุกสนาน เป็นเครียดขมขื่น ทุกคนรีบเดินอย่างรวดเร็วหาย
 เข้าไปในอาคารตึกสูง จนกระทั่งเหลือแสงยืนอยู่ลำพังคนเดียวกลางท้องถนน
 อย่างงุนงง...โลกอนาคตทุกสิ่งทุกอย่างและทุกชีวิตอยู่ในระเบียบวินัย มนุษย์ทุก
 คนต้องทำงานตามกำหนดเวลา ต้องนอนตามกำหนดเวลา ต้องกินตามกำหนด
 เวลา ต้องพักผ่อนและสนุกสนานตามกำหนดเวลา โลกอนาคตที่เป็นโลกของนคร
 โดมขนาดใหญ่กระจายอยู่ทั่วโลก เพื่อป้องกันมนุษย์จากอันตรายของอากาศเป็น
 พิษและกัมมันตภาพรังสี และเป็นโลกอนาคตที่มนุษย์รู้จักกัน ที่มนุษย์ไม่สามารถ
 จะปิดบังความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อกัน...

(สู่อวกาศ 20,000 ปี : 42)

ชัยคุปต์บรรยายจากโลกอนาคตซึ่งเต็มไปด้วยกฎเกณฑ์มนุษย์ตกอยู่ใต้อำนาจของระเบียบแบบแผน ซึ่งควบคุมมนุษย์ในโลกอนาคตไว้อย่างเข้มงวด มนุษย์ไม่มีอิสระที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างได้แม้แต่จะกิน นอน พักผ่อน หรือเที่ยวด้วยความสนุกสนานยังต้องทำตามเวลา ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นอยู่กับอำนาจของกฎเกณฑ์ในสังคมกำหนดขึ้น ดังนั้นชัยคุปต์จึงบรรยายจากเช่นนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าโลกอนาคตมิได้สวยงาม สมบูรณ์แบบแต่อย่างเดียว แต่โลกอนาคตย่อมมีสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาด้วย

3.3.2.3 กลวิธีการสร้างฉากแบบประดิษฐ์การ

กลวิธีการสร้างฉากแบบประดิษฐ์การ คือ ฉากที่ผู้เขียนสร้างขึ้นใหม่จากสิ่งที่มีอยู่แล้ว โดยใช้จินตนาการของผู้เขียนเอง ได้แก่ ฉากดวงดาวในระบบสุริยะจักรวาลซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่ก่อน แล้วผู้เขียนจึงนำดวงดาวต่าง ๆ มาบรรยาย จากความคิดของผู้เขียนเองว่าจะให้ดวงดาวนั้น ๆ มีลักษณะอย่างไร เช่น สร้างกาแล็กซี่ทางช้างเผือกให้เป็นเส้นทางจรวด สร้างดวงดาวให้เป็นเมืองขนาดใหญ่ เป็นต้น

ในเรื่อง จากใจกลางกาแล็กซี่สู่โลก หลังจากที่ไอ-เอลและอา-ริลได้รับคำสั่งมายังโลก ผู้เขียนได้บรรยายฉากในขณะที่ยานอวกาศเดินทางผ่านดวงดาวต่าง ๆ ในระบบสุริยะว่า

...ในที่สุดยานอวกาศรูปจรวดก็เดินทางมาถึงระบบสุริยะมีดาวเคราะห์เป็นบริวารเก้าดวง อา-ริล เบียดกระเซเซชิดติดกับ ไอ-เอล นัยน์ตาของคนทั้งสองจ้องมองดูจอภาพขนาดใหญ่ประดับด้วยอวกาศอันมืดสนิทเป็นฉาก มีจุดดวงดาวสว่างนวลประดับอยู่เต็ม ไอ-เอลใช้อำนาจจิตของเขาปรับมุมมองกับภาพบนจอเปลี่ยน ณ จุดตรงกลางพลาสมาปรากฏภาพขยายขนาดขึ้นของดวงดาวสว่างสดใสดวงหนึ่ง ดวงอาทิตย์ของระบบสุริยะนี้ และที่มุมหนึ่งของจอรับภาพปรากฏภายในดาวเคราะห์บริวารดวงหนึ่งมีวงแหวนสวยงามอย่างชวนพิศวงล้อมรอบดวงอาทิตย์...ยานอวกาศจากใจกลางกาแล็กซี่มุ่งเข้าสู่ระบบสุริยะเบื้องหน้า พุ่งเข้าหาดาวเคราะห์เหลือง อันเป็นดวงอาทิตย์ของระบบสุริยะนี้ ผ่านดาวเคราะห์ดวงนอกสุดขนาดเล็ก ผ่านดาวเคราะห์ดวงถัดไปสี่ดวงมีวงแหวนล้อมรอบ ผ่านดาวเคราะห์ดวงที่หกสีแดง ในที่สุดยานอวกาศก็เดินทางมาถึงดาวเคราะห์ ขนาดเล็ก สีเขียว ดวงที่เจ็ด...

(จากใจกลางกาแล็กซี่สู่โลก : 748)

ชัยคุปต์จินตนาการดวงดาวที่ตัวละครเดินทางผ่านว่า มีดวงอาทิตย์สองดวง และเมื่อยานอวกาศของตัวละครผ่านดวงดาวต่าง ๆ ผู้เขียนบรรยายฉากดวงดาวตามความคิดของผู้เขียนว่าดาวเคราะห์ดวงต่าง ๆ ที่ตัวละครผ่านมีลักษณะเป็นอย่างไร ในเรื่องโคตรมณีแห่งดาวลิโอเนีย ชัยคุปต์ได้ใช้จินตนาการสร้างดาวดวงหนึ่งในจักรวาลให้เป็นเส้นทางจรวดไปมาระหว่างดวงดาวต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสร้างขึ้นใหม่จากจินตนาการของผู้เขียนดังนี้

“จักรวรรดิกาแลกซีทางช้างเผือก กำลังฟูเฟื่องการเดินทางระหว่างดวงดาว เกิดขึ้นอย่างคึกคัก ยานอวกาศรูปร่างแปลก ๆ แวะเวียนเดินทางไปมาระหว่าง ดาวเคราะห์ของระบบสุริยะต่าง ๆ นำผู้โดยสารเป็นมนุษย์เผ่าพันธุ์แปลก ๆ จาก ดาวเคราะห์ต่าง ๆ แวะเวียนรับส่งยังดาวเคราะห์ที่อยู่ห่างไกลกันแห่งจักรวรรดิ กาแลกซีทางช้างเผือก...

ลีโอนีเย เป็นดาวเคราะห์ขนาดเล็กดวงหนึ่งในสิบสี่ดวงของระบบสุริยะ มี ดาวฤกษ์เป็นแหล่งให้พลังงานความร้อนและแสงสว่างสองดวง อยู่ท่ามกลางเส้น ทางการจราจรอันคึกคักของจักรวรรดิกาแลกซี

(โคตรมณีแห่งดาวลีโอนีเย : 82-83)

นอกจากนี้ซัยคุปต์ยังสร้างจากดาวเคราะห์ดวงหนึ่งให้มีอาคารสูงมาก มายซึ่งถูกครอบคลุมด้วยโดมขนาดใหญ่ บนดาวเคราะห์ดวงนี้มีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามาก ผู้เขียน บรรยายจากไว้ดังนี้

ท่ามกลางความแห้งแล้งป่าเถื่อนของดาวเคราะห์ดวงที่สี่มีสิ่งปรากฏ คล้ายเมืองขนาดยักษ์ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวางพอ ๆ กับเมืองขนาดใหญ่เมือง หนึ่งบนโลก เมืองประหลาดประกอบด้วยสิ่งก่อสร้างคล้ายอาคารสูงสลัซบซับซ้อน มากมาย เมืองทั้งเมืองที่ครอบคลุมด้วยสิ่งปรากฏเป็นโดมโลหะขนาดยักษ์ ยาน อวกาศสำรวจเคลื่อนที่ลงจอดยังพื้นผิวดาวเคราะห์ดวงที่สี่ หน้าตำแหน่งคล้าย ประตูยักษ์เข้าสู่นครโดม...มันเป็นนครภายใต้โดมที่ล้ำเลิศด้วยวิทยาการเกิน เทคโนโลยีของมนุษย์จากดวงเคราะห์โลก ทางเชื่อมต่อส่วนต่าง ๆ ของอาคารสูง ทรงปลายแหลมที่ขยับเลื่อนในทันทีที่มีคนขึ้นไปยืน...มันเป็นมหานครที่พรั่ง พร้อมด้วยเทคโนโลยีแปลก ๆ แหล่งพลังงานแปลก ๆ ระบบเครื่องจักรกลล้ำยุค เกินของมนุษย์ มหานครล้ำเลิศด้วยเทคโนโลยีสำหรับมนุษย์ที่ไม่มีมนุษย์อาศัย อยู่

(นครโดมแห่งระบบสุริยะดาวคู่แฝด : 4)

จากดวงดาวที่ผู้เขียนสร้างขึ้นใหม่ ผู้เขียนมักจะไม่บอกชื่อของดวงดาว ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ผู้เขียนไม่บอกชื่อดวงดาว เพราะในระบบสุริยะมีดวงดาวต่าง ๆ เป็นจำนวน

มากมายเกินกว่าที่มนุษย์จะรู้จักได้ทั้งหมด ดังนั้นการที่ผู้เขียนใช้ชื่อดาวเคราะห์ดวงใดดวงหนึ่งเป็นจำนวนนับ เช่น ดาวเคราะห์ดวงที่สี่ ดาวเคราะห์ดวงที่เจ็ด เพื่อผู้เขียนจะได้ใช้จินตนาการสร้างสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ เพราะหากผู้เขียนใช้ชื่อจริงของดาวดวงใดดวงหนึ่ง ผู้เขียนจะต้องบรรยายสภาพของดวงดาวดวงนั้นตามความเป็นจริง เช่นที่ผู้เขียนกล่าวไปแล้วในกลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริง หากผู้เขียนกล่าวถึงดาวอังคาร ดาวศุกร์ ผู้เขียนก็ต้องสร้างฉากให้ตรงตามความจริงกับบรรยากาศของดาวเหล่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วผู้อ่านอาจแย้งได้ว่าผู้เขียนสร้างฉากขัดกับหลักความจริง ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าวิธีหนึ่งที่จะเลี่ยงได้คือ ไม่เอ่ยชื่อดวงดาว อีกทั้งยังทำให้ผู้อ่านมีจินตนาการร่วมไปกับผู้เขียน ทำให้เกิดความสมจริงตามความรู้สึกของผู้อ่าน

จึงอาจกล่าวได้ว่าการสร้างฉากแบบประดิษฐ์การเป็นการสร้างฉากขึ้นใหม่จากสิ่งที่มีอยู่แล้ว โดยที่ผู้เขียนใช้จินตนาการของตนสร้างสิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้นด้วยวิธีบรรยายรายละเอียด เช่น ฉากดวงดาวในระบบสุริยะดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้ว

กล่าวโดยสรุปฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ มักเป็นฉากของโลกอนาคตซึ่งมีทั้งการระบุเวลาที่แน่นอน และไม่ระบุเวลาที่แน่นอน

ส่วนกลวิธีการสร้างฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลวิธีใหญ่ ได้แก่

กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลของโลกปัจจุบัน เป็นการใช้อ้อมจากปัจจุบันมาจินตนาการการถึงโลกอนาคต

กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริง เป็นการสร้างฉากตามข้อมูลความเป็นจริงทางวิทยาศาสตร์ของสิ่งนั้น ๆ เช่น ดวงจันทร์ ดาวอังคาร ดาวศุกร์ ผู้เขียนบรรยายสภาพของดวงดาว บรรยากาศ ตามความเป็นจริงที่มนุษย์ปัจจุบันได้รับรู้เกี่ยวกับดวงดาวนั้น ๆ ซึ่งมีข้อมูลที่น่าจะเป็นจริงในปัจจุบัน

กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลโลกอนาคต คือ ฉากที่ผู้เขียนใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์หรือข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาบรรยายฉากซึ่งอาจไม่เกิดขึ้นจริงก็ได้ มักเป็นการคาดคะเนเกี่ยวกับเทคโนโลยีในอนาคต

กลวิธีการสร้างฉากโดยใช้ข้อมูลเชิงจินตนาการ แบ่งย่อยเป็น 3 กลวิธี ได้แก่

กลวิธีการสร้างฉากแบบอุดมคติ คือฉากที่ผู้เขียนจินตนาการถึงโลกอนาคตตามความคิดของผู้เขียนที่ปรารถนาหรืออยากให้เป็นเช่นนั้น เช่น ฉากของโลกอนาคตที่สวยงาม อุดมสมบูรณ์ไปด้วย น้ำ พืช สัตว์ ดวงดาวที่อุดมสมบูรณ์

กลวิธีการสร้างฉากแบบดิสโทเปีย เป็นการสร้างฉากที่ตรงข้ามกับการสร้างฉากแบบอุดมคติ แต่การสร้างฉากแบบดิสโทเปีย ผู้เขียนมักเสนอภาพโลกอนาคตที่เลวร้าย เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงความโหดร้ายของสงครามนิวเคลียร์ อันเป็นสิ่งที่ผู้เขียนไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เช่น ฉากสภาพของบ้านเมืองหลังจากเกิดสงครามนิวเคลียร์

กลวิธีการสร้างฉากแบบประติษฐกรรม เป็นฉากที่ผู้เขียนสร้างฉากขึ้นใหม่จากสิ่งที่มีอยู่แล้วโดยใช้จินตนาการของผู้เขียนเอง เช่น ฉากดวงดาวในระบบสุริยะ เป็นต้น

ผู้วิจัยเห็นว่ากลวิธีการสร้างฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ใช้กลวิธี การสร้างฉากเช่นเดียวกับเรื่องสั้นแนวอื่น ๆ เช่น กลวิธีการสร้างฉากแบบอุดมคติ กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริง เป็นต้น แต่ฉากส่วนใหญ่จะเป็นไปตามแบบของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ กลวิธีที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ คือ กลวิธีที่ใช้การคาดคะเนจากข้อมูลสภาพโลกปัจจุบัน กลวิธีการสร้างฉากที่ใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ กลวิธีการสร้างฉากแบบดิสโทเปีย และกลวิธีการสร้างฉากแบบประติษฐกรรม ที่ผู้เขียนสร้างขึ้นใหม่จากจินตนาการ การสร้างฉากแบบลักษณะเฉพาะนี้มีความสัมพันธ์กับแนวเรื่องและการสร้างโครงเรื่องดังที่ได้กล่าวข้างต้นว่าแนวเรื่องของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ที่นิยมเขียนมากคือ แนวเรื่องเกี่ยวกับอวกาศ การผจญภัยในอวกาศ และมนุษย์ต่างดาว ตลอดจนแนวเรื่องเกี่ยวกับผลการทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือประติษฐกรรมทางวิทยาศาสตร์ แนวเรื่องเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการสร้างฉากที่สอดคล้องกัน เพื่อให้เรื่องดำเนินไปตามที่ผู้เขียนกำหนดไว้ การสร้างฉากและลักษณะเฉพาะของฉากในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ จึงเป็นองค์ประกอบและกลวิธีที่มีความสำคัญในเรื่องสั้นประเภทนี้